

Positive holdninger til integrasjon
medierer relasjonen mellom etnisk
kurdisk identitet og kurdisk
språkkompetanse

- *en kvantitativ casestudie av kurdere i Norge* -

Dilman Nomat

Masteroppgave i pedagogikk – allmenn studieretning
Institutt for pedagogikk
Det utdanningsvitenskapelige fakultet

UNIVERSITETET I OSLO

Våren 2019

Positive holdninger til integrering medierer relasjonen mellom etnisk kurdisk identitet og kurdisk språkkompetanse

- en kvantitativ casestudie av kurdere i Norge -

© Dilman Nomat

2019

Positive holdninger til integrasjon medierer relasjonen mellom etnisk kurdisk identitet og kurdisk språkkompetanse: en kvantitativ casestudie av kurdere i Norge.

Dilman Nomat

<http://www.duo.uio.no/>

Trykk: CopyCat Sentrum, Oslo

Til Lewend

SAMMENDRAG AV MASTEROPPGAVEN I PEDAGOGIKK

TITTEL:

Positive holdninger til integrasjon medierer relasjonen mellom etnisk kurdisk identitet og kurdisk språkkompetanse: en kvantitativ casestudie av kurdere i Norge.

AV:

Dilman Nomat

EKSAMEN:

PED4391

Masteroppgave i pedagogikk

Allmenn studieretning (60 studiepoeng)

SEMESTER:

Vår 2019

STIKKORD:

Etnisk identitet
Førstespråk
Førstespråksferdigheter
SØS (sosioøkonomisk status)
Kurdere
Kurdisk
Kurdistan
Akkulturasjon
Integrering
Integrasjon
Kvantitativ metode
Mediering
Moderering

Sammendrag

Formål med masteroppgaven:

Mange studier har forsket på etniske minoriteters andrespråkskompetanse, derimot har det vært lite fokus på etniske minoriteters førstespråkskompetanse. Denne masteroppgaven forsøker å fylle dette gapet gjennom å avdekke faktorer som fører til *førstespråkskompetanse* hos etniske minoriteter. Mer spesifikt blir følgende undersøkt; 1) sammenhengen mellom etnisk identitet og førstespråkskompetanse, 2) medieringsmekanismen av holdning til integrering mellom etnisk identitet og førstespråkskompetanse, og 3) hvordan sosioøkonomisk status (SØS) modererer denne relasjonen.

Utvalg:

I seleksjonen av respondenter til denne masteroppgaven har en «*purposive sampling*» (Bryman, 2016) blitt brukt. Utvalget er kurdere i Norge (N = 222), som utgjør masteroppgavens case. Inklusjonskriterier for å være med i studien var blant annet knyttet til alder og norskspråklige kunnskaper. Respondentene skulle være 15 år og oppover, i tillegg til å ha gode norskspråklige kunnskaper da undersøkelsen ble gjennomført på norsk. Respondenter ble rekruttert hovedsakelig gjennom mitt nettverk og deretter ble «*snowball sampling*» metoden benyttet i rekrutteringsprosessen.

Metode:

Denne masteroppgaven tar en kvantitativ tilnærming for å svare på problemstillingen, forskningsspørsmålene og hypotesene. Til innsamling av data ble et tverrsnittsdesign brukt for å samle dataene med et elektronisk selvadministrerende spørreskjema på plattformen «Nettskjema». På bakgrunn av metoden som har blitt brukt i denne masteroppgaven er det viktig å være oppmerksom på at undersøkelsen som har blitt gjennomført kun kan si noe om korrelasjonen mellom variablene og ikke årsakssammenhenger.

Analyse:

For å minimere «støy» og å få oversikt over dataene ble deskriptiv statistikk benyttet før gjennomføring av hovedanalysene. Dette inkluderte også faktoranalyse, reliabilitetsanalyse og korrelasjonsanalyse. Til å gjennomføre hovedanalysene ble multippel regresjonsanalyse utført

i Hayes (2012) PROCESS macro i SPSS. Parallell mediering (modell 4 i PROCESS) og moderende mediering (modell 7 i PROCESS) ble brukt for å teste hypotesene i denne masteroppgaven.

Resultater:

Resultatene i denne masteroppgaven viser en positiv relasjon mellom etnisk identitet og førstespråkkompetanse (språkbruk og språkferdigheter). Gjennom Berrys (2001) akkulturasjonsrammeverk finner denne masteroppgaven, som forventet, at denne relasjonen er mediert (forklart) av positiv holdning til integrering. Resultatene viser ingen mediering av de andre akkulturasjonsholdningene (assimilering, separasjon og marginalisering), noe som gir videre støtte til medieringsmekanismen av holdning til integrering. Videre viser resultatene at SØS ikke modererer medieringen - det vil si at medieringsmekanismen av integrering mellom etnisk identitet og førstespråkkompetanse var uavhengig av SØS.

Originalitet:

Disse funnene bidrar til litteraturen ved å vise sammenhenger mellom etnisk identitet og førstespråkkompetanse, men mest bemerkelsesverdig avslører funnene også mekanismen bak dette forholdet. Kurdere utgjør verdens største etniske minoritetsgruppe uten et eget selvstendig land, og forblir fortsatt stort sett en understudert etnisk minoritetsgruppe. Dermed bidrar funnene fra denne masteroppgaven også til forskning ved å vise at funn fra tidligere studier replikeres i et utvalg med kurdiske minoriteter i Norge.

Implikasjoner:

Resultatene i denne masteroppgaven viser at positiv holdning til integrering har mange fordeler. På bakgrunn av disse fordelene er det derfor viktig at politikere retter mer fokus på å fremme integrering i samfunnet. Forskningslitteraturen viser at opprettholdelse av førstespråket medfører mange fordeler hos innvandrere, likevel er det mange lærere som fraråder foreldre å benytte deres førstespråk i kommunikasjon med sine barn. Dette kommer av lærernes mangel på kunnskap om fordelene knyttet til opprettholdelse av førstespråk. Derfor argumenteres det for viktigheten av at lærere får mer kunnskap om hvordan elever med etnisk bakgrunn kan støttes, slik at deres etniske identitet og språk kan utvikles i samband med det norske.

Forord

Tusen takk til hver og enkelt av mine 222 respondenter som har tatt seg tid til å svare på spørreskjemaet. Uten dere hadde det ikke vært mulig å gjennomføre dette prosjektet!

Til mine dyktige veiledere, Vibeke Grøver og Kristinn Hegna, takk for et godt samarbeid! Dere har inspirert meg i skriveprosessen med deres gode råd, tilbakemeldinger og ekspertise. Takk for at dere alltid har vært tilgjengelige og vist stort engasjement til mitt prosjekt. Tusen takk til min hovedveileder Vibeke for at du introduserte meg til ICESY-studien, den har spilt en stor rolle i min masteroppgave. Tusen takk til min biveileder Kristinn for at du har vist meg at bøker kan markeres på mange ulike måter - blant annet ved å bruke små saltposer fra kantina.

Tusen takk til Elisabeth Hovdhaugen som har lært meg at statistikk er utrolig spennende. Takk for at du alltid har møtt meg med et smil dersom jeg har hatt spørsmål! Tusen takk til min kollega Oleg Zacharov for at du har motivert meg gjennom å vise interesse for masteroppgaven min og gitt meg gode litteraturtips. Til Hege og Miriam, tusen takk for mange lange (og noen altfor korte) dager fylt med NOCCO på studieplatsen. Det har vært et lærerikt år på Forskningsparken med mange «*lunch for all*», nå er vi endelig i mål.

Tusen takk til mine foreldre som har motivert meg, og støttet meg på alle mulige måter gjennom studietiden. Til Dade, takk for at du til tross for avstanden har alltid klart å fylle fryseboksen med masse hjemmelaget mat og snacks, noe jeg har satt utrolig stor pris på i stressfulle studietider. Til Babo, takk for at du alltid overbeviser meg om at «*if you can dream it, you can do it*». Tusen takk til min storebror som har passet på at jeg har hatt nok av morsomme «*memes*» å le av underveis i skriveprosessen. To my dear Lewend, how could I possibly find the right words to express my gratitude for your unconditional love and support? Thank you for always reminding me to have a growth mindset when I from time to time have been questioning my abilities. Thank you for always believing in me and inspiring me to learn. This accomplishment would not have been possible without your support.

Til slutt, takk til deg som leser min masteroppgave.

God lesing!

Innholdsfortegnelse

1	INTRODUKSJON	1
1.1	Bakgrunn for studien.....	1
1.2	Aktualitet for pedagogikkfaget	3
1.3	Problemstilling og forskningsspørsmål.....	5
1.4	Avgrensning og begrepsavklaring	7
1.4.1	Kurder, kurdisk og Kurdistan	7
1.4.2	Etnisk identitet og nasjonal identitet.....	8
1.4.3	Førstespråk og andrespråk	10
1.5	Oppgavens struktur og oppbygging	11
2	KURDERNE.....	13
2.1	Hvem er kurderne?.....	13
2.2	Kurdernes innvandring til Norge	14
2.3	Kurdisk identitet og kurdisk språk.....	15
3	LITTERATURGJENNOMGANG.....	17
3.1	Etnisk identitet	17
3.1.1	Utvikling av etnisk identitet.....	19
3.2	Førstespråk.....	21
3.2.1	Hvorfor er opprettholdelse av førstespråk viktig?	21
3.2.2	Førstespråksferdigheter.....	23
3.2.3	Bruk av førstespråk og førstespråksferdigheter	23
3.3	Hvordan er etnisk identitet relatert til bruk av førstespråk og førstespråksferdigheter?.....	26
3.3.1	Etnisk identitet, bruk av førstespråk og førstespråksferdigheter	26
3.4	Holdninger til akkulturasjon som mediering av relasjonen mellom etnisk identitet, bruk av førstespråk og førstespråksferdigheter.....	29
3.4.1	Definering av akkulturasjon.....	29
3.4.2	Kontekst-avhengighet av akkulturasjonsholdninger.....	31
3.4.3	Fokus på holdning til integrasjon.....	32
3.4.4	Akkulturasjon og sosioøkonomisk status (SØS)	34
3.5	Oppsummering av litteraturgjennomgangen.....	36
4	METODE.....	37
4.1	Metodologisk tilnærming.....	37
4.1.1	Forskningsdesign	38
4.2	Utvalg.....	39
4.2.1	Beskrivelse av og frekvensfordeling på bakgrunnsvariabler	40

4.3	Praktisk gjennomføring av datainnsamlingen.....	44
4.3.1	Rekruttering	44
4.4	Måleinstrumenter	45
4.4.1	Pilotering (forhåndstesting og utvikling av instrumentene).....	46
4.4.2	Uavhengig variabel	47
4.4.3	Avhengige variabler.....	49
4.4.4	Medierende variabler	52
4.4.5	Modererende variabler	54
4.4.6	Kontrollvariabler.....	54
4.4.7	Demografiske variabler.....	56
4.4.8	Oversettelse og tilbakeoversettelse av instrumentene.....	57
4.5	Analyse	58
4.5.1	Organisering av datafil.....	58
4.5.2	Faktoranalyse og reliabilitetsanalyse	58
4.5.3	Analyse av data.....	61
4.6	Forskningens styrker og svakheter.....	62
4.6.1	Validitet.....	62
4.6.2	Reliabilitet.....	65
4.6.3	Målefeil (measurement error)	66
4.7	Etiske vurderinger og forskerrollen	66
4.8	Oppsummering av metode	68
5	RESULTATER	69
5.1	Deskriptiv statistikk	69
5.1.1	Korrelasjoner, median og interquartile range	69
5.2	Regressionsanalyse - hypotesetesting	73
5.2.1	Hypotese 1 & 3	74
5.2.2	Hypotese 2 & 4	75
5.2.3	Hypotese 5 & 6	76
5.3	Oppsummering av resultater.....	78
6	DISKUSJON.....	80
6.1	Vitenskapelige implikasjoner.....	80
6.1.1	Hypotese 1: Kurdisk identitet og kurdisk språkbruk	80
6.1.2	Hypotese 2: Kurdisk identitet og kurdiske språkferdigheter	82
6.1.3	Hypotese 3 & 4: medierende mekanismen av integrasjonsholdning	84
6.1.4	Hypotese 5 & 6: modererende rolle av SØS på mediasjonsmekanismen av integrasjonsholdning.....	87
6.2	Praktiske implikasjoner.....	88

6.3	Begrensninger og videre forskning.....	90
6.4	Oppsummering av diskusjon - hva betyr disse funnene egentlig?.....	92
7	KONKLUSJON	93
	Litteraturliste	95
	Vedlegg 1.....	107
	Vedlegg 2.....	111
	Vedlegg 3.....	112
	Vedlegg 4.....	113
	Vedlegg 5.....	114
	Vedlegg 6.....	125
	Vedlegg 7.....	133
	Vedlegg 8.....	136
	Vedlegg 9.....	138

Figuroversikt

Figur 1:	Konseptuell modell.....	6
Figur 2:	Berrys akkulturasjonsrammeverk (Berry, 2001)	31
Figur 3:	Medieringsanalyse - hypotese 1 og 3.....	74
Figur 4:	Medieringsanalyse – hypotese 2 og 4.....	75
Figur 5:	Modererende medieringsanalyse – hypotese 5 og 6.....	77
Figur 6:	Retest av hypotese 1 og 3	112
Figur 7:	Retest av hypotese 2 og 4	113

Tabelloversikt

Tabell 1:	Frekvensfordeling av respondentene	41
Tabell 2:	Frekvensfordeling av respondentenes foreldre	43
Tabell 3:	Skala for måling av identitet	49
Tabell 4:	Skala for måling av språkbruk	50
Tabell 5:	Skala for måling av språkferdigheter	51
Tabell 6:	Skal for måling av akkulturasjonsstrategiene.....	53
Tabell 7:	Skala for måling av kontakt med jevnaldrende	56
Tabell 8:	Korrelasjonstabell	72
Tabell 9:	Oppsummering av funn	78
Tabell 10:	Faktoranalyse og reliabilitetsanalyse av skalaene identitet	107

Tabell 11: Faktoranalyse og reliabilitetsanalyse av skalaene språkbruk	108
Tabell 12: Faktoranalyse og reliabilitetsanalyse av skalaene språkferdigheter.....	108
Tabell 13: Faktoranalyse og reliabilitetsanalyse av akkulturasjonsstrategiene	109
Tabell 14: Faktoranalyse og reliabilitetsanalyse av skalaene kontakt med jevnaldrende	110
Tabell 15: Regresjonstabell for parallell mediering – hypotese 1 og 3	111
Tabell 16: Regresjonstabell for parallell mediering – hypotese 2 og 4	111

1 INTRODUKSJON

1.1 Bakgrunn for studien

*Ey hîvîya hemî gava
Tuy ronahîya evan çava
Tu shemalî, tu hevalî
Delalî buhara sava*

*Akk, den evigvarende lengselen
Du er lyset til disse øynene
Du er et lys, du er en venn
Du fine, du er en nyfødt vår*

- Hozanvan, ca. 1982

Det poetiske stykket ovenfor ble skrevet av min far, Hikmat, i Kurdistan. Det kan hende du legger merke til at navnet på forfatteren, Hozanvan, ikke er det samme navnet som min fars navn. Min far, en mann som alltid har vært lidenskapelig for kurdisk kunst og språk, måtte bruke en falsk identitet for å unngå de grusomme straffene som ble pålagt slike uttrykkelser. Ironisk nok valgte min far navnet Hozanvan, som direkte oversatt fra kurdisk betyr en dikter. Likevel var kurdisk poesi grunnen til at han ikke kunne bruke sitt virkelige navn i utgangspunktet. Du har muligens også lagt merke til at min far bruker mye symbolikk i hans poetiske stykke ovenfor. Disse ordene er ikke bare symboler for poesiens skyld, men også nødvendig fordi all tekst som æret den kurdiske kulturen og uttrykket ønske om et selvstendig Kurdistan var straffbart på den tiden. I 1992, da jeg var ett år gammel, klarte vi å flykte fra krigen i Kurdistan og dermed kom vi som flyktninger til Norge. Helt siden jeg var barn, har foreldrene mine påminnet meg og min bror om hvor heldige vi har vært som har fått muligheten til å vokse opp i et fritt land som Norge, men også å ikke glemme våre etniske røtter. Dette har spilt en stor rolle i dannelsen av min identitet, ikke bare som norsk, men også som kurdisk. Gjennom årene har jeg blitt mer og mer interessert i å forstå hvorfor den kurdiske identiteten er så viktig for mange kurdere. Ved å tilnærme meg spørsmålet på en vitenskapelig måte gjennom denne masteroppgaven har jeg fått muligheten til å reflektere over min egen og min families identitet: noe mine kurdiske bestemødre og bestefedre aldri fikk.

Gjennom ulike grusomheter som krig og undertrykkelse har kurderne i mange år kjempet for å beholde sin identitet og sitt språk (Dunn, 1995; Mansfield, 2014). Som verdens største minoritetsgruppe uten eget selvstendig land (Salama, 2015; Dunn, 1995; Mansfield, 2014) har kurdernes største drøm vært opprettelse av et selvstendig Kurdistan, som betyr *kurdernes land* (Mansfield, 2014). Opprettelse av slik selvstendighet er noe kurderne fortsatt kjemper for. Land som Tyrkia har i mange år prøvd å eliminere kurdisk etnisk identitet og kurdisk språk, til tross for at kurderne utgjør 20 prosent av Tyrkias befolkning (Dunn, 1995). Selv innenfor sitt eget landområde ble alle offentlige uttrykk for kurdisk kultur og bruk av det kurdiske språket straffet, og for mange hadde dette dødelige konsekvenser (Entessar, 1992). Identitet kan derfor antas å være viktig for det kurdiske folket med tanke på at dette er noe som alltid har blitt tatt vekk fra dem mot egen vilje. Slik undertrykkelse av ens etniske kultur kan føre til at individer utvikler en nasjonal identitet og avviser sin etniske identitet. Men det kan også ha motsatt effekt: assimilering og undertrykkelse kan føre til at individer opplever større stolthet over sin etniske identitet (Phinney, Horenczyk, Liebkind & Vedder, 2001, s. 494).¹

Førstespråket blir sett på som en nøkkel-mekanisme som fører til at etniske minoriteter opprettholder sin følelse av etnisk identifikasjon (Phinney & Ong, 2007). Til tross for den økende anerkjennelsen av de psykologiske og kognitive fordelene ved å opprettholde sin etniske identitet og førstespråk, har de fleste studier undersøkt etniske minoriteters andrespråkskompetanse. Enkelte studier har nylig begynt å rette oppmerksomhet mot betydningen av å opprettholde førstespråk (f.eks. Lee & Oxelson, 2006). Selv om det er et visst empirisk belegg for å anta positive sammenhenger mellom etnisk identitet og førstespråkskompetanse, har ingen studier, etter min informasjon, forsøkt å avdekke faktorer som kan drive dette forholdet. For å gjøre dette, benytter denne masteroppgaven Berrys (1990) «*acculturation framework*» for å undersøke om kurdernes holdning til integrering underligger relasjonen mellom etnisk identitet og førstespråkskompetanse. Rammeverket «*acculturation framework*» beskriver fire ulike strategier som innvandrere bruker for å posisjonere seg innenfor de to kulturene de er i kontakt med; sin egen kultur og majoritetskulturen. Disse fire strategiene er: integrering, separasjon, assimilering og marginalisering. Selv om inntrykket kan være at individer med innvandrerbakgrunn ønsker å

¹ Ifølge Kaveh & Wiborg (2019) bor det over en million kurdere i Europa og Amerika. Denne masteroppgaven retter kun fokus på kurdere som er bosatt i Norge. Hvor mange disse utgjør totalt er dessverre vanskelig å si da SSB ikke har en oversikt over antall kurdere i Norge.

separere seg fra majoritetssamfunnet, antyder forskning på at dette ikke nødvendigvis er tilfellet. Istedenfor viser studier gjennomført i ulike land blant ulike kulturer at individer med innvandrerbakgrunn foretrekker å integrere seg i majoritetssamfunnet, i stedet for å separere seg eller assimilere seg i majoritetssamfunnet. Lauglo (2017) fant i en nylig studie, med bruk av et utvalg minoritets- og majoritetsungdom i Oslo, at etnisk identitet var sterkt knyttet til positiv holdning til integrasjon. Forskere har lenge hevdet at integrasjon som en form for akkulturasjon er knyttet til mange psykologiske og kognitive fordeler. Et relevant funn fra tidligere forskning er at tilknytning til etnisk bakgrunn er relatert til etniske minoriteters opplevelse av å se verden fra ulike perspektiver (Tannenbaum & Howie, 2002), og høyere grad av åpenhet til andre grupper enn deres egen (Lauglo, 2017).

Er det da slik at kurdernes identifikasjon med egen etnisitet bidrar til en mer positiv holdning til integrering i det norske samfunnet, og kan dette videre bidra til deres førstespråkskompetanse? Ved å benytte Berrys (1990) akkulturasjonsrammeverk, har denne masteroppgaven som hensikt å undersøke om positiv holdning til integrasjon medierer (forklarer) relasjonen mellom etnisk identitet og førstespråkskompetanse (språkbruk og språkferdigheter). I tillegg undersøker denne masteroppgaven den modererende rollen av sosioøkonomisk status (heretter referert som SØS).

1.2 Aktualitet for pedagogikkfaget

Hvordan er denne masteroppgaven relevant for pedagogikkfeltet? Innenfor pedagogikkfeltet vektlegges kunnskap som har en innvirkning på identitet og mestringsevne hos individer. Jeg har ofte opplevd at personer utenfor pedagogikkfaget assosierer pedagogikkfaget kun med den læringsprosessen og læringsteorien (didaktikk) som foregår innenfor et klasserom, mellom lærer og elev. Selv om dette er et viktig fagområde innenfor pedagogikken ønsker jeg gjennom denne masteroppgaven å vise hvor bredt pedagogikkfeltet er. For eksempel er det også et stort fokus på uformelle læringssituasjoner, sosialisering, oppdragelse og danning hos individer. Som fagområde baserer denne masteroppgaven seg på en *pedagogisk sosiologisk* og *pedagogisk psykologisk* tilnærming ved å undersøke; minoritetsetniske individers førstespråkskompetanse (språkbruk og språkferdigheter) i henhold til deres rolle i det større samfunnet og de tilhørende psykologiske prosessene.

Mennesker utvikler sin identitet i møte med andre mennesker som er forskjellige (Biesta & Schneekloth, 2009). Mangfoldet i et samfunn tillater og bidrar til at hvert enkelt individ utvikler seg. Det er ikke en felles identitet innenfor et samfunn som bidrar til denne utviklingen, men det er mangfoldet og ulikhetene innenfor et samfunn som bidrar til at individer utvikler sine unike identiteter (Biesta & Schneekloth, 2009). Det norske samfunnet er preget av stadig forandring og utvikling, noe som fører til selvrealisering og individuell frihet hos individene i det moderne samfunnet. Innenfor et slikt moderne samfunn tilkjennes individene en unik status og viktighet, noe som kan ses i sammenheng med Hegels tanke om moderniteten som «subjektivitetens epoke» (Jakobsen, 2009). Det er ikke utformingen av en bestemt rolle i et samfunnsfellesskap som står i fokus gjennom den individuelle friheten, men det er fokuset på at individene har rett til å realisere seg selv som individer. Denne friheten blir ifølge Honneths (2008) betraktninger friheten individene har til å definere sin egen identitet. Disse endringene i det moderne samfunnet gjenspeiler seg i alle offentlige institusjoner.

Det flerkulturelle samfunnet fører til en «*interkulturell danning*», mener Øzerk (2008), og på bakgrunn av dette er det viktig at mangfoldet i samfunnet blir tatt i betraktning ved utviklingen av dannelsingsprosjekter. I Norge er læreplaner nøkkelen til at utdanningspolitikken blir satt ut i praksis, men disse læreplanene gjenspeiler ikke mangfoldet i samfunnet. Dette fører dermed til en form for ekskludering av minoritets elever. Videre anser Øzerk (2008) «*interkulturell læring*» som viktig, dette omfavner å lære av hverandre, om hverandre og har fokus på positiv gjensidighet. Med andre ord er det viktig at pedagogikken tar hensyn til faktorer utenfor det som er inkludert i læreplanene, slik at læring i klasserommet gjenspeiler det kulturelle mangfoldet i samfunnet. Øzerk (2008) sitt poeng med at læreplanene og undervisning ikke gjenspeiler resten av det kulturelle mangfoldet, kan også overføres til situasjonen i USA. Skoler i USA har også vanskeligheter med å tilrettelegge undervisningen på skolene slik at den er tilpasset elever som er flerkulturelle og flerspråklige (Flores, Clark, Claeys & Villarreal, 2007). Det som er viktig er at støtte fra skolene i stor grad bestemmer foreldres motivasjon til å hjelpe sine barn med å ivareta sitt førstespråk (Nesteruk, 2010). Men det forskning viser er at mange skoler fraråder foreldre å bruke sitt førstespråk med sine barn (De Angelis & Dewaele, 2009). Denne frarådelser er ofte basert på en vanlig forståelse om at førstespråket kan ha en negativ påvirkning på det nye språket som skal læres. Ved å fraråde foreldre å bruke sitt førstespråk med sine barn kan det til slutt føre til tap av førstespråk (Fishman, 1991). Det er selvsagt mange forskjellige årsaker til hvorfor forskjellige skoler

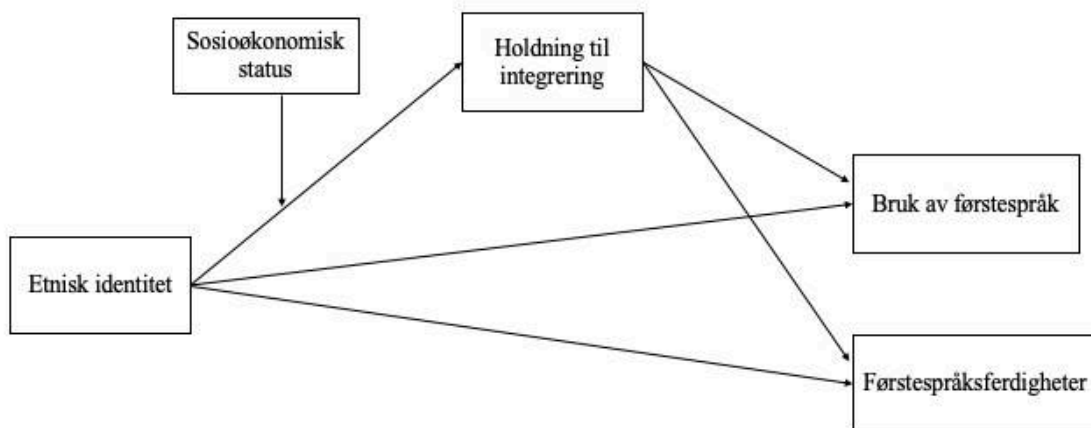
unnlater å støtte elevens tospråklighet. Dette kan være mangel på finansiering av effektive tospråklige programmer (Gándara & Rumberger, 2009), skolens store fokus på elevenes utvikling av majoritetsspråket (Menken, 2013), eller at lærerne ikke er klar over hvilken verdi det har for elevene å være tospråklig (Cho, Rios, Trent & Mayfield, 2012). På bakgrunn av dette mener jeg at denne masteroppgaven er aktuell for pedagogikkfaget.

1.3 Problemstilling og forskningsspørsmål

I lys av det som ble presentert ovenfor (kapittel 1.1) om kurderne og deres interessante forhold til kurdisk identitet og kurdisk språk er det interessant å undersøke denne minoritetsgruppen nærmere. For å prøve å få bedre kunnskap om den understuderte kurdiske minoritetsgruppen har denne masteroppgaven til hensikt å prøve å fylle et gap, og samtidig bidra til mer kunnskap om relasjonen mellom etnisk identitet og førstespråk. Mer spesifikt undersøker denne masteroppgaven å undersøke sammenhengen mellom etnisk kurdisk identitet og kurdisk språkkompetanse blant kurdere i Norge. Som presentert ovenfor (kapittel 1.2) er det i Norge et stort fokus på opplæring av det norske språket. Dette har muligens sitt opphav i en felles tro om at kun majoritetsspråket, og ikke etniske minoriteters førstespråk, er viktig for effektiv navigering i majoritetssamfunnet. I tillegg deler mange den oppfatningen at etniske minoriteters førstespråk kan være et hinder i opplæringen av majoritetsspråket, som i dette tilfelle er norsk språk. Derimot viser nyere forskning at kompetanse i førstespråk er minst like viktig som kompetanse i andrespråk. Førstespråkkompetanse, kombinert med andrespråkkompetanse, kan produsere viktige psykologiske og kognitive fordeler hos individet. Eksempelvis, kan dette lede til økt selvfølelse (Lee, 2002), mulighet for å oppleve og se verden fra ulike perspektiver (Tannenbaum & Howie, 2002), og høyere akademiske prestasjoner hos individene (Dolson, 1985; García-Vázquez, Vázquez, López & Ward, 1997; Kennedy & Park, 1994; Lee, 2002; Rumberger & Larson 1998; Slavin & Cheung, 2003). Til tross for disse fordelene er det få lærere som løfter frem viktigheten av å kunne flere språk og dermed blir elevenes språkkompetanse ikke verdsatt (Pileberg, 2016).

Kunnskap om hvilke faktorer som bidrar til denne hovedrelasjonen kan bidra til videreutvikling av vår kunnskap om dette temaet. Til tross for at forskning viser at det eksisterer en positiv relasjon mellom etnisk identitet og førstespråkkompetanse (språkbruk og språkferdigheter) er det fortsatt mye som gjenstår å bli oppdaget når det gjelder

mekanismene bak dette forholdet. For å fylle dette gapet er denne masteroppgaven inspirert av Berrys (1990) «*Acculturation*» rammeverk, som skal tilby en mer nyansert og prosessuell forståelse av hovedrelasjonen. Til slutt undersøker denne masteroppgaven også den potensielle innflytelsen av SØS. Mer spesifikt blir det undersøkt om innflytelsen av etnisk identitet på førstespråkskompetanse (språkbruk og språkferdigheter) via integrasjonsholdninger er avhengig av sosioøkonomisk status. Med andre ord, dersom etnisk identitet øker førstespråkskompetanse gjennom positiv holdning til integrasjon, er det slik at denne relasjonen er sterkere for individer som har foreldre med høyere SØS? *Figur 1* viser den konseptuelle modellen for hvilke forhold denne masteroppgaven ønsker å undersøke. Her er det viktig å poengtere at pilene i modellen ikke indikerer årsak-virkning. Den konseptuelle modellen er ment for å visualisere retningen av de ulike hypotesene som har blitt formulert mellom variablene. Nedenfor blir problemstilling, forskningsspørsmål presentert. I litteraturgjennomgangen (kapittel 3) utdeler jeg hypoteser.

Figur 1: Konseptuell modell. Uavhengig variabel er etnisk identitet, avhengige variabler er bruk av førstespråk og førstespråksferdigheter. Den medierende variabelen er integrasjonsholdning, og den modererende variabelen er sosioøkonomisk status.

Problemstillingen denne masteroppgaven forsøker å svare på er:

«Hva kjennetegner relasjonen mellom a) etnisk identitet og bruk av førstespråk, og b) etnisk identitet og førstespråksferdigheter hos kurdere i Norge?».

Denne problemstillingen leder meg til følgende forskningsspørsmål:

1. Hva er sammenhengen mellom etnisk identitet og bruk av førstespråk?
2. Hva er sammenhengen mellom etnisk identitet og førstespråksferdigheter?
3. Hvordan kan holdninger til integrering forklare disse to relasjonene i forskningsspørsmål 1 og 2?
4. I hvilken grad er disse forholdene i forskningsspørsmål 1 og 2 avhengige av sosioøkonomisk status?

1.4 Avgrensning og begrepsavklaring

Gjennom arbeid med denne masteroppgaven har jeg tatt noen valg og avgrensninger. Det er også noen begreper som må avklares. Dette gjelder spesielt sentrale begreper som kommer frem i oppgavens problemstilling som: etnisk identitet, førstespråk og førstespråksferdigheter.

1.4.1 Kurder, kurdisk og Kurdistan

Denne masteroppgaven har et spesifikt fokus på kurdere i Norge. Derfor er det nødvendig å avklare hvordan jeg i denne masteroppgaven forholder meg til begrepene «kurder», «kurdisk» og «Kurdistan». Når det i denne masteroppgaven blir referert til «Kurdistan» omtaler jeg «(...) en geografisk betegnelse og henviser til grenseområder mellom Tyrkia, Iran, Irak og Syria der kurderne utgjør en majoritet av befolkningen» (Kaveh & Wiborg, 2019). Dette grenseområdet er nærmere beskrevet som «(...) høylandsområdet omkring fjellkjedene Anti-Taurus og Zagros, det vil si hovedsakelig i det sørøstlige Tyrkia, det nordlige Irak, det nordvestlige Iran og det nordøstlige Syria» (Kaveh & Wiborg, 2019).

Videre refererer jeg til «kurder» som et samlebegrep for alle som føler tilhørighet til, eller har familieband fra grenseområdet Kurdistan. Kurdere utenfor dette grenseområdet kan oppleve seg selv som kurder selv om den konkrete forbindelsen til området ligger flere generasjoner tilbake i tid. I denne masteroppgaven blir alle kurdere til tross for geografiske forskjeller omtalt som kurdere og det blir ikke lagt noe skille på dem. Selv om det hadde vært interessant å undersøke disse ulike grenseområdene nærmere i lys av min problemstilling. Det hadde vært interessant å undersøke om det eksisterer noen ulikheter blant kurdere på bakgrunn av for eksempel hvilke geografiske grenseområder de tilhører, hvilken religion de har og hvilket politisk parti de støtter. Alt dette spiller en sentral rolle i kurdernes liv. Når det

blir referert til «kurdisk» i denne masteroppgaven er det to ting jeg omtaler. Det ene er kurdisk språk som helhet, det vil si alle de ulike dialektene innenfor kurdisk språk. Dette til tross for at forskjellen mellom de ulike dialektene er veldig store (Kaveh & Wiborg, 2019). Det hadde vært spennende å se nærmere på de ulike dialektene innenfor det kurdiske språk og undersøkt om det eksisterer noen forskjeller mellom dialektene i henhold til min problemstilling. Det andre jeg omtaler er kurdisk som identitet. Jeg skriver mer utdypende om norske kurdere i kapittel 2. Mer informasjon om kurderne står skrevet nedenfor (kapittel 2).

1.4.2 Etnisk identitet og nasjonal identitet

Begrepet identitet kan være krevende å definere fordi det eksisterer ulike definisjoner og syn på hva identitet er (Lawler, 2014; Krangle & Øia, 2005). Selve ordet kommer fra det latinske ordet «*idem*» og betyr «*det samme*» (Krangle & Øia, 2005, s. 53). En enkel definisjon på hva identitet er kan referere til hvordan et individ ser på seg selv og definerer seg selv. Identitet er i stadig endring og utvikling hos mennesker, likevel er identitet tett koblet til stabilitet eller kontinuitet over tid hos mennesker. Krangle og Øia (2005) skriver at identitet innebærer blant annet: «(...) å være det samme som eller lik noen, og dermed på samme tid forskjellig eller avgrenset fra andre som står utenfor dette definerte fellesskapet» (s. 53). Med dette forstår jeg at identitet er en prosess som er i revisjon hele livet og at identitet ikke er noe som er fastsatt. Likevel innebærer identitet å definere seg selv som noe over en lenger tidsperiode. Selv om menneskers identitet blir til en grad påvirket av nye sosiale og kulturelle situasjoner, noe som oppstår ved for eksempel migrasjon, innebærer identitet likevel hvordan mennesker ser på seg selv gjennom en lenger tidsperiode. For noen mennesker er dette en følelse som muligens varer gjennom hele livet. I denne masteroppgaven blir identitet sett på som en utviklingsprosess.

Vår forståelse av identitetsbegrepet har sitt opphav i både sosiologiske (Mead, 1974) og psykologiske (Erikson, 1968) tradisjoner. Fra et psykologisk perspektiv har Erikson (1968) fokusert på faser i identitetsutvikling og den opplevde «krisen» mellom disse fasene. Fra et sosiologisk perspektiv har Mead (1974) vektlagt de sosiale omgivelsenes betydning. Ifølge Mead (1974) dannes «*selvet*» i interaksjon med andre mennesker: det er gjennom samspill med andre mennesker, det vil si deres reaksjoner på oss selv, at vi oppfatter oss selv. Slik jeg forstår ham danner individet grunnlag for selvet gjennom hvordan individet blir oppfattet av

de andre menneskene i et samfunn og det er dette samspillet som fører til utvikling av egen identitet.

Kränge og Øia (2005) presenterer fire komponenter som hver for seg danner bakgrunn for utvikling av identitet. Den første komponenten blir kalt «selverkjennelse», som handler om individets kjennskap til indre strukturer og egenskaper i egen personlighet. Dette refererer til spørsmålet «hvem er jeg i relasjon til meg selv?» (Kränge & Øia, 2005, s. 66). Den andre komponenten refererer til «selvbilde», som handler om individets refleksjon av personlige egenskaper og væremåte. Dette handler om: «hvem er jeg i relasjon til andre?» (Kränge & Øia, s. 67). Den tredje komponenten kan oppfattes som «kulturell identitet», som refererer til refleksjoner over en del temaer. Dette handler om: «hvilke verdier har jeg?» (Kränge & Øia, 2005, s. 67). Den fjerde komponenten er «sosial identitet», som handler om individets gruppetilknytning. Dette handler om: «hvor hører jeg til? Hvem identifiserer jeg meg med?» (Kränge & Øia, 2005, s. 68). Innenfor sosial identitet blir det fokusert på individets bevisste tilknytning til en gruppe, som for eksempel tilknytning til en minoritetsgruppe.

Tilhørighet til en gruppe er viktig for at individer skal føle seg vel. Identitet er ifølge Lawler (2014) ikke en individuell prosess, men en sosial og kollektiv prosess. Kurt Lewin (1935) beskrev allerede for lenge siden hvordan enkeltpersoner kan tilhøre flere grupper, og at fast og kontinuerlig opplevelse i en gruppe leder til positive følelser hos individene. Dermed ser vi at tanken om at enkeltpersoner kan tilhøre flere enn en gruppe ikke er ny. En globalisert verden og med økt migrasjon fører til at flere mennesker flytter rundt omkring i verden. Med dette er det naturlig at mennesker utvikler tilhørighet til ulike grupper samtidig. For eksempel, for en kurder som flytter til Norge innebærer dette at hen kan føle en tilknytning både til sin kurdiske minoritetsgruppe og samtidig til den norske majoritetsgruppen.

I tråd med majoriteten av kvantitative studier, tar denne masteroppgaven utgangspunkt i identitet som et sosialt konstruert begrep («*social identity*»), og mer spesifikt, gruppetilhørighet. Dette ser vi spesielt i den mest anvendte skalaen som er utviklet av utviklingspsykologen Phinney (1992). To aspekter av identitet som kommer til å bli brukt mye i denne masteroppgaven er «etnisk identitet» og «nasjonal identitet». I litteraturkapitlet (kapittel 3.1) kommer jeg til å gå dypere inn i etnisk identitet, likevel er det viktig å avklare hva jeg legger i disse begrepene. I denne masteroppgaven avgrensner jeg etnisk identitet til etnisk kurdisk identitet, til tross for at generelt sett vil norsk identitet også være en etnisk identitet. Videre er nasjonal identitet avgrenset til nasjonal norsk identitet, selv om kurdisk

identitet også vil være en nasjonal identitet. Videre forholder jeg meg til en bestemt situasjon der den etniske identiteten (den kurdiske) er minoriteten og den nasjonale identiteten (den norske) er den dominerende majoritetskulturen.

1.4.3 Førstespråk og andrespråk

Språk er komplekst og det forekommer mange ulike begreper innenfor litteraturen på språkfeltet som blir brukt om hverandre, derfor har jeg tatt noen valg i form av hvilke begreper jeg velger å bruke i denne masteroppgaven.

Selv om det eksisterer god støtte til begrepet «*ethnic language*» i faglitteraturen på engelsk, er det så vidt jeg vet, ikke et veletablert begrep på norsk. Berry, Phinney, Sam og Vedder (2006), og Phinney et al. (2001) bruker begrepet «*ethnic language*» aktivt i sin forskning, et begrep som oversatt til norsk ville blitt «etnisk språk». Min begrunnelse for å ikke bruke dette begrepet er at det ikke er kun andre språk enn norsk som er «etniske», og for det andre er ikke «etnisk språk» et presist nok begrep i den sammenhengen jeg ønsker å bruke det. Begrepet «etnisk språk» er heller ikke et veletablert begrep i den norske faglitteraturen. Videre ser det ut som om «*ethnic language*» ikke blir brukt innenfor språkforskningsfeltet, men i studier med hovedforankring innenfor forskningsfeltet om etnisk identitet. I denne masteroppgaven velger jeg å bruke begrepene førstespråk og andrespråk. Derfor skriver jeg konsekvent førstespråk gjennom hele masteroppgaven selv om det noen steder i litteraturen blir referert til «*ethnic language*». Dette valget har jeg tatt på grunn av kompleksiteten til dette begrepet. Begrepsvalget jeg har tatt kan selvsagt også ha ulemper, men begrepet førstespråk har den fordel at begrepet er mer etablert i faglitteraturen på norsk (Grøver, 2018).

Gjennom Grøver (2018) blir vi bedre kjent med begrepene førstespråk og andrespråk:

Begrepsparet førstespråk og andrespråk har tradisjonelt vært knyttet til den rekkefølgen barn lærer ulike språk i. Begrepet førstespråk har blitt brukt om språket eller språkene barn bruker hjemme. Mange barn med et annet familiespråk enn norsk vil likevel kunne eksponeres for og lære norsk allerede i ung alder, gjennom nabobarn, foreldres venner, medier og kontakt med ulike profesjonsgrupper, noe som kan gjøre inndelingen i første- og andrespråket lite hensiktsmessig. (s. 32).

Dette sitatet fra Grøver (2018) belyser litt av kompleksiteten ved begrepene første- og andrespråk. Derfor er det nødvendig å avklare hvordan jeg bruker disse begrepene i denne masteroppgaven. Selv om respondentene i denne masteroppgaven som er født i Norge har mest sannsynlig lært seg både kurdisk og norsk samtidig, velger jeg å avgrense begrepet «førstespråk» til kurdisk språk. Betegnelsen «bruk av førstespråk» i denne masteroppgaven omhandler hvor ofte respondentene bruker kurdisk med foreldre og søsken, både innenfor og utenfor hjemmet. Når jeg bruker begrepet «førstespråksferdigheter» refererer jeg til fire spesifikke ferdigheter innenfor det kurdiske språket som skrive, lese, snakke og lytte. Begrepet «førstespråkskompetanse» bruker jeg som et samlebegrep for både bruk av førstespråk og førstespråksferdigheter, til tross for at dette ikke er et veletablert samlebegrep i faglitteraturen.

Når jeg refererer til «andrespråk» refererer jeg til storsamfunnets språk slik Øzerk (2006) beskriver «storsamfunnets språk/majoritetsspråket/det omkringliggende samfunnets språk/det språket som samfunnet fungerer på og som ikke er individets morsmål. Dette omtales som andrespråk» (s. 23). Andrespråk er i denne masteroppgaven avgrenset til det norske språket. Betegnelsen «bruk av andrespråk» omhandler hvor ofte respondentene bruker norsk med foreldre og søsken, både innenfor og utenfor hjemmet. Begrepet «andrespråksferdigheter» refererer til fire spesifikke ferdigheter innenfor det norske språket som skrive, lese, snakke og lytte. Som et samlebegrep for både bruk av andrespråk og andrespråksferdigheter velger jeg å bruke «andrespråkskompetanse». Selv om jeg avgrenser førstespråk til kurdisk språk i denne masteroppgaven refereres alle henvisninger til førstespråk i litteraturgjennomgangen til de ulike førstespråkene studiene har forsket på.

1.5 Oppgavens struktur og oppbygging

Denne masteroppgaven er inndelt i syv kapitler. Kapittel en er en innledning som presenterer bakgrunn for studien, aktualitet og problemstilling. I kapittel to blir fokuset rettet mot hvem kurderne er, kurdernes interessante forhold til kurdisk identitet og kurdisk språk. Kurdernes historie om innvandring til Norge blir også presentert i kapittel to. I kapittel tre blir masteroppgavens fokus forankret i den bredere faglitteraturen for å formulere testbare hypoteser. I kapittel fire redegjør jeg for metoden som har blitt brukt i denne masteroppgaven, som forskningsdesign, utvalg, rekruttering, instrumenter og dataanalytiske metoder. Kapittel fem presenterer resultatene for å undersøke om hypotesene ble støttet eller ikke. I kapittel seks

blir resultatene diskutert i lys av litteratur som er presentert i kapittel tre. Kapittel syv tar for seg avsluttende refleksjoner og konklusjon. Referanseliste står oppført etter kapittel syv og helt til slutt er vedlegg for denne masteroppgaven lagt ved.

2 KURDERNE

I denne masteroppgaven bruker jeg kurderne som case. Innledningsvis (kapittel 1.4.1) skrev jeg hvordan jeg bruker begrepene kurder, kurdisk og Kurdistan i denne masteroppgaven. I dette kapitlet går jeg dypere inn i og skriver mer om kurderne. Gjennom dette kapitlet blir det gitt nærmere informasjon om hvem kurderne er (kapittel 2.1) og om kurdernes innvandring til Norge (kapittel 2.2). Avslutningsvis skriver jeg om kurdernes forhold til identitet og språk (kapittel 2.3).

2.1 Hvem er kurderne?

Kurderne er verdens største minoritetsgruppe uten eget selvstendig land (Salama, 2015; Dunn, 1995; Mansfield, 2014). Kurderne er en folkegruppe fra Vest-Asia som utgjør til sammen alt fra 25-40 millioner mennesker (Kaveh & Wiborg, 2019; Mansfield, 2014). Siden første verdenskrig har kurderne blitt fordelt mellom land som Irak, Iran, Syria og Tyrkia (Mansfield, 2014). Kurderne er minoriteter i alle disse landene, i tillegg er de også minoriteter i land som for eksempel Norge. Men som nevnt tidligere (kapittel 1.4.1) utgjør kurderne majoriteten av befolkningen i grenseområdet som blir omtalt som Kurdistan (Kaveh & Wiborg, 2019). Til tross for at kurderne utgjør majoriteten i grenseområdet Kurdistan blir kurdernes identitet likevel ikke anerkjent.

I denne masteroppgaven har kurderne blitt valgt som case. Grunnene for å velge denne minoritetsgruppen som case er mange, men først og fremst er denne minoritetsgruppen valgt på bakgrunn av kurdernes sterke følelser knyttet til deres etniske identitet. Kurdisk identitet har aldri blitt anerkjent og kurdiske grupper har en lang historie fra å leve under myndigheter som har prøvd å frarøve dem deres etniske identitet. Gjennom ulike grusomheter som for eksempel krig og undertrykkelse har kurdernes etniske identitet blitt forsøkt eliminert (Dunn, 1995; Mansfield, 2014). Men dette har ikke lyktes, og kurdernes etniske identitet har likevel ikke blitt eliminert selv den dag i dag. Dette kan muligens skyldes kurdernes store stolthet over å være kurdisk og deres kjærlighet til egen kultur. Det kan også ses i sammenheng med det som ble presentert tidligere (kapittel 1.1) at undertrykkelse og tvang til å assimilere seg kan bidra til at individer utvikler en større bevissthet og stolthet over sin etniske identitet (Phinney et al., 2001).

2.2 Kurdernes innvandring til Norge

Det er vanskelig å si med sikkerhet når de første kurderne innvandret til Norge på grunn av at Statistisk Sentralbyrå (heretter referert som SSB) ikke oppgir opplysninger om etniske minoritetsgrupper. I tillegg er det vanskelig å oppgi antall kurdere som er bosatt i Norge, fordi det ikke eksisterer en formell statistikk over dette. Dersom vi ser på SSB sin statistikk om innvandring fra land som Irak, Tyrkia, Syria og Iran får vi opplyst at mange av disse er kurdere. Kurderne kommer som regel til Norge som flyktninger eller asylsøkere.

I årene 1986-1989 angrep irakiske militærstyrker kurderne i Nord-Irak, dette angrepet er også kjent som «Anfal-kampanjen». Ifølge FN-sambandet (2018) førte den militære Anfal-kampanjen til at mellom 50,000 og 100,000 mennesker mistet livet. Mange av menneskene som overlevde Anfal-kampanjen sliter den dag i dag med både psykiske og fysiske plager som følge av krigstraumer og kjemiske våpen som ble brukt under angrepet. Mange land, inkludert Norge, har anerkjent overgrepene mot kurderne som folkemord. Som tidligere nevnt har ikke SSB en egen statistikk over antall kurdere og kurdernes innvandring til Norge. Derfor har jeg systematisk valgt å se på statistikken over innvandring fra land som Irak, Iran, Tyrkia og Syria. SSB opplyser om at det var for første gang i år 1987 at personer fra Irak innvandret til Norge. Det kan derfor antas at folkemordet mot kurderne i år 1986 hadde en sammenheng med denne innvandringen, men dette kan ikke sies med sikkerhet. Likevel er det interessant å se at SSB (2016) opplyser om at mange av disse irakiske innvandrerne som kom til Norge er kurdere fra Nord-Irak. Som nevnt tidligere (kapittel 1.4.1) utgjør kurderne majoriteten av befolkningen i grenseområdet det nordlige Irak (Kaveh & Wiborg, 2019). Det kan derfor antas at de første kurderne kom til Norge som flyktninger som følge av folkemordet mot kurderne.

Krigen mellom Irak og Iran i årene 1980-1988 blir omtalt som «den første gulfkrigen». Krigen mellom Irak og Kuwait i 1990-1991 omtales som «den andre gulfkrigen». Under både den første- og andre gulfkrigen var kurderne særlig utsatt, noe som førte til at kurderne måtte flykte fra grenseområdene de var bosatt i. Basert på SSB (2016) sin statistikk for innvandring fra Irak kan vi anta at mange kom til Norge i årene før 2000. Mange av disse flyktningene var kurdere fra Nord-Irak. Krigen i Irak som startet i år 2003 førte også til at mange personer flyktet til Norge i år 2005, blant disse var det også kurdere (SSB, 2016). Videre har kurdere

fra land som Tyrkia, Syria og Iran også innvandret til Norge. Krig i disse landene har også ført til at mange mennesker har kommet som flyktninger til eksempelvis Norge, deriblant finner vi også kurdere. Jeg går ikke dypere inn i dette, for en oversikt over uroligheter i de forskjellige landene, se FN-sambandet (2018).

2.3 Kurdisk identitet og kurdisk språk

De fleste kurderne er fra den irakiske og tyrkiske delen av Kurdistan. Flere kurdiske familier fra den Iranske delen har tilbrakt flere år i irakiske eller tyrkiske flyktningleirer før de flyttet til Skandinavia (Toivanen, 2013). Som et resultat av dette snakker mange kurdere i tillegg til kurdisk også flytende arabisk, persisk eller tyrkisk. Mangfoldet av kurdiske mennesker ser vi også i deres forskjellige dialekter av det kurdiske språket som gjenspeiler deres transnasjonale spredning i Midtøst-regionen. Kurdere i Tyrkia bruker den kurdiske dialekten «kurmanji», i Irak bruker kurderne dialektene «sorani» og «badini», og i Iran bruker kurderne dialektene «sorani» og «gorani» (Wahlbeck, 2005). Derfor ser vi også at kurdisk identitet og kurdisk språk eksisterer i flere ulike former som trosser landegrenser (Toivanen, 2013).² Dette er kanskje også en av årsakene til at pan-regionale kurdere fra ulike deler har hatt komplekse relasjoner med hverandre. Likevel markerer ikke fjellkjeden som ellers markerer grenser mellom nasjoner, brudd i språklig, kulturell eller familiær kontinuitet hos kurderne (Yildiz & Tayşi, 2007). Disse pan-kurdiske identitetene deler en felles etnisk bevissthet og er i kontinuerlig gjenoppbygging (se Natali, 2005; Gunter, 2011). I mange tilfeller anses det kurdiske språket å utgjøre en sentral komponent av kurdisk identitet (Kreyenbroek & Sperl, 2005; Hassanpour, 1992; Sheyholislami, 2010). Bruk av det kurdiske språket er en indikasjon på individets stolthet av å være kurdisk og er ofte et element som leder til politisk og kollektiv tilhørighet, spesielt i diasporaen. Manifestasjoner av kurdisk etno-nasjonalisme og kurdisk etnisk identitet (kalt «*kurdayetî*» på kurdisk) har derfor utviklet seg gjennom kulturelle og politiske faktorer (Natali, 2005). Men kurderne har dessverre erfart mye undertrykkelse. I Tyrkia og Syria er politikken mot kurderne blitt beskrevet som «*ethnocide*» og «*linguicide*», som refererer til bevisste handlinger rettet mot fullstendig rensning av den kurdiske kulturen og språket (Hassanpour, 1999; Skutnabb-Kangas, & Fernandes, 2008). Den tyrkiske politikken har målrettet tvunget kurderne til å assimilere seg både kulturelt og språklig.

² I denne masteroppgaven blir det ikke lagt skille på de forskjellige dialektene innenfor det kurdiske språket og alle dialekter blir omtalt som kurdisk språk.

Irakisk politikk har tatt mer grusomme tilnæringer, alt fra folkemord under Saddam Husseins regime til nyere handlinger for å hindre et selvstendig Kurdistan (Skutnabb-Kangas & Fernandes, 2008). I Iran har mange kurdere blitt fengslet og henrettet på grunn av politisk-kulturelle krav rettet mot kurderne (Alinia, 2004; Amnesty International, 2008). Videre må det det nevnes at kurdernes konstruksjon av egen etnisk identitet ikke bare ligger i fortiden, men pågår fortsatt (Toivanen, 2013).

3 LITTERATURGJENNOMGANG

Litteraturgjennomgangen tar innledningsvis for seg etnisk identitet (kapittel 3.1). Etter dette tar litteraturgjennomgangen for seg førstespråk (kapittel 3.2). I den delen er det viktig å være oppmerksom på mitt begrepsvalg i denne masteroppgaven (presentert i kapittel 1.4.3). Jeg har bevisst valgt å benytte begrepet førstespråk, selv om mange av de engelske referansene benytter begrepet «ethnic language». I tillegg er det nødvendig å være oppmerksom på at selv om jeg i denne masteroppgaven avgrensner førstespråk til kurdisk språk (slik jeg presenterte i kapittel 1.4.3), vil alle henvisninger til førstespråk i denne litteraturgjennomgangen være henvisninger til språkene de ulike studiene har forsket på. Deretter presenterer jeg relasjonen mellom etnisk identitet og førstespråk (kapittel 3.3). Litteraturgjennomgangen avsluttes med at jeg presenterer de ulike perspektivene på akkulturasjon (kapittel 3.4). Underveis i litteraturgjennomgangen vil jeg formulere og foreslå mulige hypoteser på bakgrunn av litteraturen som blir presentert. Disse hypotesene skal være til hjelp for å svare på masteroppgavens problemstilling: *«hva kjennetegner relasjonen mellom a) etnisk identitet og bruk av førstespråk, og b) etnisk identitet og førstespråksferdigheter hos kurdere i Norge?»*. Det er relasjoner mellom etnisk identitet og bruk av førstespråk på den ene siden og henholdsvis etnisk identitet og førstespråksferdigheter på den andre siden jeg ønsker å svare på gjennom denne problemstillingen.

3.1 Etnisk identitet

Som presentert innledningsvis (kapittel 1.4.2) er det vanskelig å gi en enkel og konkret definisjon på hva identitet er. Dette skyldes at ulike identitetsforskere har ulikt syn på hva identitet er og hvordan identitet utvikles (Lawler, 2014; Krangle & Øia, 2005). Likevel kan vi ordlegge oss med å si at identitet refererer til hvordan mennesker ser på seg selv og definerer seg selv. Til tross for at identitet er i endring og utvikling hele livet refererer identitet til en viss grad av stabilitet over tid, det vil si at mennesker definerer seg som noe over en lenger tidsperiode (Krangle & Øia, 2005). Identitet blir ansett som en nødvendighet for sosial og psykologisk funksjon (Rhein, 2018), og den grunnleggende opplevelsen av tilhørighet er gjennom identitet (Tajfel & Turner, 1986). Humanistisk og psykologisk forskning har over en

lengre periode fokusert på hvilken betydning det har for mennesker å være en del av/tilhøre en gruppe.

I likhet med at det er vanskelig å definere identitet er det også vanskelig å gi en klar definisjon på hva etnisk identitet er. Det finnes ulike definisjoner av etnisk identitet, og det er derfor utfordrende å fremstille en konkret definisjon (Cokley, 2007). En forklaring er at etnisk identitet betraktes som kjennskap, stolthet og følelse av tilhørighet til ens etniske gruppe (Zimmerman, Ramirez, Washienko, Walter & Dyer, 1998). Etnisk identitet kan derfor tenkes som en definisjon i «sosial identitet-tradisjonen». Dette refereres til individets selvdefinering og hvordan de oppfatter seg selv som en del av en sosial gruppe, eksempelvis med en etnisk minoritetsgruppe. Denne tilhørigheten til medlemskapet i en gruppe har en verdi og er av følelsesmessig betydning for individet. Innenfor en etnisk minoritetsgruppe deler medlemmene blant annet: følelse av tilhørighet til, identifikasjon med, og stolthet over å være medlem av den spesifikke etniske minoritetsgruppen (Sodowsky, Kwan & Pannu, 1995). Det er vanlig blant norske forskere (f.eks. Fulland, 2016) å se begrepet etnisk identitet i sammenheng med teorien om «*social identity*», en teori som er utviklet av Tajfel og Turner (1986). Grunnen til at etnisk identitet blir sett på som en del av «sosial identitet-tradisjonen» er på bakgrunn av at individer definerer seg selv ut fra sosiale grupper som for eksempel etnisitet (Ashmore, Deaux & McLaughlin-Volpe, 2004; Tajfel & Turner, 1986).

Slik Tajfel (1981) har konseptualisert teorien om «*social identity*» kan vi se at det inneholder to hovedperspektiver innenfor denne teorien. Det første perspektivet er den sosiale kategorien som legger vekt på blant annet individets egen selvtillit og omhandler individets tiltro til sine evner. Videre handler det om hvordan selvtilliten blir påvirket når individet sammenligner seg med andre individer. I tillegg legges det vekt på både «*in-group favouritism*» og «*out-group derogation*» i dette perspektivet. Den førstnevnte «*in-group favouritism*» refererer til at individer innenfor en spesifikk gruppe favoriserer de som tilhører denne samme gruppen. Den sistnevnte «*out-group derogation*» refererer til at individer utenfor deres spesifikke gruppe oppleves som truende ovenfor deres gruppe. Følelsen av sosial identitet har sine positive sider og kan bidra til å forbedre den psykologiske virkningen av rasisme dermed kan det føre til økt trivsel hos individene (Yip, Gee & Takeuchi, 2008). Det andre perspektivet er innvirkningen av «*cross-cultural transition*» som er den tverrkulturelle overgangen som oppstår hos et individ med en annen kultur enn majoritetskulturen. I dette perspektivet blir det fokusert på

individets følelse av selvtillit og tilhørighet til en gruppe i møte med en ny kultur. For et individ som for eksempel har flyttet fra et sted med en individualistisk kultur til et sted med en kollektivistisk kultur kan forandringene være store og forvirrende. I enkelte tilfeller kan dette føre til at individet opplever angst og føler at hen har manglende evner til å justere seg til den nye kulturen (Rhein, 2018).

Videre eksisterer det som presentert ovenfor ulike definisjoner av etnisk identitet (Cokley, 2007). Ulike studier som har forsket på etnisk identitet fokuserer på ulike dimensjoner av begrepet, og derfor har dette begrepet blitt operasjonalisert på ulike måter (for en review, se Phinney & Ong, 2007). Phinney (1992) beskriver i sin modell etnisk identitet som en utviklingsprosess. Denne prosessen starter først og fremst ved fødselen, når et individ blir født inn i en familie som har en spesifikk etnisk tilhørighet og kultur. Videre er det slik at individers egen opplevelse av sin etniske identitet dannes og utvikles over tid gjennom en identitetsutvikling. Dette kan ses på som en prosess hvor individet går i fra å ha liten interesse av og bevissthet om sin egen etnisitet, til å utvikle interesse av å ville lære mer om sin egen etnisitet. Denne prosessen av identitetsutviklingen fører til at individet til slutt danner seg en klar forståelse av sin etnisitet og det er ifølge Phinney (1992) slik etnisk identitet utvikles.

3.1.1 Utvikling av etnisk identitet

Det er sannsynligheter for at et individ utvikler en etnisk identitet dersom individet bor i et pluralistisk samfunn (som for eksempel Norge), sammenlignet med i et monokulturelt samfunn. Dette er fordi individer ofte blir mer oppmerksomme på sin egen etnisitet i et pluralistisk samfunn. Et pluralistisk samfunn er i tillegg til den dominerende majoritetsgruppen, sammensatt av ulike kulturer, livssyn og levesett. Et monokulturelt samfunn har på sin side stort fokus på assimilering (Phinney et al., 2001; Sodowsky et al., 1995). Sodowsky et al. (1995) hevder likevel for at en etnisk identitet skal utvikles bør det være en viss kontakt mellom den dominerende majoritetsgruppen og den etniske minoritetsgruppen individet tilhører. Dette begrunnes med at etnisk identitetsutvikling videreutvikles ved at individet forsøker å lokalisere seg både psykologisk og sosialt. Denne såkalte lokaliseringen oppstår i forhold til den dominerende majoritetsgruppen, andre parallelle minoritetsgrupper og individets etniske minoritetsgruppe.

Innvandring til et annet land kan ofte føre til at individer blir mer oppmerksomme på sin etniske identitet. Dette skjer på bakgrunn av at individer som lever i det miljøet de er født i vanligvis tar sin etnisitet for gitt (Verkuyten, Drabbles, & Van Den Nieuwenhuijzen, 1999). Phinney (2003) hevder at dette handler om individer som tilhører majoritetsgruppen i samfunnet de er født i. Som nevnt tidligere (kapittel 2) retter denne masteroppgaven fokus på kurdere i Norge, da kurdernes forhold til egen etnisk identitet er meget interessant. Dersom vi ser på kurderne som et eksempel i lys av dette som nå har blitt presentert kan vi få en forståelse av hvorfor kurderne er så bevisste over sin kurdiske etniske identitet. Dette er fordi kurderne ikke bare er minoriteter i land som for eksempel Norge, men kurderne er også minoriteter i land som Irak, Iran, Syria og Tyrkia (Kaveh & Wiborg, 2019). Selv om kurderne utgjør majoriteten av befolkningen som er bosatt i grenseområdet Kurdistan har kurderne aldri vært en del av majoritetsgruppen som dominerer landet. Derfor kan tenkes at dette også er med på å bidra til utviklingen av kurdernes sterke tilknytning til kurdisk etniske identitet.

Multikulturelle samfunn er samfunn som inkluderer ulike etniske kulturer og ser etniske forskjeller som viktige å bevare (NOU, 2011:14). Derfor kan det tenkes at multikulturelle samfunn bidrar til at innvandrere identifiserer seg sterkere med sin egen etnisitet. I multikulturelle samfunn kommer innvandrere ofte i kontakt med mange ulike mennesker. Mennesker som eksempelvis tilhører en annen minoritetsgruppe, har en annen etnisitet og som innehar en annerledes kultur enn den dominerende kulturen i majoritetssamfunnet. Gjennom denne kontakten med mennesker som er annerledes er det vanlig at innvandrere tenker på en del ulike problemstillinger knyttet til sin egen etnisitet. Dette fører dermed til at innvandrere ofte starter med å identifisere seg sterkere med sin egen etniske minoritetsgruppe (Berry, 2005). Det er i disse situasjonene og gjennom denne kontakten med mennesker som er annerledes at holdninger til akkulturasjon kan påvirke utviklingen av et individs etniske identitet (Phinney, 2003; Schwartz, Montgomery & Briones, 2006). Videre er det slik at dersom individet vokser opp med en opplevelse av at majoritetssamfunnets tro, verdier og normer er meget annerledes enn sine egne er det ifølge Bosma og Kunnen (2001) sannsynligheter for at individet utvikler en større bevissthet om sin etniske identitet. Selv om individet tidligere har vært bevisst på sin etniske identitet i utgangspunktet, er det slik at de begynner å reflektere mer over den fordi de møter andre mennesker som er annerledes. En annen grunn til at innvandring kan føre til at et individ blir mer bevisst på sin etnisitet kan også ses i sammenheng med hvordan individet blir oppfattet, og kategorisert av den

dominerende majoritetskulturen i vertsamfunnet (Liebkind, 2006; Hecht, Warren, Jung & Krieger, 2005). Denne såkalte oppfattelsen og kategoriseringen går ut på at innvandrere ofte ikke blir beskrevet ut fra deres unike personligheter, men stort sett ut fra hvilken etnisk gruppe de tilhører. Gjennom denne etnisitetsbaserte stereotypiseringen blir innvandrere som tidligere ikke har vært så bevisste på sin etnisitet mer bevisste på den etniske gruppen de tilhører (Hecht et al., 2005; Tajfel & Turner, 1986). Derfor er det grunn til å anta at etnisk identitetsutvikling er også påvirket av dette dynamiske og interaktive perspektivet (Berry, 1997; Berry et al., 2006; Bourhis, Moïse, Perreault, & S n cal, 1997).

3.2 Førstespråk

Begrepene førstespråk og andrespråk refererer til rekkefølgen individer lærer språk på (Grøver, 2018). Likevel er det flere individer som lærer flere språk samtidig. For eksempel et barn med kurdiske foreldre som vokser opp i Norge lærer seg både kurdisk og norsk fra fødselen av. Derfor blir både kurdisk og norsk barnets førstespråk dersom førstespråket refererer til rekkefølgen barnet lærte språkene på, selv om eksempelvis kurdisk kun brukes hjemme og norsk kun brukes i barnehagen. Videre ser vi gjennom Grøver (2018) at begrepene kan referere til konteksten språket brukes i, istedenfor rekkefølgen språket læres på. Ved hjelp av denne kontekstavhengige måten å referere til språk på, er det slik at førstespråket beregnes som det språket som brukes i hjemmet og at andrespråket beregnes som det språket som brukes i majoritetssamfunnet (Øzerk, 2006). For dette barnet jeg presenterte som lærer både kurdisk og norsk samtidig kan vi dermed avgrense førstespråk til kurdisk med tanke på at dette språket brukes i hjemmet. Videre kan vi avgrense andrespråket til norsk med tanke på at dette språket brukes i barnehagen.

3.2.1 Hvorfor er opprettholdelse av førstespråk viktig?

Opprettholdelse av førstespråk i form av «*additive bilingualism*» har positive fordeler viser forskere som for eksempel Cummins (1992), Krashen Tse, og McQuillan (1998). Ifølge disse forskerne fører «*additive bilingualism*» til at minoritetsbarn utvikler både personlige og akademiske fordeler. Godt utviklede førstespråksferdigheter kan derfor ifølge forskere føre til at opplæring i andrespråket blir enklere (Cummins, 1992, Garc a-V zquez et al., 1997; Krashen et al., 1998). I Norge ser vi også at ulike forskere har forsket på relasjonen mellom

førstespråk og andrespråk, deriblant Grøver, Lawrence og Rydland (2016). Grøver et al., (2016) forsket på et utvalg av barn i 5-års alderen som har tyrkisk som sitt førstespråk og norsk som sitt andrespråk. Resultater fra denne studien viser at barn som har gode utviklede tyrkiske språkferdigheter er mer mottakelige for norskspråklig kvalitet i barnehagen. Samtidig hevder andre forskere at gode språkferdigheter i førstespråket også kan føre til høyere akademiske prestasjoner hos individene (Dolson, 1985; García-Vázquez et al., 1997, Kennedy & Park, 1994; Lee, 2002; Rumberger & Larson 1998; Slavin & Cheung, 2003). I tillegg til dette viser forskning at språkferdigheter på førstespråket kan føre til at individene forbedrer sine evner til å håndtere abstrakte begreper. Dette fører til at individene får større kognitiv fleksibilitet (Cummins, 1986; Hakuta, 1986; Peal & Lambert, 1962). Videre synes førstespråket å spille en sentral rolle for individers tilhørighet til egen etnisitet, og spesielt hvor gode språkferdighetene er har en stor betydning for deres etniske identifikasjon (Fishman, 2002; Lee, 2002; Phinney, Romero, Nava, & Huang, 2001). Godt utviklede førstespråksferdigheter kan føre til at individer opplever en sterkere følelse av etnisk identitet og utvikler muligens en sterkere tilknytning til sin etniske gruppe. Dette har en positiv sammenheng med individenes selvfølelse, da dette fører til større og mer positiv selvfølelse hos individene (Lee, 2002).

Gjennom å opprettholde sitt førstespråk deltar individer i et mer beriket miljø som inkluderer erfaringer fra to språkkulturer (Grosjean, 1982). Tap av førstespråk og dårlige førstespråksferdigheter kan medfører konsekvenser som er interessant å undersøke nærmere. Det kan ifølge Tannenbaum og Howie (2002) tenkes at individene mister muligheten til å både oppleve og se verden fra ulike perspektiver. Det kan bli problematisk for individene å kommunisere med familiemedlemmer som ikke kan andrespråket individene har lært. Dette gjelder spesielt i kommunikasjon med for eksempel besteforeldre. Individenes egen etniske gruppe blir fremmedgjort og i enkelte tilfeller kan det føre til at individene kan få lavere selvtillit (Tannenbaum & Howie, 2002). Med dette menes det at tap av førstespråk innebærer mer enn tap av kun førstespråksferdigheter hos innvandrere. Dette tapet innebærer også separasjon fra deres røtter og en form av «fornektelse» av deres etniske identitet, samtidig som det ødelegger individenes mulighet til å oppleve å være tospråklig og «*bicultural*» i samfunnet. Den mangfoldige verden vi lever i og den økende innvandringen er en av årsakene til at det er viktig å utvikle en forståelse for hvilken betydning det har for individer å opprettholde sitt førstespråk.

3.2.2 Førstespråksferdigheter

I tidligere avsnitt (kapittel 3.2.1) har jeg argumentert for hvilken betydning det har for tospråklige individer å opprettholde sitt førstespråk. I dette avsnittet kommer jeg til å presentere fire spesifikke ferdigheter innenfor et språk som kan bidra til forståelsen av menneskers språkrepertoar. I delkapittelet som følger (kapittel 3.2.3) skal jeg presentere to komponenter av språk, disse er språkbruk og språkferdigheter.

Utvidelse av språkrepertoar er ikke en sjelden egenskap hos mennesker, og de aller fleste mennesker kan være i stand til å bli funksjonelle i mer enn ett språk (Edwards & Liu, 2018). Baker og Wright (2017) foreslår dermed å unngå å klassifisere «hvem som er» og «hvem som ikke er» tospråklige. Istedenfor blir det foreslått å rette fokuset på de forskjellige ferdighetene mennesker mestrer innenfor hvert språk. Dette vil ifølge dem medføre en økende forståelse av menneskenes språkrepertoar. Ettersom språk er et komplekst fenomen og forekommer i ulike typer fremheves dette forslaget. For eksempel er det noen mennesker som snakker to språk, men strever med å lese og skrive på begge språkene. Samtidig finnes det mennesker som mestrer å lese og skrive på flere språk, men strever derimot med å snakke språkene. På bakgrunn av dette foreslår Baker og Wright (2017) at det blir altfor enkelt å klassifisere mennesker som enten tospråklige eller ikke. Derfor argumenterer de for at det finnes fire grunnleggende ferdigheter innenfor et språk; snakke, forstå, lese og skrive. Ved å se på disse fire språkferdighetene kan vi få en bedre forståelse av menneskenes språkrepertoar. Det er disse fire språkferdighetene som gjenspeiles i spørsmålene som inngår i spørreskjemaet denne masteroppgaven har brukt til å måle språkferdigheter.

3.2.3 Bruk av førstespråk og førstespråksferdigheter

Som diskutert ovenfor (kapittel 3.2.2) er språk komplekst. Derfor er det interessant å gå dypere inn i konkrete språkferdigheter istedenfor å kun klassifiserer mennesker basert på hvem som er og ikke er tospråklige. To mål som ofte er brukt i operasjonalisering av førstespråk er språkferdigheter (kan omfatte ulike aspekter som vokabular, grammatikk, lytteforståelse, skriveforståelse) og bruk av språk. Til tross for likhetene mellom disse er det allment anerkjent at det likevel kan skilles mellom språkbruk og språkferdigheter. Det er derfor også forskjeller i hva som fremmer og hemmer disse (Stevens, 1992). I kapittel om

metode (kapittel 4.4.3) beskriver jeg hvordan språkbruk og språkferdigheter har blitt målt i denne masteroppgaven.

Språkferdigheter handler om hvor godt en person kjenner til et språk og kan si noe om hvor godt personen mestrer språket. Forskere benytter hovedsakelig to ulike måter å måle språkferdigheter på, dette måles enten gjennom objektive målinger eller subjektive målinger. Objektive målinger av språkferdigheter kan refereres til faktiske målinger i form av observasjon eller ferdighetstester. Disse måler ferdigheter innenfor et språk og er tester som for eksempel måler vokabular, lytteforståelse, grammatikk og leseforståelse (Kondo-Brown, 2005). Subjektive målinger av språkferdigheter kan referere til individenes selvrapporing av egne ferdigheter i et språk. Språkferdigheter som måles gjennom en subjektiv måling måles ofte gjennom en skala som er utviklet av Kwak (1991). Denne skalaen måler språkferdigheter gjennom fire sentrale deler ved et språk, disse fire er individets evne til å forstå, snakke, lese og skrive på et språk. Disse fire delene som inngår i Kwak (1991) sin skala er akkurat samme fire ferdigheter som Baker og Wright (2017) foreslår å rette fokus på (kapittel 3.2.2). Selv om det kan være mest hensiktsmessige å benytte objektive målinger i form av språktester for å måle individenes språkferdigheter innenfor et språk, er det ikke alltid dette lar seg gjøre. Dette kan være på grunn av tid eller ressurser, og derfor må forskeren ofte benytte seg av subjektive målinger i form av selvrapporterte målinger. Subjektive målinger i form av selvrapporing har både positive og negative sider. Noe av det som er negativt med dette er at individene rapporterer ut fra sine egne synspunkter og derfor kan det være problematisk å få gyldige svar. Til tross for at det kan være problematisk å få gyldige svar gjennom å benytte selvrapporinger for å måle språkbruk og språkferdigheter viser forskning gjennomført av Kondo-Brown (2005) at selvrapporterte målinger har en høy korrelasjon med resultater fra objektive målinger. Det vil si at respondentenes selvrapporing av språkbruk og språkferdigheter har en høy sammenheng med respondentenes resultater av objektive målinger, målt gjennom for eksempel språktester. I tillegg er det ikke veldig uvanlig i språkforskning at respondentene rapporterer sine språkkunnskaper ved bruk av selvrapporterte målinger.

Språkbruk og språkferdigheter på førstespråket er avhengig av flere ulike faktorer. Ett eksempel på en slik faktor kan være familiens sosioøkonomiske status (SØS) og dette kan variere blant generasjoner. Det er i tillegg en stor variasjon på nivået av SØS blant ulike familier selv om de har samme etniske bakgrunn. Denne variasjonen fremstår også for

innvandrere med kurdisk bakgrunn i Norge, det vil si at det finnes både noen familier som har høy og andre familier som har lav SØS. Funn fra tidligere studier gir støtte til at lav SØS henger tett sammen med lavere språkferdigheter i både første- og andrespråk (Dixon, Wu & Daraghmeh, 2012). En forklaring som har blitt brukt for å forklare dette funnet er at dette skyldes individenes mangel på ressurser som kan bidra til økt språkopplæring. Det eksisterer en stor variasjon i hvor godt et individ mestrer sitt førstespråk, som tidligere nevnt i dette avsnittet avhenger dette også av individets etniske minoritetsgruppe og generasjoner.

Språklæring er meget forskjellig for innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. For eksempel handler språklæring for innvandrere som flytter til Norge om å lære seg norsk, og for norskfødte med innvandrerforeldre handler språklæring ofte om å lære sitt førstespråk. Ifølge Berry et al. (2006) er det ofte slik at for individer som er født i et land med innvandrerforeldre fører dette ofte til at de mister muligheten til å bruke sitt førstespråk. Dette kan ses i sammenheng med at det kan oppleves som vanskeligere å lære et førstespråk enn et andrespråk, fordi førstespråket blir mer begrenset enn andrespråket. Forskjellen på språklæring av førstespråk og andrespråk kan ses i sammenheng med funn fra studien til Kwak (1991). Denne studien viser at selv om familien oppmuntrer til å lære et førstespråk blir denne språklæringen begrenset dersom det ikke eksisterer en kontinuerlig og systematisk bruk av språket. Selv om språkferdigheter og språkbruk involverer forskjellige aspekter, er de samtidig gjensidig avhengige og forsterker hverandre (Prevoo et al., 2014). Flere tidligere studier som har forsket på tospråklige barn har dokumentert overføringseffekter (Yeung, Marsh & Suliman, 2000; Verhoeven, 2007; Mancilla-Martinez & Lesaux, 2011). Imidlertid er dette forholdet fortsatt et mye debattert tema, med forskning som peker på to motstridende hypoteser angående forholdet mellom språkbruk og språkferdigheter. Et sentralt spørsmål som blir spurt er, «om» og «i hvilken grad», bruk av førstespråk og språkferdigheter er spesifikke for kun det språket (dvs. «*competitive*»), eller om det kan overføres til et annet språk (dvs. «*interdependent*»). Med andre ord, fører språkbruk kun til økt ferdigheter i det samme språket, eller overføres det også til et annet språk? «*Competitive*» hypotesen forutser at slik overføringseffekt ikke eksisterer, og at læring av førstespråket fører til reduksjon i ferdigheter på andrespråket. I motsetning forutser «*interdependent*» hypotesen (Cummins, 1979) om at slike overføringseffekter eksisterer, da ferdigheter på et språk gir individet kognitive fordeler som tillater individet å lære andrespråket bedre. Mye av forskningen på opplæring av andrespråket er basert på disse to sentrale hypotesene (Dickinson, Griffith, Golinkoff & Hirsh-Pasek, 2012). Forutsigelser fra begge hypotesene har blitt støttet i tidligere

studier. Det er imidlertid utenfor omfanget av denne masteroppgaven å gjennomgå disse studiene (for en oversikt, se Dixon et al., 2012; Genesee, Geva, Dressler & Kamil, 2006; Mancilla-Martinez & Lesaux, 2011; Melby-Lervåg & Lervåg, 2011; Quiroz, Snow, & Zhao, 2010; Rydland, Grøver & Lawrence, 2014). På bakgrunn av disse ulike resultatene og kompleksiteten i dette emnet, har forskerne ikke trukket noen konklusjoner (Dixon et al., 2012).

3.3 Hvordan er etnisk identitet relatert til bruk av førstespråk og førstespråksferdigheter?

I avsnittene ovenfor har etnisk identitet (kapittel 3.1), bruk av førstespråk og førstespråksferdigheter (kapittel 3.2.3) blitt presentert hver for seg. I dette avsnittet blir relasjonen mellom etnisk identitet, bruk av førstespråk og førstespråksferdigheter presentert. Denne relasjonen er interessant å se nærmere på da språk blir sett på som en av de viktigste komponentene i etnisk identitet. Et viktig aspekt ved etnisk identitet viser seg å være knyttet til bruk av førstespråket og førstespråksferdigheter (Phinney & Ong, 2007).

3.3.1 Etnisk identitet, bruk av førstespråk og førstespråksferdigheter

Etnisk identitet opprettholdes og styrkes gjennom bruk av førstespråket. Flere forskere hevder at et viktig aspekt ved etnisk identitet er kunnskap om og bruk av førstespråket (Phinney & Ong, 2007). Dette ser vi også dersom vi ser på Berry et al., (2006) ICESY-studie som forsket på innvandrerungdommer i 13 forskjellige land. Funn fra denne studien tyder på at kunnskap om førstespråket og bruk av førstespråket er nær knyttet til et individs etniske identitet. Det er ifølge Matsunaga, Hecht, Elek og Ndiaye (2010) to teorier som kan gi forklaring på sammenhengen mellom etnisk identitet og førstespråk. Den første teorien er Etnolinguistisk Identitetsteori (heretter referert som ELIT) og den andre teorien er Subjektiv Etnolinguistisk Vitalitet (heretter referert som SEV). ELIT antar at språket hos et individ representerer en kjernefaktor av individets sosiale gruppeidentitet (Giles, Williams, Mackie & Rosselli, 1995). I tillegg til dette er det gitt støtte for at innenfor en sosial gruppe som en minoritetsgruppe er deres kulturarv relatert til blant annet bruk av førstespråk (Giles et al., 1995; Phinney et al., 2001). Det vil si at dersom individene innenfor en minoritetsgruppe identifiserer seg sterkt

med sin minoritetsgruppe har det en positiv sammenheng med bruk av førstespråket hos disse individene. Sterkere identifisering med sin minoritetsgruppe har en positiv sammenheng med individenes bruk av førstespråk, og svakere identifisering med sin minoritetsgruppe har en negativ sammenheng med individenes bruk av førstespråket. SEV antyder at språkbruk hos minoritetsmedlemmer er til en grad påvirket av samfunnsfaktorer (Bourhis & Sachdev, 1984). SEV støttes av flere ulike studier. For eksempel, i et utvalg med 190 ungdommer i USA som enten hadde angloamerikansk eller spansk som sitt førstespråk, fant Dailey, Giles og Jansma (2005) at språket som var mest brukt i nabolaget hadde en positiv relasjon med ungdommenes språkbruk. Funn fra studien viste at for spansktalende ungdommer som var bosatt i et nabolag som var preget av spansk. For eksempel i form av veiskilt skrevet på spansk, ble førstespråket favorisert og mest brukt. Når førstespråket var brukt ellers i samfunnet og nabolaget førte dette til en stolthet knyttet til førstespråk, noe som igjen førte til at flere valgte å bruke dette språket aktivt. På samme måte fant Gibbons og Ramirez (2004) at i lokalsamfunn som er dominert av det engelske språket var opprettholdelse av ungdommenes førstespråk og stolthet over deres etnisitet med på å påvirke motet til å stå mot det sosiale presset om å assimilere seg. Slik vi ser gjennom disse funnene som gir støtte til ELIT og SEV forstår vi at språkbruk henger tett sammen med kulturell orientering, etnisk identitet og lokalt miljø.

Slik vi ser ovenfor er språkbruk ikke kun et kommunikasjonsverktøy for innvandrerungdommer, men språket blir også brukt som en markør for gruppetilhørighet. Språket blir også brukt for å få nye venner og til å definere egen identitet (Caldas & Caron-Caldas, 2002). Flere studier, som for eksempel Chow (2004) sin studie, løfter frem betydningen språkbruk har for etnisk identitet. I studien til Chow (2004) ble ulike komponenter av etnisk identitet målt ved at respondentene i studien besvarte et selvadministrert spørreskjema med en skala som inneholdt 15 ulike items. Utvalget i denne studien var 515 kinesisk-canadiske ungdommer i Canada som deltok på tre forskjellige kinesiske språkkurs i Calgary. To tredjedeler av utvalget var født i Canada. Funn fra denne studien viser blant annet at sterkere identifisering med etnisk kinesisk identitet er i høy grad relatert til gode ferdigheter i det kinesiske språket. Videre viser funn fra denne studien at sterk identifisering med etnisk kinesisk identitet er positivt relatert til blant annet et høyere ønske om å delta på flere kinesiske språkkurs, og ungdommenes ønske om å enten bo i Kina eller å besøke landet gjentatte ganger. Denne studien viser også at ungdommenes ønske om å være en del av kinesisk kultur og bruk av det kinesiske språket med foreldre har en sammenheng

med ungdommenes identifikasjon med etnisk kinesisk identitet. Disse funnene som nå har blitt nevnt fra Chow (2004) sin studie er i tråd med funn som er rapportert av Costigan og Su (2004) sin studie som forsket på 96 kinesisk-canadiske familier i Canada. Costigan og Su (2004) rapporterte funn fra sin studie som viser at en sterkere følelse av etnisk tilhørighet og større identifikasjon som kinesisk blant ungdommer var relatert til hyppigere bruk av det kinesiske språket. I tillegg til dette viser funn fra Costigan og Su (2004) sin studie at sterk etnisk identifikasjon er i høy grad relatert til individenes ønske om økt deltagelse i kinesisk kultur, og ønske om å få kontakt med flere kinesiske jevnaldrende. Det var også en positiv relasjon med interesse for kinesisk musikk og filmer. Resultatene fra studien gjelder for både ungdommer som er født i Canada og for ungdommer som er født i et annet land utenfor Canada.

Tidligere studier, som for eksempel Phinney et al. (2001) fant også en sterk positiv relasjon mellom førstespråksferdigheter og etnisk identitet. Denne studien hadde som mål å lage en modell som forklarer ulike faktorer som kan ha påvirkning på etnisk identitet blant innvandrerungdommer i USA. Disse faktorene var førstespråksferdigheter, kontakt med jevnaldrende av samme etniske gruppe og foreldrenes opprettholdelse av kultur knyttet til den etniske gruppen. Både ungdommer og deres foreldre ble invitert til å svare på et spørreskjema og det var totalt 216 familier som deltok i denne studien (81 armenske familier, 47 vietnamesiske familier og 88 meksikanske familier). Funn fra studien viser at førstespråksferdigheter er positivt relatert til etnisk identitet. I tillegg er det en sterk positiv korrelasjon mellom kontakt med jevnaldrende av samme etniske gruppe, foreldres opprettholdelse kulturelle verdier og etnisk identitet. Likevel løftes det frem av forskerne at siden funnene er korrelasjoner er disse ikke indikasjoner på kausalitet og forskerne kan derfor ikke si med sikkerhet hva det er som årsaker relasjonen. Det blir videre diskutert at det kan også tenkes at relasjonen kan være omvendt, det vil si at for individer som har en sterk etnisk identitet er det også mest sannsynlig at disse bruker sitt førstespråk mer. Denne nåværende masteroppgaven har til hensikt å undersøke dette forholdet nærmere ved å se på dette forholdet som forskerne foreslår.

Dette fører meg til følgende hypoteser:

Hypotese 1: *Det er en positiv relasjon mellom etnisk identitet og bruk av førstespråk.*

Hypotese 2: *Det er positiv relasjon mellom etnisk identitet og førstespråksferdigheter.*

3.4 Holdninger til akkulturasjon som mediering av relasjonen mellom etnisk identitet, bruk av førstespråk og førstespråksferdigheter

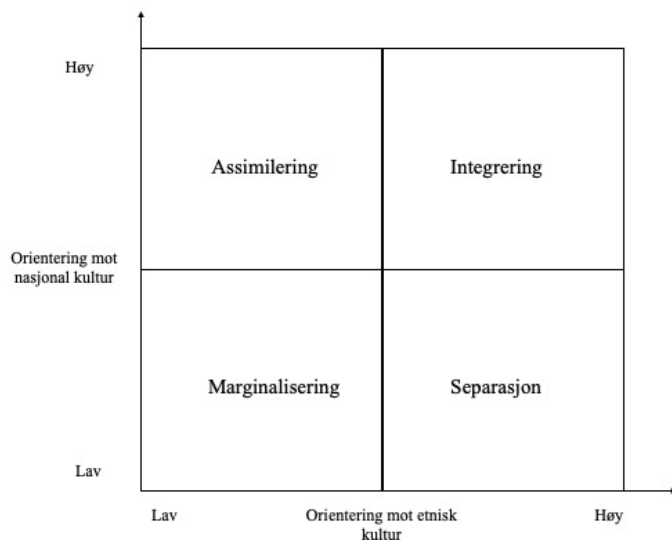
I avsnittene ovenfor i dette kapitlet har ulike variabler som denne masteroppgaven har fokus på blitt presentert (kapittel 3.1-3.3). En annen variabel som er nært knyttet til etnisk identitet og førstespråk hos innvandrere er holdninger til akkulturasjon. Dette er interessant å undersøke nærmere da dette er en naturlig prosess for innvandrere, at de akkultureres når de flytter til et annet land som har en annen kultur (Berry, 2005). Innledningsvis definerer jeg konseptet «akkulturasjon» (kapittel 3.4.1) og videre undersøker jeg dette fra et norsk perspektiv (kapittel 3.4.2). Før relasjonen mellom dette forholdet blir nærmere presentert (kapittel 3.4.3-3.4.4).

3.4.1 Definerer av akkulturasjon

Akkulturasjon er et begrep som Berry (1997) beskriver som endringene en person gjennomgår ved å flytte fra et sted som har en kultur, til et annet sted som har en ulik kultur. Disse endringene inkluderer alle type endringer en person gjennomgår i kontakt med den nye kulturen. Det er viktig å være oppmerksom på at begrepet akkulturasjon har blitt og fortsatt blir ulikt definert av ulike felt. Akkulturerer er et konsept som først dukket opp på slutten av 1800-tallet i den antropologiske litteraturen, men på den tiden ble konseptet stort sett bare studert i kulturanthropologisk disiplin (Berry, 1980). Akkulturasjon blir definert av sosiologene som de komplekse prosessene for forandring som oppstår på gruppenivå. Ifølge flere kilder (Berry, 1980; Redfield, Linton & Herskovits, 1936) skyldes dette den gjentatte førstegangskontakten mellom forskjellige kulturgrupper. I tillegg til prosessen hvor en minoritetsgruppe blir tvunget til å tilpasse seg den dominerende kulturen i samfunnet, gjennom assimilering. Blir konseptet akkulturasjon brukt av sosial-psykologene til å definere makt-forskjellene som eksisterer mellom den dominerende majoritetsgruppen og mindre minoritetsgrupper i samfunnet (Sodowsky, Lai & Plake, 1991). I psykologien blir akkulturasjon definert som en flerdimensjonal prosess (Berry, 1990; Moyerman & Forman, 1992). Denne flerdimensjonale prosessen er forårsaket av direkte og pågående kontakt med mennesker i den dominerende kulturen i samfunnet. Dette fører som oftest til endringer av

holdninger og atferd hos en person som tilhører en etnisk minoritetsgruppe i samfunnet (Berry, 1990; Moyerman & Forman, 1992). Den subjektive opplevelsen og behovet for å delta i to bestemte kulturer hos et etnisk individ, er ifølge Berry (1997) begynnelsen av psykologisk akkulturering. Det er den psykologiske definisjonen av akkulturasjon denne masteroppgaven tar utgangspunkt i. Det er flere grunner til at akkulturasjon er interessant å se nærmere på i forbindelse med denne masteroppgaven. Det første er å se nærmere på rammeverket, eller modellen, for akkulturasjon som er utarbeidet av Berry (1997; 2001), der det blir tatt i bruk fire forskjellige komponenter av akkulturasjonsprosessen. Disse fire komponentene er: *assimilering, integrering, separasjon og marginalisering*. Hver av disse komponentene vil bli nærmere forklart nedenfor i dette avsnittet. For det andre er dette rammeverket en god modell for å utforske potensielle medieringer på forholdet mellom etnisk identitet, bruk av førstespråk og førstespråksferdigheter. Innenfor ulike minoritetsgrupper kan akkulturasjon oppleves ulikt og selv innenfor samme minoritetsgruppe kan medlemmene ha forskjellig opplevelse av akkulturasjon.

Berrys rammeverk (1980) har en to-dimensjonal struktur av holdninger til akkulturasjon og baserer seg på to ulike problemer som oppstår hos et individ ved akkulturasjon. Det ene er i hvilken grad individet selv ønsker å enten opprettholde eller forandre på sin identitet og kulturarv. Det andre er i hvilken grad individet selv ønsker å ha kontakt med andre personer som tilhører det større samfunnet og deltagelse i det større samfunn. Innenfor Berrys (1980) akkultureringsrammeverk krysser disse to dimensjonene for å skape fire akkulturasjonskategorier: *assimilering* (individet orienterer seg mot nasjonal kultur og avviser etnisk kultur), *separasjon* (individet avviser nasjonal kultur og beholder etnisk kultur), *integrasjon* (individet orienterer seg både med nasjonal og etnisk kultur) og *marginalisering* (individet avviser både etnisk og nasjonal kultur). Som vist i *Figur 2* nedenfor, kan vi representere denne to-dimensjonale konstruksjonen visuelt som et «*scatterdiagram*» hvor X-aksen refererer til orientering mot etnisk kultur og hvor Y-aksen refererer til en orientering mot nasjonal/vertskultur.

Figur 2. Berrys akkulturasjonsrammeverk. Modifisert fra Berry (2001).

I dette avsnittet velger jeg å gi eksempler på hvordan Berrys (2001) rammeverk for akkulturasjon er å forstå med utgangspunkt i den konteksten jeg har studert i denne masteroppgaven. Orientering mot assimilering er definert gjennom at respondentene gir uttrykk for at de ikke ønsker å opprettholde sin egen kurdisk kulturarv, men ønsker å delta i det norske samfunnet. Positive holdninger til separasjon er det som står i motsetning til assimilering og blir definert gjennom at respondentene gir uttrykk for at de ønsker å opprettholde sin egen kurdisk kulturarv, men ønsker derimot ikke å delta i det norske samfunnet. Positive holdninger til integrering blir definert gjennom at respondentene ønsker både å opprettholde sin egen kurdisk kulturarv, men også å delta i det norske samfunnet. Positive holdninger til marginalisering er det som står i motsetning til integrering og blir definert gjennom at respondentene gir uttrykk for ønske om å verken opprettholde sin egen kurdisk kulturarv eller å delta i det norske samfunnet.

3.4.2 Kontekst-avhengighet av akkulturasjonsholdninger

Hvilke holdninger et individ har til akkulturasjonsstrategiene er ifølge Berry (1997) avhengig av både tid og kontekst. Selv om et individ foretrekker hovedsakelig en av strategiene av akkulturasjonsstrategiene kan holdningene et individ har til en strategi variere basert på kontekst og endre seg over tid. Holdninger til akkulturasjonsstrategier kan variere avhengig av kontekst. Eksempelvis kan en kurder som er bosatt i Norge bli mer opptatt av å opprettholde kurdisk kultur i interaksjon med sin kurdiske familie og andre kurdere. Samme

person blir mest sannsynlig mer opptatt av deltagelse i det norske samfunnet når hen er ute i offentligheten og det er slik holdningene kan endre seg avhengig av kontekst. Et annet eksempel på hvordan holdninger til akkulturasjonsstrategiene kan endre seg avhengig av kontekst er for eksempel, dersom et samfunn vektlegger integrering er det mest sannsynlig at innvandrere utvikler positive holdninger til integrering. Det større samfunnet, majoritetssamfunnet, påvirker dermed hvilke holdninger individene utvikler (Berry, 1997). Norge er kjent som et samfunn som vektlegger integrering og det kan derfor tenkes at dette påvirker innvandrere som er bosatt i Norge. Gjennom den norske regjeringens innvandringspolitikk kommer det også tydelig frem at regjeringen vektlegger integrering av innvandrere i Norge.

3.4.3 Fokus på holdning til integrasjon

Holdninger til akkulturasjonsstrategiene er som nevnt tidligere (kapittel 3.4.1) personlighetsrelaterte. På lik linje med dette er også kulturell orientering blant innvandrere individuelt, men også sosialt (Seaton, Scottham & Sellers, 2006). Likevel viser forskning at innvandrere generelt foretrekker akkulturasjonsstrategien integrering fremfor de andre akkulturasjonsstrategiene (Mishra, Sinha & Berry, 1996; Nguyen, Messé, & Stollak, 1999; Badea, Jetten, Iyer, & Er-Rafiy, 2011). Forskning viser også at positive holdninger til integrering fører til positive psykologiske fordeler. Berry (1997) og Berry et al. (2006) hevder eksempelvis at personer med positive holdninger til integrering har bedre psykologisk tilpasningsevne enn personer med positive holdninger til kun en kultur. Det motsatte har også fått empirisk støtte ved at personer som har negative holdninger til enten etnisk kultur eller nasjonal kultur har større vansker med sin tilpasningsevne. Disse påstandene har blitt mye diskutert og det konkluderes med at ved å ha positive holdninger til to kulturer medfører en del goder. Disse godene kan eksempelvis være gjennom engasjement i to kulturer, på denne måten tilegner en person seg to ulike kompetanser om to ulike kulturer. Dette fører til at personen får to ulike nettverk som kan bidra med å gi støtte til personen under eventuelle utfordringer individet møter på ved akkulturering. I etterkant har denne konklusjonen også blitt evaluert ved hjelp av en metaanalyse gjennomført av Nguyen og Benet-Martínez (2013). Metaanalysen hadde til hensikt å undersøke funn fra 83 ulike studier, disse studiene har til sammen et utvalg på 23197 informanter. Gjennom denne metaanalysen bekreftet Nguyen og Benet-Martínez (2013) det som har blitt diskutert ovenfor om forholdet mellom integrering og tilpasningsevne, noe som Berry (1997) og Berry et al. (2006) vektlegger. I tillegg til funnet

som er diskutert ovenfor om at positive holdninger til integrering forbedrer tilpasningsevne hos innvandrere viser funn fra en studie av Berry og Sabatier (2011) at innvandrere med positive holdninger til integrering har også høyere selvtillit enn innvandrere med negative holdninger til integrering. Likevel er det nødvendig å informere om at dette funnet ikke ble replikert i Frankrike. Årsaken til at dette funnet ikke ble replikert kan være forårsaket av at det er vanskelig å gi uttrykk for ulike etnisiteter i Frankrike antar Berry og Sabatier (2011). For innvandrere som har positive holdninger til separasjon kan dette være problematisk dersom denne akkulturasjonsstrategien strider mot vertslandets innvandringspolitikk. For eksempel, i Norge vektlegges integrering gjennom innvandringspolitikken. Dette kan dermed bli problematisk for innvandrere som ikke har positive holdninger til integrering, men som istedenfor har positive holdninger til separasjon. Det kan tenkes at dette kan føre til frustrasjon hos begge parter. Innvandrere som ikke integrerer seg og som ikke har positive holdninger til integrering viser større tegn på depresjon, sammenlignet med innvandrere som har positiv holdning til integrering. Dette viser funn fra en studie gjennomført av Parker, Chan og Tully (2006).

Et vanlig spørsmål som kan stilles er muligens: hvorfor er det slik at innvandrere generelt foretrekker integrering fremfor de andre akkultureringsstrategiene? En mulig måte å svare på dette spørsmålet er gjennom å gi en bedre forklaring på hvordan etnisk identitet er utviklet. Utviklingen av etnisk identitet antas å samhandle med kontekstuelle faktorer (Phinney & Rosenthal, 1992). En kontekstuell faktor er for eksempel vertslandets generelle holdning til innvandring. Som beskrevet i forrige avsnitt (kapittel 3.4.2) er Norge et land som er generelt åpent for å fremme et flerkulturelt samfunn. Basert på dette er det grunn til å forvente at etnisk identitet for kurdiske innvandrere i Norge vil bli knyttet til en positiv holdning til integrasjon. Lauglo (2017) fant gjennom data fra en storskalaundersøkelse av minoritets- og majoritetsungdom i alderen 14-17 år i Oslo at minoritetsungdommenes etniske identifikasjon ikke bare var knyttet til bedre selvtillit, men at etnisk identifikasjon også var positivt knyttet til holdninger til integrasjon.

På samme måte undersøkte Nandi og Platt (2015) nasjonale og minoritetsidentiteter i Storbritannia. De fant at sterk britisk nasjonal identitet og minoritetsidentiteter ofte falt sammen blant minoriteter og ikke var i motsatt retning. Nye studier har kommet med empirisk støtte som er i konflikt med «*acculturation trade-off*» hypotesen: det vil si at individet enten

orienterer seg med det nye samfunnet eller opprettholder sin etniske kultur - men ikke begge samtidig. I et utvalg av 19 år gamle kurdere, persere og jugoslaviske i Sverige, fant Hällsten, Edling og Rydgren (2018) at etnisk identitet var positivt knyttet til en orientering mot både den nasjonale og etniske kulturen. Gjennom Lauglo (2017) ser vi at dette forholdet oppstår fordi etnisk identifikasjon øker sosialkulturell åpenhet ovenfor andre personer med en annen etnisk bakgrunn. Selv om samfunnet er kulturelt mangfoldig med såkalte hybrid-identiteter og relativt harmonisk gruppeforhold, og/eller hvis flertallet er sosialkulturelt åpent (som Norge), kan en minoritet relativt enkelt kombinere en sterk etnisk identitet med åpenhet for andre personer som har en annerledes etnisk bakgrunn. Videre, selv om det ikke er testet i Lauglo (2017) sin studie, kan de kognitive og psykologiske fordelene ved positiv holdning til integrering også overføres til høyere nivåer av førstespråksferdigheter og bruk av førstespråk. En kurdisk ungdom som har en positiv holdning til integrering i et land som Norge vil sannsynligvis ha en sterk selvtillit på grunn av sin evne til å tilpasse seg inn i majoritetssamfunnet i Norge og samtidig beholde sin tydelige følelse av selvtillit gjennom sin forbindelse med sine etniske røtter. Faktisk er det mer sannsynlig at denne personen også har et bedre forhold til familie og slektninger, noe som kan gjenspeiles i høyere utviklede førstespråksferdigheter og hyppigere bruk av førstespråket.

Dette fører meg til følgende hypoteser:

Hypotese 3: *Positive holdninger til integrering vil mediere forholdet mellom etnisk identitet og bruk av førstespråket.*

Hypotese 4: *Positive holdninger til integrering vil mediere forholdet mellom etnisk identitet og førstespråksferdigheter.*

3.4.4 Akkulturasjon og sosioøkonomisk status (SØS)

Tidligere studier har vist en positiv relasjon når det gjelder forholdet mellom sosioøkonomisk status (SØS) og holdninger til akkulturasjon (Drydakis, 2012). I studien til Drydakis (2012) blir det foreslått at holdninger til både integrering og assimilering har en positiv sammenheng med innvandrernes inntekt. I motsetning til dette viser studien at holdninger til både separasjon og marginalisering har en negativ sammenheng med innvandrernes inntekt.

Dersom vi ser tilbake i tid kan vi se at disse funnene er i samsvar med Berry, Kalin og Taylor (1977) sin studie som også fant en positiv signifikant korrelasjon av innvandrernes holdninger til integrering og deres inntekt. I en studie gjennomført av Ataca og Berry (2002) i Canada,

kom forskerne frem til at lav sosioøkonomisk status har en positiv sammenheng med holdninger til separasjon og at høy sosioøkonomisk status har en positiv sammenheng med holdninger til både assimilering og integrasjon. Det er imidlertid lite forskning som er gjennomført for å undersøke forholdet mellom sosioøkonomisk status som er indikert av både inntekt og utdanning, og etnisk identitet (Papadopoulos, Karasavoglou, Geranis & Violitzi, 2015).

Lav sosioøkonomisk status henger sammen med begrenset tilgang til sosiokulturelle ressurser, hevder Myers (2009). Disse sosiokulturelle ressursene inkluderer også en sterk etnisk identitet. Med dette forstår vi at det mest sannsynlig er slik at for innvandrere med lav SØS følger det ofte også med en lavere identifisering med etnisk identitet (Hurwich-Reiss, Rienks, Bianco, Wadsworth & Markman, 2015). Blant ungdommer viser det seg at etnisk identitet ikke er positivt relatert til familiens inntekt, men er positivt relatert til foreldrenes utdanning (Kerpelman, Eryigit & Stephens, 2008). Funn som indikerer at etnisk identitet er ofte svakere under lavere SØS kan delvis forklares av individenes oppdragelse. Studier har funnet at høyere SØS er relatert til positiv oppdragelse, både i majoritet og minoritetsgrupper (f.eks. Bakermans-Kranenburg, IJzendoorn & Kroonenberg, 2004; Berlin, Brandy-Smith & Brooks-Gunn, 2002; Mesman, IJzendoorn & Bakermans-Kranenburg., 2012). Stressorer som sosioøkonomiske press kan føre til psykisk lidelse (f.eks. depresjon og familiedysfunksjon), som igjen kan føre til en ikke optimal oppdragelse (f.eks. mangel på omsorg og støtte) (Belsky, Jafee, Sligo, Woodward & Silva, 2005; White, Roosa, Weaver & Nair, 2009). I de fleste land er etniske minoritetsfamilier overrepresentert i de nedre gruppene i det sosioøkonomiske hierarkiet (Crul & Doomernik, 2003; Yaman, Mesman, IJzendoorn & Bakermans-Kranenburg, 2010). Gitt disse funnene som er presentert ovenfor i dette avsnittet er det grunn til å tro at SØS vil moderere den medierende relasjonen av holdninger til integrering. Det vil si at holdninger til integrering bare medierer relasjonen mellom etnisk identitet og førstespråkskompetanse når SØS er høy. I kapittel om metode (kapittel 4.4.5) presenterer jeg hvordan SØS er målt i denne masteroppgaven.

Dette fører meg til følgende hypoteser:

Hypotese 5. Den indirekte relasjonen mellom etnisk identitet og bruk av førstespråk språkbruk vil bli sterkere ved høyere nivåer av sosioøkonomisk status.

Hypotese 6. Den indirekte relasjonen mellom etnisk identitet og førstespråksferdigheter vil bli sterkere ved høyere nivåer av sosioøkonomisk status.

3.5 Oppsummering av litteraturgjennomgangen

I dette kapitlet har relevant litteratur blitt presentert i delkapitler og ut fra dette har seks hypoteser blitt utarbeidet, hypotesene skal være til hjelp for å svare på masteroppgavens problemstilling: «*Hva kjennetegner relasjonen mellom a) etnisk identitet og bruk av førstespråk, og b) førstespråksferdigheter hos kurdere i Norge?*». Gjennom litteraturgjennomgangen (kapittel 3.1) har vi sett at det er vanskelig å gi en enkel definisjon på hva etnisk identitet er. Dette henger sammen med at ulike studier fokuserer på ulike dimensjoner av konseptet etnisk identitet. Derfor har dette konseptet blitt operasjonalisert på ulike måter (Cokley, 2007). Phinney (1992) beskriver etnisk identitet som en utviklingsprosess, med dette forstår vi at identitet endres og utvikles over tid. Videre har vi sett (kapittel 3.2.3) at språkbruk og språksferdigheter er to ulike komponenter av språk, men til tross for sine ulikheter er de samtidig gjensidig avhengige og forsterker hverandre (Prevo et al., 2014). I tillegg har vi sett (kapittel 3.3) at forskere hevder at et viktig aspekt ved etnisk identitet er kunnskap om og bruk av førstespråk (Phinney & Ong, 2007). Relasjonen mellom etnisk identitet, bruk av førstespråk og førstespråksferdigheter har også blitt presentert (kapittel 3.3.1) og vi ser at disse er sterkt knyttet til hverandre ved at etnisk identitet opprettholdes og styrkes gjennom bruk av førstespråk. Til slutt har vi sett (kapittel 3.4) hvordan konseptet akkulturasjon er relevant og akkulturasjonsstrategiene har blitt presentert. I neste kapittel blir metoden som er brukt i denne masteroppgavens presentert. Resultater fra hypotesetestingen blir presentert i kapittel 5 og de blir videre diskutert i kapittel 6.

4 METODE

Dette kapitlet presenterer hvordan jeg har gått frem for å svare på oppgavens problemstilling om hva som kjennetegner relasjonen mellom etnisk identitet, bruk av førstespråk og førstespråksferdigheter. I denne masteroppgaven er det blitt brukt en kvantitativ tilnærming, med en spørreskjemasbasert studie som har blitt benyttet for å teste spesifikke hypoteser (se kapittel 3) til å svare på forskningsspørsmålene. I startfasen foretok jeg et systematisk litteratursøk og satte opp en søkestrategi, der jeg i utgangspunktet brukte følgende søkestreng: «ethnic identity» AND «first language» AND «acculturation» i databasene ERIC, Education Research Complete og Google Scholar. Innledningsvis benyttet jeg et søkeskjema der jeg satte opp alle sentrale søkeord (emneord og tekstord), og synonymer på både norsk og engelsk.

4.1 Metodologisk tilnærming

Hovedformålet med denne undersøkelsen er å svare på masteroppgavens problemstilling: *«hva kjennetegner relasjonen mellom a) etnisk identitet og bruk av førstespråk, og b) etnisk identitet og førstespråksferdigheter hos kurdere i Norge?»*. I tillegg har det gjennom denne undersøkelsen blitt sett nærmere på hvordan holdninger til akkulturasjon medierer forholdet som blir presentert i problemstillingen. En kvantitativ tilnærming er valgt som hovedmetode på grunn av at det allerede eksisterer en god del teori og konsepter innenfor etnisk identitet, bruk av førstespråk og førstespråksferdigheter. Dette tillater bruk av spesifikke statistiske teknikker for å undersøke forholdet mellom variabler, samt faktorer som forklarer relasjoner som er av forskningsinteresse (Drageset & Ellingsen, 2009). En sentral fordel ved kvantitativ forskning er at den reduserer bias og subjektivitet fra forskeren. Kvantitative studier undersøker fenomener ved å bruke presise og veletablerte målinger hvor data samles på en systematisk måte (Bryman, 2016). I denne masteroppgaven ble et tversittsdesign ansett som mest hensiktsmessig å benytte gitt prosjektets tidsramme. Tverrsnittsdesign samler data på et spesifikt tidspunkt for å undersøke sammenheng mellom ett eller flere begreper (Bryman, 2016). Det er viktig å bemerke seg at denne undersøkelsen som har blitt gjennomført kun kan si noe om korrelasjonen mellom variablene og ikke årsakssammenhenger. Naturligvis hadde en longitudinell design vært mer hensiktsmessig for å måle utvikling av etnisk identitet,

språkferdigheter og holdninger til akkulturasjon over tid. Som presentert i litteraturgjennomgangen (kapittel 3.1) beskriver Phinney (1992) etnisk identitet som noe som endres og utvikles over tid. Videre har det blitt presentert (kapittel 3.2) at språkferdigheter er også i endring og utvikling, hvor et individ kan forbedre sine språkferdigheter over tid og i noen tilfeller kan det føre til tap av språk. I tillegg har vi sett at (kapittel 3.4.2) holdninger til akkulturasjon også endrer og utvikler seg over tid. Derfor mener jeg at det ville vært interessant å gjennomføre en longitudinell studie og sett nærmere på hvordan disse variablene endrer og utvikler seg over tid. Hvordan jeg har gått frem for å svare på masteroppgavens problemstilling er knyttet opp mot valg av forskningsdesign (kalles ofte for forskningsopplegg på norsk). Gjennom valg av forskningsdesign har jeg planlagt gjennomføringen av undersøkelsen på en måte som gir meg data til å svare på problemstillingen. Ifølge Lund (2002) inneholder et forskningsdesign mange ulike komponenter. Disse ulike komponentene kan være hvilken metode som benyttes i forskningen, hvilket utvalg som er valgt ut og hvilket vitenskapsteoretisk ståsted forskeren har. Det mest sentrale for valg av riktig forskningsdesign har i mitt tilfelle vært å velge et forskningsdesign som tillater meg å svare på min problemstilling.

4.1.1 Forskningsdesign

Survey undersøkelser (også kalt spørreundersøkelser) handler om at forskeren ønsker å kartlegge en situasjon på ofte et gitt tidspunkt (Bryman, 2016). I survey undersøkelser utarbeides det en survey knyttet til et tema og er innsamling av data på en rekke variabler. Innenfor survey forskning baserer forskeren seg på et utvalg fra en nærmere angitt populasjon basert på inklusjons- og eksklusjonskriterier. Nedenfor (kapittel 4.3) presenterer jeg hvilke inklusjons- og eksklusjonskriterier som har blitt brukt i utvelgelsen av utvalg til denne masteroppgaven. Videre involverer survey undersøkelser ofte mange variabler som forskeren analyserer i etterkant for å finne relasjoner (foretar ofte korrelasjonsstudier) og mønstre (en slags teoretisering av hva som kjennetegner et felt for eksempel) mellom disse variablene. Innenfor survey forskning er det ifølge Bryman (2016) to ulike måter å samle inn data på: strukturerte intervju og selvadministrerende spørreskjema. Begge måter har sine negative og positive sider. Under et strukturert intervju er forskeren tilstede og det er derfor mulighet for å oppklare og avklare ting som måtte dukke opp underveis, denne måten å samle inn data på kan være tidkrevende for forskeren. Ved bruk av et selvadministrert spørreskjema er det ikke

alltid forskeren er tilstede da disse ofte sendes elektronisk eller gjennom post, men sparer forskeren for tid og det er enklere nå ut til flere på engang. I denne masteroppgaven har det blitt benyttet survey undersøkelser ved hjelp av elektronisk selvadministrerende spørreskjema. Denne metoden ble ansett som mest hensiktsmessig å benytte gitt tidsrammen for denne masteroppgaven. I utarbeidelsen av spørreskjemaet ble det benyttet standardiserte skalaer som er validerte og har vært benyttet i ICSEY-studien (Berry et al., 2006). Disse skalaene ble tilpasset til utvalget i denne masteroppgaven. Mer om skalaene som er benyttet til innsamling av data til denne masteroppgaven blir presentert nedenfor (kapittel 4.3). Denne masteroppgaven er en casestudie av kurdere over 15 år i Norge. Nedenfor (kapittel 4.3) presenterer jeg nærmere om utvalget. Casestudier er ofte kvalitative studier, men kan også gjøres kvantitativt da det innenfor casestudier er veldig mye fokus på den enkelte case. En fordel med å bruke casestudie er at det tillater meg å gå i dybden av kurdere i Norge, og dermed fører til at jeg kan komme frem til detaljerte og inngående beskrivelser av et fenomen.

4.2 Utvalg

Utvalget i denne masteroppgaven er kurdiske unge og voksne som bor i Norge. Inklusjonskriterier har vært blant annet alder, alle over 15 år og oppover kunne delta i studien. Norskspråklige ferdigheter har også vært et indirekte inklusjonskriterium da spørreskjemaet var kun tilgjengelig på norsk. For å få et stort utvalg har jeg valgt å inkludere både personer som er født i Norge og personer som er født i et annet land. Gjennom respondentenes selvrapportering i spørreskjemaet ønsket jeg å få et bilde av deres holdninger til det som var presentert i spørreskjemaet (nærmere presentert i kapittel 4.3). Respondentene blir blant annet bedt om å rapportere på bruk av kurdisk språk og kurdiske språkferdigheter. Som nevnt tidligere (kapittel 2.3) eksisterer det en rekke ulike dialekter innenfor det kurdiske språket. Alle dialekter av kurdisk har blitt målt som et språk, denne masteroppgaven ønsker ikke å skille mellom dialektene, selv om forskjellene mellom ulike dialektene er store. Denne avgjørelsen ble tatt for å kunne inkludere flere personer.

For å finne ut av hvor mange respondenter som var nødvendig å ha med i denne masteroppgaven ble det utført en «*power analyse*» i G * Power (Faul, Erdfelder, Lang, & Buchner, 2007), med en middels effektstørrelse på $f = 0,13$, $\alpha = 0,05$ og $\beta = 0,09$. Denne programvaren brukes for å estimere hvor mange respondenter som trengs for å oppnå en

spesifisert effektstørrelse. Statistisk «power» gjelder sannsynligheten for å avvise en null hypotese. Den statistiske effekten varierer fra 0 til 1, og når den statistiske effekten øker, reduseres sannsynligheten for å gjøre en type II-feil. En type II-feil innebærer at en nullhypotese som er feil ikke blir avvist (Norris, Qureshi, Howitt, & Cramer, 2014). Resultatet fra «*power analysen*» viste at det krevdes minst 168 respondenter til min masteroppgave for å kunne oppdage en mellomstor effekt. Ifølge Pallant (2013) er det hensiktsmessig å velge flere respondenter enn det som trengs til forskningen, dette fordi mange av respondentene for eksempel ikke fyller ut hele spørreskjemaet. Derfor er det endelige utvalget i denne masteroppgaven større enn antallet som var anbefalt i «*power analysen*».

Det endelige utvalget som deltok ved å svare på det elektroniske spørreskjemaet var totalt 222 respondenter (80 gutter/menn og 142 jenter/kvinner). Av disse ble totalt 8 respondenter utelatt fra alle analyser som frekvensfordeling, faktoranalyse, reliabilitetsanalyse, korrelasjonsanalyse og medieringsanalysen. 7 av disse 8 respondentene ble utelatt fra analysene er på grunn av respondentenes svar på følgende spørsmål angående identitet: «*jeg tenker på meg selv som tilhørende av en annen etnisk gruppe enn kurdisk og norsk*». Respondentene som svarte at denne påstanden «*stemmer ganske godt*» eller «*stemmer veldig godt*» ble ekskludert fra analysene i SPSS. Dette fordi disse personene mest sannsynlig har svart på resten av spørreskjemaet på bakgrunn av at de egentlig ikke føler seg verken kurdisk eller norsk. Sett i etterkant ville det vært mest hensiktsmessig å flytte dette spørsmålet tidligere frem i spørreskjemaet, da dette kunne spart disse 7 respondentene for tiden de har brukt på å svare på resten av spørreskjemaet. Videre ble 1 av respondentene utelatt på grunn av at alderen til denne respondenten skilte seg sterkt ut fra de andre respondentene sin alder, derfor ble denne respondenten ansett som en «*outlier*». Dermed er det totalt 214 respondenter i frekvensfordelingen og analysene.

4.2.1 Beskrivelse av og frekvensfordeling på bakgrunnsvariabler

For å bli bedre kjent med utvalget i denne masteroppgaven går jeg dypere inn i frekvensfordelingen av disse 214 respondentene. Frekvensfordelingen av respondentenes demografi er delt inn i to tabeller (Tabell 1 og Tabell 2). Tabell 1 viser frekvensfordeling av respondentenes alder, kjønn, utdanning og fødested. Tabell 2 viser frekvensfordeling av respondentenes foreldres yrke, utdanning, fødested og alder ved ankomst til Norge. I begge

disse tabellene har svaralternativene «*vet ikke/vil ikke svare*» kun blitt inkludert dersom noen av respondentene har svart på dette, for å synliggjøre hvilke variabler som mangler data. Alder var et åpent spørsmål i spørreskjemaet og ble gruppert i aldersgrupper i etterkant på grunn av at jeg ønsker å passe på respondentenes personvern i beskrivelsen av utvalget. Alder ble dermed gruppert inn i følgende tre kategorier; Ung (15-25 år), Ung-voksen (26-36 år), Voksen (37+ år).

Frekvensfordeling av respondentene

Frekvensfordelingen nedenfor (Tabell 1) viser en oversikt over respondentene som er inkludert i analysene og som til sammen utgjør totalt 214 respondenter. For hver variabel og svaralternativ står det oppgitt total frekvensfordeling, denne viser både frekvens og prosentandel i parentes for hele utvalget, i tillegg er det oppgitt en egen rad for jente/kvinne og gutt/mann som også oppgir frekvens og prosentandel.

Tabell 1:

Frekvensfordeling av respondentene (N=214).

	Total frekvens for utvalget (%)	Frekvens for jente/kvinne (%)	Frekvens for gutt/mann (%)
Kjønn			
Jente/kvinne	138 (64.5%)		
Gutt/mann	76 (35.5%)		
Alder			
Ung (15-25 år)	103 (48.1%)	80 (58.0%)	23 (30.3%)
Ung-voksen (26-36 år)	82 (38.3%)	45 (32.6%)	37 (48.7%)
Voksen (37 år +)	29 (13.6%)	13 (9.4%)	16 (21.1%)
Utdanning			
Grunnskole	17 (8.0%)	10 (7.2%)	7 (9.2%)
Videregående skole	73 (34.1%)	45 (32.6%)	28 (36.8%)
Bachelorgrad	90 (42.1%)	65 (47.1%)	25 (32.9%)
Mastergrad eller mer	34 (15.9%)	18 (13.0%)	16 (21.1%)
Fødested			
Norge	41 (19.2%)	29 (21.0%)	12 (15.8%)
Annet land	173 (80.8%)	109 (79.0%)	64 (84.2%)
Nabolag			
Nesten alle er fra en annen etnisk gruppe enn meg	133 (62.1%)	83 (60.1%)	50 (65.8%)
Det er omtrent en lik blanding	50 (23.4%)	41 (29.7%)	9 (11.8%)
Flertall er fra min egen etniske gruppe	10 (4.7%)	3 (2.2%)	7 (9.2%)
Vet ikke/vil ikke svare	21 (9.8%)	11 (8.0%)	10 (13.2%)

I tabell 1 blir fordelingen på variabelen kjønn presentert i tre kategorier, av det totale antallet på 214 respondenter er kvinneandelen 64.5%. Alder var en åpen variabel hvor respondentene skrev inn alder selv, for å sikre personvern har jeg omkodet en kontinuerlig aldersvariabel i

tre kategorier: ung 15-25 år (48.1%), ung-voksen 26-36 år (38.3%) og voksen 37 år + (13.6%). Med dette ser vi at omtrent halvparten av utvalget er 25 år eller yngre. Gjennomsnittsalder for hele utvalget er 27.22 år (SD=8,07, Median=26). Gjennomsnittsalder for jenter/kvinner er 25.68 år (SD=7.27, Median=23). Gjennomsnittsalder for gutter/menn er 30.01 år (SD=8.73, Median=29). Variasjonsbredden for respondentene var 15 år (minst) og 54 år (eldste). Utdanningsnivå er inndelt i fire grupper: grunnskole (8.0%), videregående skole (34.1%), bachelorgrad (42.1%) og mastergrad eller mer (15.9%). Det forekom ingen store forskjeller mellom kvinner og menn. Tabell 1 viser oversikt over respondentenes fødeland. Om lag 1 av 5 er født i Norge. Hovedtyngden er født i Asia, de hyppigste fødelandene er Tyrkia, Iran, Syria og Irak. Det er kun 2 av respondentene som er født i et annet land i Europa, for å sikre personvern har disse to respondentene blitt lagt inn i samme gruppe. Gjennomsnittsalder for ankomst til Norge er 13.14 år (SD=8.19, Median=11). Variasjonsbredden for alder ved ankomst til Norge er 2 år (minst) og 34 år (størst). Dersom vi ser på nabolaget til respondentene ser vi at 62.1% av respondentene bor i et nabolag hvor nesten alle er fra en annen etnisk gruppe enn deres egen. Overraskende ser vi at hele 23.4% av respondentene bor i et nabolag hvor det er omtrent lik blanding av egen etniske gruppe og andre etniske grupper. Det er kun 4.7% av respondentene som oppgir at de bor i et nabolag med et flertall av egen etnisk gruppe.

Respondentenes familiebakgrunn

Tabell 2 viser en frekvensfordeling av respondentenes foreldre, det er rapportert på totalt 428 foreldre (214 mødre og 214 fedre). Første kolonne viser en total frekvens over alle 428 foreldrene etterfulgt av en egen kolonne for mor og en annen kolonne for far. Gjennom tabell 2 blir vi bedre kjent med utvalgets foreldre. Det forekommer en del manglende data i informasjonen respondentene har gitt om sin familiebakgrunn. Dette tenker jeg er i tråd med at respondentene muligens har fylt ut spørreskjemaet alene uten tilgang til å spørre foreldre om familiebakgrunnen eller at respondentene ikke har ønsket å svare.

Tabell 2:

Frekvensfordeling av respondentenes foreldre. N=428 (214 mødre og 214 fedre)

	Total frekvens av respondentenes foreldre (%) (N=428)	Frekvens av respondentenes mødre (%) (N=214)	Frekvens for respondentenes fedre (%) (N=214)
Fødested			
Norge	4 (0.9%)	1 (0.5%)	3 (1.4%)
Annet land	408 (95.3%)	207 (96.7%)	201 (93.9%)
Vet ikke/vil ikke svare	16 (3.7%)	6 (2.8%)	10 (4.7%)
Alder ankomst Norge			
Ung (15-25 år) ³	54 (12.6%)	35 (16.4%)	19 (8.8%)
Ung-voksen (26-36 år)	124 (29.0%)	62 (29.0%)	62 (29.0%)
Voksen (37 år +)	126 (29.4%)	55 (25.6%)	71 (33.2%)
Vet ikke/vil ikke svare*	124 (29.0%)	62 (29.0%)	62 (29.0%)
Utdannelse			
0-4 år skole	147 (34.4%)	93 (43.5%)	54 (25.2%)
5-7 år skole	32 (7.5%)	13 (6.1%)	19 (8.9%)
8-10 år skole	31 (7.2%)	16 (7.5%)	15 (7.0%)
11-13 år skole	79 (18.5%)	34 (15.9%)	45 (21.0%)
Bachelorgrad	84 (19.6%)	35 (16.4%)	49 (22.9%)
Mastergrad eller mer	30 (7.0%)	13 (6.1%)	17 (7.9%)
Vet ikke/vil ikke svare	25 (5.8%)	10 (4.7%)	15 (7.0%)
Yrke			
Ikke i lønnet arbeid	197 (46.0%)	115 (53.7%)	82 (38.3%)
Ufaglært	73 (17.1%)	33 (15.4%)	40 (18.7%)
Faglært	43 (10.0%)	18 (8.4%)	25 (11.7%)
Funksjonær	18 (4.2%)	9 (4.2%)	9 (4.2%)
Profesjonsyrke	56 (13.1%)	25 (11.7%)	31 (14.5%)
Vet ikke/vil ikke svare	41 (9.6%)	14 (6.5%)	27 (12.6%)

*I denne gruppen er det 29 mødre og 29 fedre som aldri kom til Norge.

Gjennom å se på Tabell 2 ser vi at det er få foreldre som er født i Norge, 95.3% av foreldrene er født utenfor Norge. For å sikre personvernet blir ikke fødeland opplyst, alle som er født utenfor Norge har blitt kategorisert under «annet land».

Spørsmålet om hvor gamle respondentenes foreldre var ved ankomst til Norge var et åpent spørsmål. Dette ble i etterkant kategorisert i tre ulike grupper basert på yngste alder som ble opplyst av respondentene. Disse gruppene er inndelt i samme kategorier som ovenfor: Ung (15-25 år), Ung-voksen (26-36 år) og Voksen (37 år og oppover). Ingen av respondentene hadde foreldre som kom til Norge før alderen 15 år, derfor starter denne inndelingen fra 15 år og oppover. Flere av respondentene har foreldre som aldri har flyttet til Norge, disse utgjør 58

³ Ingen av respondentene oppga informasjon om foreldre som hadde kommet til Norge før alderen 15 år. Yngste alder som har vært oppgitt på når foreldrene først kom til Norge er 15 år.

stykker av den totale frekvensen på 124 som utgjør svaralternativet «vet ikke/vil ikke svare» under foreldrenes alder ved ankomst til Norge. Grunnen til at disse står oppført under kategorien «vet ikke/vet ikke svare» blir nærmere presentert nedenfor i kapittel 4.3.7. Vi kan også se på Tabell 2 at de fleste mødrene (29.0%) har kommet til Norge som ung-voksen og at de fleste fedrene (33.2%) har kommet til Norge som voksen.

Den største gruppen for høyest oppnådd utdanningsnivå hos foreldrene er 0-4 år skole som utgjør 34.4% av foreldrene, etterfulgt av bachelorgrad som utgjør 19.6% av alle foreldrene. Dersom vi ser på respondentenes foreldres yrkesstatus ser vi at den største gruppen med høyest frekvens er «ikke i lønnet arbeid», denne gruppen inkluderer studenter, pensjonister, hjemmевærende og arbeidsledige. Sett i etterkant ville det vært interessant å dele disse opp i mindre kategorier for å bli bedre kjent med denne gruppen. Svaralternativet «annet yrke» var et åpent spørsmål som ble kategorisert manuelt i etterkant.

4.3 Praktisk gjennomføring av datainnsamlingen

Spørreskjemaet ble utformet ved hjelp av plattformen «nettskjema» som er utviklet av Universitetet i Oslo. En primær fordel med denne plattformen i motsetning til andre plattformer som for eksempel Qualtrics, er at nettskjema øker anonymiteten til respondentene, da den ikke tillater forskeren tilgang til respondentenes IP-adresse (Universitetet i Oslo, 2018).

4.3.1 Rekruttering

«Purposive sampling» (Bryman, 2016) har vært brukt i utvelgelsen av utvalget da denne studien kun fokuserer på personer med kurdisk bakgrunn. Respondenter til studien ble først og fremst rekruttert gjennom mitt nettverk. Dette ble gjort ved hjelp av familie, og venner som har kurdisk bakgrunn og som har et stort kurdisk nettverk i Norge. Rekrutteringen ble først og fremst gjennomført på denne måten, da det som nevnt tidligere (kapittel 2.2) ikke forekommer noen som helst oversikt med kontaktinformasjon over personer med kurdisk bakgrunn i Norge. For å kunne nå ut til flest mulig personer med kurdisk bakgrunn ble det derfor ansett som mest hensiktsmessig å benytte denne metoden. Informasjonsskriv (vedlegg 7) om studien og linken til det elektroniske spørreskjemaet (vedlegg 6) ble først sendt ut til

mitt nettverk. Videre ble disse spurt om de kunne tenke seg å dele dette videre med personer de tenker er i målgruppen og som kan være av forskningsinteresse. Informasjon om denne studien ble i tillegg publisert på ulike grupper, gjennom sosiale medier, hvor medlemmene er av kurdisk opprinnelse. Enkelte kurdiske kulturforeninger ble kontaktet med informasjonsskriv om studien og gjennom denne videreformidlingen klarte jeg å nå ut til det som var målgruppen. Videre ble respondentene som deltok i undersøkelsen spurt om å foreslå en annen person/personer som kunne være egnet for undersøkelsen. Det har derfor videre i rekrutteringsprosessen blitt brukt «*snowball sampling*» metode til å nå ut til personer som er av forskningsinteresse for denne studien. Denne metoden går ut på at rekruttering av respondenter til et forskningsprosjekt skjer gjennom personer som deler og/eller kjenner til andre personer som har noen egenskaper som er av forskningsinteresse (Bryman, 2016). «*Snowball sampling*» metoden er passende å benytte for en rekke forskningsformål, men er muligens mest aktuelt å benytte når forskningsprosjektet fokuserer på en sensitiv og privat sak. Kunnskap om respondenter fra noen kjente er derfor nyttig for å klare å finne og å nå ut til personer som er interessante for forskningsprosjektet (Bryman, 2016).

4.4 Måleinstrumenter

I denne delen viser jeg de ulike måleinstrumentene som har blitt benyttet for å måle variablene i henhold til masteroppgavens problemstilling. Alle skalaene som har blitt benyttet i denne oppgaven har blitt tilpasset fra skalaene som har vært brukt i ICSEY-studien (Berry et al., 2006). Vedlagt (vedlegg 5) er skalaene som har vært brukt i ICSEY-studien. I tillegg til dette er spørreskjemaet som er tilpasset til mitt utvalg vedlagt (vedlegg 6). Til denne masteroppgaven har disse måleinstrumentene blitt delt inn i uavhengig, avhengig, medierende, og kontrollvariabler.

Alle skalaer er operasjonalisert ved hjelp av eksisterende og validert instrumenter, som er beskrevet i de følgende avsnittene (kapittel 4.4.2-4.4.7). Skalaene i denne oppgaven har blitt tilpasset til et kurdisk-norsk utvalg. For eksempel ble ord som «etnisk» erstattet med «kurdisk», og «nasjonal» ble erstattet med «norsk». Dette ble gjort for å øke tydeligheten av spørsmålene. For å sikre at respondentene var fullt informert, fikk de informasjonsskriv (vedlegg 7) om studien i begynnelsen av spørreskjemaet der formålet med denne

masteroppgaven, konfidensialitet og instruksjoner ble forklart. Respondentene ble videre informert om at prosedyre for å delta i undersøkelsen ville bety at de hadde gitt sitt samtykke.

4.4.1 Pilotering (forhåndstesting og utvikling av instrumentene)

En pilotering eller forhåndstesting av spørreskjemaet ble gjennomført før jeg startet med rekruttering til den endelige undersøkelsen. Ifølge Bryman (2016) er pilotering spesielt avgjørende når datainnsamlingen til den aktuelle forskningen er basert på et tilsendt spørreskjema som i denne masteroppgaven, dette fordi forskeren ikke er tilstede for å kunne oppklare forvirring rundt spørsmålene. Videre har pilotering flere fordeler, som for eksempel kan jeg gjennom piloteringen se om instrumentene som blir brukt fungerer bra og om forskningen som helhet også fungerer bra. Ofte kan problemer eller uklarheter ved instrumentene bli oppdaget gjennom en pilotering (Pallant, 2013).

Piloteringen ble gjort med fem ungdommer med kurdisk bakgrunn, fire jenter og en gutt som alle sammen bor i Norge, i alderen 16-20 år (heretter blir disse fem referert til som test-respondenter). Rekruttering av test-respondentene ble gjort gjennom mitt nettverk. Før rekrutteringen ble det først tenkt ut mulige test-respondenter ved å tenke på hvem som kunne passe til å være med i en slik pilotering. I tillegg var det viktig for meg å nå ut til personer som muligens syntes det hadde vært spennende å være med i piloteringen. En annen sentral ting som også var viktig for meg i utvelgelsen var at test-respondentene selv valgte om de ønsket å være med på piloteringen. Til slutt ble fem personer fra mitt nettverk tenkt som mulige test-respondenter og disse fem fikk tilsendt informasjonsskriv (vedlegg 8) om piloteringen. I dette informasjonsskrivet ble det gitt informasjon om studien og piloteringen som skulle settes i gang. Målet med piloteringen ble spesifikt belyst. Det ble også klargjort at test-respondentene når som helst kunne trekke seg fra å være med på piloteringen, selv etter at samtykke var gitt. Alle fem test-respondenter som var tenkt ut til å være med i piloteringen samtykket til å være med.

Etter at alle test-respondentene hadde samtykket til å være med i piloteringen opprettet jeg en felles plattform på «Facebook» som alle test-respondentene ble lagt til. Formålet med denne felles plattformen var å ha et felles sted hvor vi kunne diskutere ting i forhold til piloteringen, i tillegg var det nødvendig å kommunisere gjennom sosiale medier da test-respondentene bor i ulike byer i Norge. Selve gjennomføringen ble gjort kvalitativ ved å ha gruppeintervju

gjennom den felles plattformen som ble opprettet på Facebook. Etter at alle hadde besvart spørreskjemaet ble det avtalt tid for gruppeintervju. I gruppeintervjuet ble spørsmål knyttet til spørreskjemaet tatt opp, test-respondentene hadde fått alle spørsmålene tilsendt før gjennomføring av spørreskjemaet slik at det var tydelig å vite hva de skulle se etter når spørreskjemaet ble besvart. Tilbakemelding fra test-respondentene ble brukt i prosessen videre om først og fremst å forbedre spørreskjemaet, og tilpasse det til et kurdisk-norsk utvalg. I tillegg ble tilbakemeldingene brukt til å ekskludere ikke relevante spørsmål fra spørreskjemaet. Små endringer ble gjort på spørsmålene i undersøkelsen basert på tilbakemelding fra test-respondentene. Endringene som ble gjort på hver skala på bakgrunn av tilbakemeldingene fra piloteringen er detaljert beskrevet i avsnittet nedenfor (kapittel 4.4.2-4.4.7).

4.4.2 Uavhengig variabel

Etnisk og nasjonal identitet

Til å måle etnisk identitet er en modifisert versjon av Multigroup Ethnic Identity Measure (heretter referert som MEIM) brukt (Berry et al., 2006; Phinney, 1992; Robert et al., 1999). MEIM er det mest brukte instrumentet på feltet til å måle etnisk identitet (Phinney & Ong, 2007). MEIM har blitt utviklet for å kunne måle etnisk identifikasjon og gir informasjon om etnisk identitet. Denne skalaen fremhever også noen felles utviklingsprosesser som er felles for ulike etniske grupper. Skalaen MEIM har ikke blitt utviklet for å gi informasjon om spesifikke kulturelle identifikasjoner knyttet til en spesiell kultur, men er utviklet for å gi en generell informasjon om etnisk identitet. På grunn av dette er det mulig å bruke MEIM til å måle etnisk identitet på ulike etniske grupper og dette gjør skalaen også sammenlignbar på tvers av etniske grupper (Cokley, 2007). I denne masteroppgaven er utvalget som nevnt ovenfor (kapittel 4.2) kurdere i Norge og derfor er det relevant å benytte MEIM fordi den gir en generell informasjon om etnisk identitet hos ulike etniske minoritetsgrupper. Til bruk i Berry et al. (2006) sin ICSEY-studie (International Comparative Study of Ethnocultural Youth) har MEIM skalaen som inneholder åtte påstander som belyser etnisk bekreftelse blitt modifisert. Eksempel på disse påstandene er følelse av tilhørighet og positive følelser av å være medlem av en etnisk gruppe (Berry et al., 2006, s. 59). I denne oppgaven har jeg tilpasset den modifiserte MEIM skalaen til et kurdisk utvalg (tabell 3A). MEIM er en av de

mest kjente skalaene for måling av etnisk identitet, som innebærer at skalaen har sterke psykometriske egenskaper.

Til å måle nasjonal identitet har det blitt brukt en modifisert skala (tabell 3B) av American Identity som er utviklet av Phinney og Devich-Navarro (1997). American Identity skalaen har originalt vært opprettet til å vurdere og måle en amerikansk nasjonal identitet, men har også blitt brukt til å måle generell nasjonal identitet. I den originale skalaen som var utviklet av Phinney og Devich-Navarro (1997) var det totalt 8 items som utgjorde skalaen. I den modifiserte (Berry et al., 2006) ble kun tre av disse items brukt for vurdering av nasjonal identitet, i tillegg til disse tre ble det lagt til et ekstra item av forskerne selv. Et eksempel på et item er: «Jeg er glad for at jeg er (nasjonal)» (Berry et al., 2006, s. 59).

Følgende items fra MEIM er ikke inkludert i denne masteroppgaven: item 8 «*Being part of ethnic culture is embarrassing to me*», item 9 «*Being ethnic is uncomfortable for me*», item 10 «*Being part of ethnic culture makes me feel happy*», item 11 «*Being ethnic makes me feel good*», item 14 «*That I am a person/human being*», item 15 «*That I have a religion*», item 16 «*That I am male or female*» (Berry et al., 2006, s. 259). Item 8 og item 9 ble ikke inkludert fordi det gjennom test-respondentene kom frem at dette var et spørsmål som både var litt vanskelig å forstå og vanskelig å svare på. Både item 10 og 11 ble ekskludert da disse lignet på et tidligere item og fordi disse opplevdes som ikke relevante for min undersøkelse. Item 14, 15 og 16 ble ekskludert da disse ble sett på som ikke relevante for min undersøkelse.

Resterende 10 items ble benyttet til å måle kurdisk etnisk identitet og norsk nasjonal identitet hos mine respondenter. Disse spørsmålene/påstandene er besvart på en 5-Likertskala (*1=stemmer ikke i det hele tatt, 5=stemmer veldig godt*). Tabell 3A viser en oversikt over skalaen som måler etnisk identitet, respondentenes svar står oppført i prosent. Tabell 3B viser en oversikt over skalaen som måler nasjonal identitet, respondentenes svar står oppført i prosent. I tabell har jeg laget en egen kolonne for manglende data for å vise hvor det forekommer mangel på data.

Tabell 3:

Skalaer for måling av kurdisk identitet og norsk identitet. Frekvensfordeling. N=214

	Stemmer ikke i det hele tatt	Stemmer litt	Stemmer delvis	Stemmer ganske godt	Stemmer veldig godt	Missing data
A. Skala for måling av kurdisk identitet						
Item 1: Jeg tenker på meg selv som kurdisk.	0.9%	2.3%	15.4%	22.0%	59.3%	0.0%
Item 2: Jeg føler at jeg er en del av kurdisk kultur.	3.7%	5.1%	12.1%	34.1%	44.9%	0.0%
Item 3: Jeg er stolt av å være kurdisk.	2.3%	2.3%	9.8%	15.4%	70.1%	0.0%
Item 4: Jeg er glad for å være kurdisk.	5.1%	1.9%	10.7%	16.8%	64.5%	0.9%
Item 5: Hvor viktig er følgende påstand for deg? «Å være kurdisk»	7.9% (Ikke viktig i det hele tatt)	7.5% (Litt viktig)	13.6% (Noe viktig)	18.7% (Viktig)	52.3% (Veldig viktig)	0.0% (Missing data)
B. Skala for måling av norsk identitet						
Item 1: Jeg tenker på meg selv som norsk.	17.8%	26.6%	26.6%	15.0%	12.6%	1.4%
Item 2: Jeg føler at jeg er en del av norsk kultur.	5.6%	6.5%	17.8%	36.4%	32.2%	1.4%
Item 3: Jeg er stolt av å være norsk.	6.5%	10.3%	22.4%	20.1%	39.3%	1.4%
Item 4: Jeg er glad for å være norsk.	7.5%	9.3%	17.8%	21.5%	42.1%	1.9%
Item 5: Hvor viktig er følgende påstand for deg? «Å være norsk»	12.1% (Ikke viktig i det hele tatt)	13.1% (Litt viktig)	25.2% (Noe viktig)	22.9% (Viktig)	25.7% (Veldig viktig)	0.9% (Missing data)

Note: svaralternativene på item 1-4 er kodet fra 1 (stemmer ikke i det hele tatt) til 5 (stemmer veldig godt), item 5 er kodet fra 1 (ikke viktig i det hele tatt) til 5 (veldig viktig).

4.4.3 Avhengige variabler

Language use

Til å måle språkbruk hos mine respondenter har det blitt brukt en tilpasset versjon av skalaen utviklet av Kwak (1991). Disse spørsmålene er besvart på en 5-Likertskala (1=*ikke i det hele tatt*, 5=*hele tiden*). Skalaen jeg har brukt i denne masteroppgaven er slik den har blitt benyttet til å måle språkbruk i ICSEY-studien (Berry et al., 2006, s. 60). Denne skalaen måler om respondentene bruker sitt førstespråk eller andrespråk når de snakker med foreldre og søsken, både innenfor hjemmet og utenfor hjemmet. En gjennomgang av teorien (Fishman, 1991) viser at det er ulik praksis ved språkbruk innenfor og utenfor hjemmet derfor ble denne skalaen sett på som relevant å bruke for denne undersøkelsen. Før spørsmål om språkbruk med søsken ble respondentene bedt om å krysse av på om de hadde søsken eller ikke, på denne måten fikk ikke respondenter som ikke hadde søsken spørsmål om språkbruk med sine søsken.

I tillegg la jeg til et item (item 5 i tabell 4) som hadde til hensikt å måle respondentenes språkbruk (kurdisk og norsk) på sosiale medier. Spørsmålet var «*Hvor ofte benytter du det kurdiske/norske språket på sosiale medier?*» Respondentene fikk også eksempler som: «lese nyheter fra nettsider på kurdisk/norsk», «FaceTime med kurdisktalende/norsktalende personer», «besøke Facebook-sider eller grupper hvor det kurdiske/norske språk benyttes» og «sende Snapchat med tekst på kurdisk/norsk».

Tabell 4 viser oversikt over skalaen som har vært brukt for å måle: A) bruk av førstespråk (kurdisk språkbruk) og B) bruk av andrespråk (norsk språkbruk).

Tabell 4:

Skalaer for måling av språkbruk. Frekvensfordeling. N=214

	Ikke i det hele tatt	Noe	Halvparten av tiden	Mye	Hele tiden	Missing data
A. Skala for måling av kurdisk språkbruk						
Item 1: Jeg snakker kurdisk med mine foreldre hjemme.	3.7%	1.9%	15.0%	19.2%	59.8%	0.5%
Item 2: Jeg snakker kurdisk med mine foreldre utenfor hjemmet.	4.7%	4.2%	14.0%	24.3%	51.4%	1.4%
Item 3: Jeg snakker kurdisk med mine søsken hjemme.	7.5%	21.0%	29.9%	17.8%	20.1%	3.7%
Item 4: Jeg snakker kurdisk med mine søsken utenfor hjemmet.	10.3%	28.5%	25.2%	15.0%	17.8%	3.3%
Item 5: Hvor ofte benytter du det kurdiske språk på sosiale medier?*	15.0% (Aldri/ nesten aldri)	12.6% (Et par ganger i året)	18.7% (Et par ganger i måned)	24.3% (Ukentlig)	29.4% (Daglig)	0.0% (Missing data)
B. Skala for måling av norsk språkbruk						
Item 1: Jeg snakker norsk med mine foreldre hjemme.	39.3%	36.0%	10.3%	5.1%	3.3%	6.1%
Item 2: Jeg snakker norsk med mine foreldre utenfor hjemmet.	33.6%	34.6%	12.6%	4.2%	7.9%	7.0%
Item 3: Jeg snakker norsk med mine søsken hjemme.	12.1%	15.9%	29.4%	22.4%	13.6%	6.5%
Item 4: Jeg snakker norsk med mine søsken utenfor hjemmet.	10.7%	14.5%	23.8%	25.2%	18.7%	7.0%
Item 5: Hvor ofte benytter du det norske språk på sosiale medier?*	0.5% (Aldri/ nesten aldri)	0.0% (Et par ganger i året)	1.4% (Et par ganger i måned)	9.8% (Ukentlig)	88.3% (Daglig)	0.0% (Missing data)

Note: svaralternativene på item 1-4 er kodet fra 1 (ikke i det hele tatt) til 5 (hele tiden), item 5 er kodet fra 1 (aldri/nesten aldri) til 5 (daglig). * Item 5 i begge skalaene (A og B) ble ikke inkludert i beregningen av gjennomsnitt på grunn av lav faktorladning (se kapittel 4.5.1 og vedlegg 1).

Language proficiency

For å måle språkferdigheter på både første- og andrespråket ble det brukt en skala som er utviklet av Kwak (1991). Denne skalaen har også blitt brukt i ICSEY-studien (Berry et al., 2006). Gjennom selvrappotering fra respondentene blir ferdigheter i første- og andrespråket målt. Denne skalaen spør om respondentenes evne til å forstå, snakke, lese og skrive på både førstespråket og andrespråket sitt. Disse språkene er som nevnt tidligere (kapittel 1.4.3) avgrenset til kurdisk og norsk i denne masteroppgaven.

Et eksempel på et item er: «*Hvor godt snakker du (førstespråk)?*» (Berry et al., 2006, s. 59). Ferdigheter i andrespråket måles med samme selvrappoteringsskala som den skalaen nevnt ovenfor, men med hensyn til andrespråket (Berry et al., 2006, s.59). Svarene er besvart på en 5-Likertsskala (1=*ikke i det hele tatt*, 5=*veldig bra*). I tillegg får respondentene spørsmål om de snakker et annet språk enn sitt første- og andrespråk hjemme. Ved at respondentene svarer «ja» på det spørsmålet har de fått et oppfølgingsspørsmål om å skrive hvilket språk de snakker hjemme i tillegg til første- og andrespråket. Som tidligere nevnt (kapittel 3.2.3) viser studier at objektive språktester korrelerer med selvrappotert ferdigheter og frekvensen av språkbruk (Kondo-Brown, 2015). Tabell 5 A viser oversikt over måling av kurdiske språkferdigheter og tabell 5 B viser oversikt over måling av norske språkferdigheter.

Tabell 5:

Skalaer for måling av språkferdigheter. Frekvensfordeling. N=214

	Ikke i det hele tatt	Lite	Noe	Ganske bra	Veldig bra	Missing data
A. Skala for måling av kurdiske språkferdigheter						
Item 1: Hvor godt forstår du kurdisk?	0.9%	0.9%	7.9%	24.3%	65.9%	0.0%
Item 2: Hvor godt snakker du kurdisk?	0.9%	1.9%	9.8%	31.3%	56.1%	0.0%
Item 3: Hvor godt leser du kurdisk?	15.9%	19.6%	22.9%	16.4%	25.5%	0.0%
Item 4: Hvor godt skriver du kurdisk?	23.4%	19.6%	18.2%	16.4%	22.4%	0.0%
B. Skala for måling av norske språkferdigheter						
Item 1: Hvor godt forstår du norsk?	0.0%	0.9%	5.6%	16.4%	77.1%	0.0%
Item 2: Hvor godt snakker du norsk?	0.5%	0.5%	5.6%	18.2%	75.2%	0.0%
Item 3: Hvor godt leser du norsk?	0.0%	0.9%	6.1%	15.0%	78.0%	0.0%
Item 4: Hvor godt skriver du norsk?	0.0%	1.4%	7.5%	17.8%	73.4%	0.0%

Note: svaralternativene er kodet fra 1 (ikke i det hele tatt) til 5 (veldig bra).

4.4.4 Medierende variabler

Akkulturasjonsholdninger

Til å måle holdninger til akkulturasjon har det blitt tatt i bruk en skala som opprinnelig var utviklet av Berry et al. (1989), men som senere har blitt modifisert av forskerne i ICSEY-studien (Berry et al., s.59). Denne skalaen består av 20 items som til sammen måler holdninger til akkulturasjon: «assimilering», «integrering», «separasjon» og «marginalisering». Items i denne skalaen tar for seg fem av livets domener som kulturell tradisjon, språk, ekteskap, sosiale aktiviteter og venner. Hver av disse domenene har spørsmål som måler de fire holdningene til akkulturasjon. For eksempel, dersom vi tar for oss domenet sosiale aktiviteter ser vi at dette domenet inneholder 4 items. Første item er *«jeg foretrekker sosiale aktiviteter som involverer både (nasjonale) og (min etniske gruppe)»*, dette måler integrasjon. Andre item er: *«jeg foretrekker sosiale aktiviteter som kun involverer (nasjonale)»*, dette måler assimilering. Tredje item er: *«jeg foretrekker sosiale aktiviteter som kun involverer (medlemmer fra min egen etniske gruppe)»*, dette måler separasjon. Fjerde item er: *«jeg ønsker ikke å delta i sosiale aktiviteter som involverer (nasjonale) eller (etniske) personer»*, dette måler marginalisering (Berry et al., 2006, s. 59). Alle 20 påstandene i denne skalaen er blitt besvart på en 5-Likertsskala (1=svært uenig, 5=svært enig).

Alle items som tilhører de ulike holdningene har blitt slått sammen til variabler, for eksempel har alle spørsmål som måler integrering blitt kodet ved hjelp av gjennomsnitt av samlevariabelen slik at det til sammen utgjør variabelen integrering. På grunn av lav faktorladning (se vedlegg 1) har 1 item blitt utelatt fra både integrering og separasjon. Det betyr at gjennomsnittet for disse to variablene er delt på fire og ikke fem slik det blir gjort for assimilering og marginalisering. I medieringsanalysen har først alle fire holdninger til akkulturasjon blitt testet for å undersøke en eventuell mediering. I videre analyser har kun holdninger som viser en signifikant mediering blitt inkludert. Dette blir nærmere beskrevet senere i resultatkapittelet (kapittel 5.1-5.3). Tabell 6A viser måling av holdning til integrering. Tabell 6B viser måling av holdning til assimilering. Tabell 6C viser måling av holdning til separasjon. Tabell 6D viser måling av holdning til marginalisering. I denne tabellen har jeg laget en egen kolonne for manglende data slik at det er tydelig å se hvor det forekommer mangel på data.

Tabell 6:

Skala for de ulike dimensjonene av holdning til akkulturasjon. Frekvensfordeling N=214.

	Svært uenig	Noe uenig	Hverken enig eller uenig	Noe enig	Svært enig	Missing data
A. Skala for måling av holdning til integrering						
Item 1: Jeg tenker at kurdere skal opprettholde sine egne kulturtradisjoner, men også tilpasse seg norske kulturtradisjoner.	2.3%	4.7%	9.3%	11.2%	72.0%	0.5%
Item 2: Jeg er like villig til å gifte meg med en norsk partner som en kurdisk partner.*	26.2%	20.6%	17.3%	13.1%	19.2%	3.7%
Item 3: Det er viktig for meg å både snakke flytende kurdisk og flytende norsk.	2.8%	2.8%	5.1%	12.1%	75.7%	1.4%
Item 4: Jeg foretrekker sosiale aktiviteter som involverer både norske medlemmer og kurdiske medlemmer.	7.5%	7.5%	27.6%	19.6%	35.0%	2.8%
Item 5: Jeg foretrekker å ha både kurdiske og norske venner/bekjente.	6.5%	6.5%	8.4%	15.9%	59.3%	3.3%
B. Skala for måling av holdning til assimilering						
Item 1: Jeg tenker at kurdere burde tilpasse seg norske kulturtradisjoner og ikke opprettholde sine egne kulturtradisjoner.	35.5%	22.0%	18.2%	15.4%	6.1%	2.8%
Item 2: Jeg vil heller gifte meg med en norsk partner enn med en kurdisk partner.	39.7%	18.2%	25.7%	7.0%	6.5%	2.8%
Item 3: Det er viktigere for meg å snakke flytende norsk enn flytende kurdisk.	34.1%	17.3%	18.2%	14.0%	14.0%	2.3%
Item 4: Jeg foretrekker å ha kun norske venner/bekjente	56.5%	15.0%	13.1%	7.5%	3.7%	4.2%
Item 5: Jeg foretrekker sosiale aktiviteter som kun involverer norske venner/bekjente.	54.2%	15.4%	15.0%	7.5%	3.7%	4.2%
C. Skala for måling av holdning til separasjon						
Item 1: Jeg vil heller gifte meg med en kurdisk partner enn med en norsk partner.*	13.6%	5.6%	29.0%	22.0%	28.0%	1.9%
Item 2: Jeg tenker at kurdere burde opprettholde sine egne kulturtradisjoner og ikke tilpasse seg til norske kulturtradisjoner.	65.9%	16.8%	6.5%	4.7%	3.3%	2.8%
Item 3: Det er viktigere for meg å snakke flytende kurdisk enn flytende norsk.	35.5%	22.0%	22.9%	11.2%	6.5%	1.9%
Item 4: Jeg foretrekker å ha kun kurdiske venner/bekjente	62.6%	15.0%	11.7%	3.7%	3.7%	3.3%
Item 5: Jeg foretrekker sosiale aktiviteter som kun involverer kurdiske venner/bekjente.	63.1%	14.0%	9.8%	5.6%	2.8%	4.7%
D. Skala for måling av holdning til marginalisering						
Item 1: Jeg tenker verken det er viktig for kurdere å bevare sine egne kulturtradisjoner, eller å tilpasse seg norske kulturtradisjoner.	59.3%	12.1%	13.6%	5.1%	6.5%	3.3%
Item 2: Jeg ville verken gifte meg med en norsk partner eller en kurdisk partner.	58.9%	12.1%	19.2%	3.7%	2.8%	3.3%
Item 3: Det er verken viktig å snakke flytende kurdisk eller norsk for meg.	77.1%	6.5%	4.7%	2.3%	6.1%	3.3%
Item 4: Jeg ønsker ikke å delta på sosiale aktiviteter som involverer norske personer eller kurdiske personer.	77.6%	7.9%	5.6%	1.9%	2.3%	4.7%
Item 5: Jeg ønsker verken å ha norske venner/bekjente eller kurdiske venner/bekjente.	77.6%	6.1%	5.6%	3.3%	3.3%	4.2%

Note: svaralternativene er går fra 1 (svært uenig) til 5 (svært enig). * Item 2 i skalaen A og item 1 i skalaen C ble ikke inkludert i beregningen av gjennomsnitt på grunn av lav faktorladning (se kapittel 4.5.1 og vedlegg 1)

4.4.5 Modererende variabler

SØS ble brukt som den modererende variabelen. I denne masteroppgaven ble det inkluderte to indikatorer på SØS; foreldrenes utdanningsnivå og foreldrenes yrkesstatus (se frekvensfordeling i tabell 2). Respondentene oppgav opprinnelig foreldrenes utdanningsnivå på en 7-punkts Likert skala (*0 = ingen utdanning, 1 = 0-4 år skole, 2 = 5-7 år skole, 3 = 8-10 år skole, 4 = videregående skole, 5 = bachelorgrad, 6 = mastergrad eller mer*). Sett i etterkant inngår svaralternativet «ingen utdanning» i svaralternativet «0-4 år skole». Dermed valgte jeg å kombinere disse to svaralternativene. Denne kombinerte inndelingen hadde ingen innvirkning på resultatene (se kapittel 5.2.3).

Respondentenes foreldres yrkesstatus ble målt på en 6-punkts Likert skala (*1 = Ikke i lønnet arbeid, 5 = Profesjonsyrke*). Respondentene fikk også et svaralternativ «annet yrke» og ble dermed bedt om å skrive hvilket yrke. Disse yrkene kodet jeg manuelt for å kategorisere disse svarene. Svarene ble samlet inn for respondentenes mor og far. Ettersom foreldrene ofte hadde forskjellige yrkes- og utdanningsstatus, ble den av foreldrene med høyest status brukt i kategorisering av respondentene etter SØS-variabelen.

4.4.6 Kontrollvariabler

En kontrollvariabel er en variabel som holdes konstant for å vurdere eller klargjøre en relasjon mellom to andre variabler. For å illustrere, anta at masteroppgaven prøver å undersøke relasjonen mellom «A» og «B», men mistenker at «C» (en variabel som ikke direkte er av forskningsinteresse for masteroppgaven) kan påvirke «A» og «B». Derfor inkluderer jeg «C» som en kontrollvariabel. Litteraturen antyder på at flere variabler kan påvirke relasjonene som er beskrevet i hypotesene i denne masteroppgaven. I hovedanalysene (dvs. analyser som tester hypotesene) har jeg derfor kontrollert for effekten av kontrollvariabler. Disse er i denne masteroppgaven: alder, kjønn, utdanning og kontakt med etniske jevnaldrende.

Respondentenes kjønn

Flere studier har funnet kjønnsrelaterte forskjeller i akkulturasjon og etnisk identifikasjon. Studier har vist at generelt kvinner har et større engasjement når det gjelder sin etnisitet enn menn (Phinney, 1990; Pahl & Way, 2006). I tillegg viser studier at kvinner har en mer positiv

orientering mot integrasjon sammenlignet med menn (De Haas & Fokkema, 2011). På bakgrunn av dette kan det derfor antas at kvinner i denne masteroppgaven muligens kommer til å ha en sterkere identifikasjon med sin etnisitet og ha en sterkere holdninger til integrasjon enn menn. Dette mener jeg gjør det hensiktsmessig å kontrollere for denne variabelen, for å undersøke om det forekommer forskjeller mellom kvinner og menn i min masteroppgave.

Respondentenes alder

Fennelly (2006) viser at yngre innvandrere generelt tilpasser seg både enklere og raskere til et nytt miljø. På samme måte forklarer Papademetriou (2003) at yngre innvandrere integreres med større letthet som et resultat av tidligere eksponering for den nye kulturen. Dette innebærer at det forekommer mindre inngrodde normer og praksiser fra deres etniske kultur. Videre har studier også funnet aldersrelaterte forskjeller når det gjelder etnisk identifikasjon (Holt, Hovick, Fete, & Dailey, 2017; Ocampo, Bernal, & Knight, 1993). Derfor mener jeg det er hensiktsmessig å kontrollere for variabelen alder for å se om det forekommer noen forskjeller på bakgrunn av alder slik faglitteraturen viser.

Respondentenes utdanningsnivå

Selv om utdanning ikke er direkte knyttet til etnisk identitet, er det nok empirisk støtte for å begrunne behovet for å kontrollere respondentenes personlige utdanningsnivå. Wong, Eccles og Sameroff (2003) viser et positivt forhold mellom etnisk identitet og akademisk prestasjon. Andre studier har vist at en sterkere følelse av etnisk identitet er knyttet til positive psykososiale utfall blant etniske minoritetsstudenter (dvs. mindre depresjon, høyere selvtillit og arbeidskompetanse) viser St. Louis og Liem (2005). Det er ifølge Kerpelman et al. (2008), når ungdom føler seg knyttet til sin etniske gruppe og har en forståelse av at deres etniske gruppe verdsetter akademisk prestasjon, at ungdom får bedre faglige resultater. Med tanke på dette mener jeg det er hensiktsmessig å kontrollere for variabelen utdanningsnivå.

Respondentenes kontakt med jevnaldrende

En rask gjennomgang av litteraturen indikerer at kontakt med jevnaldrende er av stor betydning for språkbruk og språkferdigheter (Berry et al., 2006). Til å måle kontakt med jevnaldrende, både etniske og nasjonale, ble det brukt skalaen *Ethnic Peer Contacts* som er

utviklet av Berry et al., (2006). Denne skalaen består av 8 items, hvor 4 items måler kontakt med etniske jevnaldrende og 4 items måler kontakt med nasjonale jevnaldrende. Et eksempel på et item er: «hvor ofte bruker du din fritid sammen med jevnaldrende fra din egen etnisk gruppe?». Alle spørsmål i denne skalaen har blitt besvart på en 5-Likertsskala (1=aldri, 5=veldig ofte). Tabell 7A viser oversikt over måling av kontakt med kurdiske jevnaldrende. Tabell 7B viser oversikt over måling av kontakt med norske jevnaldrende.

Tabell 7:

Skala for måling av kontakt med jevnaldrende. Frekvensfordeling N=214.

	Aldri/ nesten aldri	Sjeldent	Noen ganger	Ofte	Nesten alltid	Missing data
A. Skala for måling av kontakt med kurdiske jevnaldrende						
Item 1: Hvor mange nære kurdiske venner har du?	8.4% (ingen)	9.8% (bare en)	24.3% (et par)	26.6% (noen)	30.4% (mange)	0.5% (missing data)
Item 2: Hvor ofte driver du med organiserte aktiviteter som for eksempel sport med kurdiske jevnaldrende?	39.3%	24.8%	22.0%	9.3%	3.7%	0.9%
Item 3: I skoletiden, hvor ofte er du sammen med kurdiske jevnaldrende?	21.0%	7.0%	12.1%	5.1%	6.5%	48.1%*
Item 4: Utenfor skoletiden, på din fritid, hvor ofte er du sammen med kurdiske jevnaldrende?	14.0%	19.6%	25.7%	22.9%	13.1%	4.7%
B. Skala for måling av kontakt med norske jevnaldrende						
Item 1: Hvor mange nære norske venner har du?	11.2% (ingen)	7.5% (bare en)	25.2% (et par)	31.3% (noen)	23.8% (mange)	0.9% (missing data)
Item 2: Hvor ofte driver du med organiserte aktiviteter som for eksempel sport med norske jevnaldrende?	23.8%	20.1%	29.4%	15.9%	9,8%	0.9%
Item 3: I skoletiden, hvor ofte er du sammen med kurdiske jevnaldrende?	2.3%	5.1%	12.6%	12.1%	19.6%	48.1%*
Item 4: Utenfor skoletiden, på din fritid, hvor ofte er du sammen med norske jevnaldrende?	10.7%	17.3%	36.0%	21.0%	9.8%	5.1%

Note: svaralternativet på item 1 er kodet fra 1 (ingen) til 5 (mange), svaralternativene på item 2-4 er kodet fra 1 (aldri/nesten aldri) til 5 (nesten alltid). *46.3% av disse fikk ikke dette spørsmålet siden de ikke gikk på skole eller var student.

4.4.7 Demografiske variabler

Flere demografiske variabler er inkludert for å få et bilde av utvalget i denne masteroppgaven: respondentenes alder, kjønn, fødselssted, respondentenes utdanningsnivå, foreldrenes fødeland, sosioøkonomisk bakgrunn (indikert av foreldrenes yrke og utdanningsnivå), utsagn om nabolag, og lengde av familiehistorie i Norge. Dessverre dukket det opp en svakhet ved denne skalaen på svaralternativet for hvor gamle respondentenes foreldre var da de først kom til Norge. Dette svaralternativet var åpent og respondentene skulle selv skrive inn hvor gamle

foreldrene var. Men det er ikke alle respondenter som har sine foreldre i Norge, noen av disse har foreldre som aldri har forlatt hjemlandet sitt og dermed burde jeg laget et svaralternativ som passet for respondentene som ikke har sine foreldre i Norge. Denne svakheten ble ikke oppdaget gjennom piloteringen og kan forklares med at alle test-respondenter har sine foreldre i Norge. Dette svaralternativet ble derfor ikke oppdaget før spørreskjemaet var åpnet for innhenting av svar. Svakheten ved dette svaralternativet ble oppdaget raskt etter rekruttering av respondenter. Respondentene fikk derfor beskjed gjennom rekrutteringen at dersom foreldrene deres aldri kom til Norge kan de enten skrive dette inn i svarboksen eller skrive tallet 0. Svarene ble deretter kodet av meg hvor alle som hadde indikert at foreldrene for eksempel fortsatt bor i Kurdistan ble kodet 0 i SPSS.

I tillegg var det en annen feil som dessverre ikke ble oppdaget før spørreskjemaet ble åpnet for svar. For å indikere høyeste oppnådd utdanningsnivå til foreldre fikk respondentene to svaralternativet som overlappet hverandre, disse var: «ingen utdanning» og «0-4 år skole». Sett i etterkant inngår «ingen utdanning» i svaralternativet «0-4 år skole», da dette svaralternativet starter på 0 år og oppover. Disse to svaralternativene har derfor blitt slått sammen slik at alle som svarte at foreldrene har «ingen utdanning» nå er oppført i gruppen som tilsvarende «0-4 år skole». Dette ble heller ikke oppdaget under piloteringen av spørreskjemaet da alle test-respondentene har foreldre med høyere utdanning. I analyser der variabelen om foreldres utdanning er inkludert har jeg også sett på den originale variabelen, det vil si uten å kombinere disse to svaralternativene som er beskrevet ovenfor. Dette blir nærmere vist i kapittel med resultater (kapittel 5.2.3).

4.4.8 Oversettelse og tilbakeoversettelse av instrumentene

Det er viktig å belyse om at en svakhet ved mitt prosjekt er at spørsmålene i skalaene som har blitt brukt har blitt oversatt fra engelsk til norsk. Det har derfor vært viktig å kvalitetssikre oversettelsen av disse skalaene. For å prøve å kvalitetssikre oversettelsen på best mulig måte har jeg først oversatt spørsmålene fra engelsk til norsk, etterpå har disse blitt oversatt tilbake fra norsk til engelsk av en annen norsktalende person med engelsk mastergrad. Dette har blitt gjort for å sikre at spørsmålene gir samme mening og at oversettelsen som har blitt gjort er av høy kvalitet (Wild et al., 2005; Brislin, 1970).

4.5 Analyse

I denne delen av kapitlet starter jeg med å gi en detaljert oversikt over hvordan jeg har organisert datafilen (kapittel 4.5.1) før gjennomføring av analysene. Til slutt presenterer jeg hvordan jeg har gått frem i analyse av data (kapittel 4.5.2).

4.5.1 Organisering av datafil

Datafilen ble lastet ned som en Excel-fil fra Universitetet i Oslo sin surveyplattform *nettskjema*. I Excel-filen ble unødvendige data som automatisk ble produsert av undersøkelsesplattformen fjernet (f.eks. tidsstempler av når respondentene besvarte undersøkelsen og datoen osv.). Denne filen ble deretter importert til IBM SPSS Statistics (Versjon 25.0; 2018, SPSS Inc.), som er en programvare utviklet for å utføre statistiske analyser. SPSS gir mange forskjellige funksjoner som er nyttige for analysen av de hentede dataene. Først har jeg kodet og definert items, som er gjort i «*Variable View*» i SPSS. Alle items og variabler ble gitt korte og lett identifiserbare koder (f.eks. nasjonal identitet ble kodet som «Na_Id»). Korte navn på variablene er også viktig for at Hayes PROCESS-makro skal kunne kjøre analysene riktig, variabelenes navn kan ikke overstige 8 tegn.

Variablene som ble målt gjennom skalaene, ble deretter slått sammen ved å beregne gjennomsnittet av items som tilhører hver skala. Dette gjøres ved å bruke «*Compute Variable*» kommandoen, under «*Transform*» (funnet på den øvre menyen). Under «*Function group*» valgte jeg «*Mean*» og elementer som ligger i den venstre boksen ble trukket inn i den mindre boksen til venstre. SPSS beregner dermed den nye variabelen. Denne prosessen ble gjentatt for alle variablene som ble målt gjennom skalaene. Alle av disse variablene fikk en såkalt «*label*» for å lette tolkningen av resultatene i SPSS. Ettersom variablene er numeriske, måtte variablene også defineres. Variabelens målingstype ble også korrekt definert (f.eks. kategorisk, nominal og ordinal). SPSS inkluderer ikke «*missing data*» i beregningen av gjennomsnittsskalaene.

4.5.2 Faktoranalyse og reliabilitetsanalyse

Først gjennomførte jeg en faktoranalyse (vedlegg 1) for å undersøke den underliggende faktorstrukturen for hver variabel. En faktoranalyse er mye brukt spesielt innenfor

spørreskjembasertforskning. Ved å gjennomføre en faktoranalyse får forskeren innblikk i hvilke item som passer sammen og hvilke item som ikke passer sammen for å måle en bestemt variabel (Howitt & Cramer, 2014). Denne analysen blir også brukt for å unngå å benytte item som ikke korrelerer med hverandre og som mest sannsynlig ikke måler det samme. Ved å benytte en faktoranalyse har det blitt undersøkt om variablene i denne masteroppgaven grupperes til en faktor eller ulike faktorer. Målet med dette er å kunne minimere antall faktorer og likevel være i stand til å belyse variasjonen mellom resultatene. Oversikt over resultatene for faktoranalysen og reliabilitetsanalysen ligger vedlagt i oppgaven (vedlegg 1). Hvert item har fått en faktorladning som belyser hvor stor andel varians items og faktoren har til felles. Det er ønskelig at hvert element skal ha høy faktorladning på en faktor og lav faktorladning på andre faktorer. Dersom itemene har faktorladning over 0.45 på den samme faktoren forteller dette oss at disse itemene passer sammen og måler det samme. Tabachnick og Fidell (2007) foreslår å bruke såkalt «*cut-offs*» fra 0.32 (anses som dårlig), 0.45 (anses som akseptabelt), 0.55 (anses som bra), 0.63 (anses som veldig bra) og 0.71 (anses som utmerket). I faglitteraturen ser vi at «*cut-off*» på 0.4 er vanlig, men dette avhenger også av skalaen som har blitt brukt. Hvis vi har en skala med en en-faktorløsning, er det viktig å anvende strengere regler for å oppnå en konsistent skala som kan brukes i regresjonsanalyser. Et «*crossloading*» item er et item som har en faktorladning på 0.32 eller høyere på to eller flere faktorer. Dette itemet må da fjernes fordi itemet ikke lader på sin faktor. På grunn av dette har jeg tatt bort noen items i skalaene, hvilke items dette er har jeg markert i faktoranalysen (se vedlegg 1). I denne oppgaven har jeg tatt i bruk «*varimax*» rotasjon for å undersøke faktortilhørigheten blant elementene for å kartlegge hvilke elementer som utgjør samme variabel og måler det samme. Faktorenes reliabilitet har i tillegg blitt undersøkt gjennom Cronbachs alpha (se vedlegg 1). Denne analysen forteller om reliabiliteten både til variabelen samlet og reliabiliteten for hvert enkelt item, derfor blir det enklere å få oversikt over hvilke items som reduserer reliabiliteten til variabelen. Items som reduserer reliabiliteten til en variabel bør fjernes slik at dette kan bidra til at samlemålet får en økt reliabilitet. Hvilke items som har blitt fjernet står markert i vedlegget (vedlegg 1). Resultater fra reliabilitetstesten er oppført i tabellene i vedlegg 1. På grunn av at skalaene jeg har brukt i denne masteroppgaven er tilpasset fra skalaene som har vært brukt i ICESY-studien (Berry et al., 2006) har jeg valgt å inkludere ICESY-studien sine resultater fra deres reliabilitetstest i vedlegg 1. Resultatene fra ICESY-studien sin reliabilitetstest er oppført i parentes ved siden av resultatene fra reliabilitetstesten til skalaene brukt i denne masteroppgaven. Overraskende

ser vi at flesteparten av skalaenes reliabilitet som er brukt i denne masteroppgaven er høyere enn i ICESY-studien.

«*Principal Component Analysis (PCA)*» med «*varimax*» ble brukt til å vurdere faktorstrukturen for hver variabel. Som nevnt tidligere er tabeller med resultater fra faktoranalysen og reliabilitetsanalysen (Cronbachs alpha) presentert i vedlegg 1. Etter at items som ladet på to eller flere faktorer ble tatt ut, viste gjenværende items i skalaene en enkel faktortilhørighet med akseptable faktorladninger. Disse resultatene var tilsvarende resultatene i ICSEY-studien av Berry et al. (2006). I begynnelsen la jeg til et item til hver av skalaene som måler bruk av førstespråk og bruk av andrespråk. Dette itemet er elementene er: «Hvor ofte bruker du det kurdiske/norske språket på sosiale medier?». Itemet som måler språkbruk gjennom sosiale medier ble lagt til i skalaen på grunn av den økende bruken av sosiale medier. Bruk av kurdisk språk på sosiale medier (.340) og bruk av norsk språk på sosiale medier (.439) ble likevel utelatt fra analysen på grunn av lav faktorladning. Reliabiliteten på kurdisk språkbruk skalaen, målt gjennom Cronbachs alpha (a), ble dermed forbedret fra $a = .732$ til $a = .801$ etter å ha fjernet itemet som hadde til hensikt å måle språkbruk på sosiale medier. Reliabiliteten på norsk språkbruk skalaen, målt gjennom Cronbachs alpha (a), ble dermed forbedret fra $a = .722$ til $a = .743$ etter å ha fjernet elementet som hadde til hensikt å måle språkbruk på sosiale medier. Gjennomgående noterer jeg hvilke items som har blitt fjernet på grunn av lav faktorladning. Disse er markert i både skalaene som viser snittverdier (kapittel 4.4.2-4.4.5) og faktoranalysen (vedlegg 1).

For skalaen som måler etnisk identitet ble det i denne masteroppgaven fjernet fire elementer som er ellers brukt i ICSEY-studien (Berry et al., 2006). Disse fire elementene ble ikke brukt i denne masteroppgaven av to grunner; for det første fordi elementene virket overlappende med resten av elementene i skalaen, og for det andre ble dette gjort for å redusere spørreskjemaets lengde. Disse elementene som ble fjernet var: «Å være en del av kurdisk kultur er pinlig for meg», «Å være kurdisk er ukomfortabel for meg», «Å være en del av kurdisk kultur gjør meg glad» og «Å kurdisk får meg til å føle meg bra». Etter å ha fjernet disse elementene ble fem elementer beholdt i denne masteroppgave. Den forkortende skalaen viser en sterk reliabilitet på $a = .877$. Etter faktoranalysen og reliabilitetsanalysen ble det gjennomført videre analyser. Dette blir nærmere beskrevet i kapittel med resultater (kapittel 5).

4.5.3 Analyse av data

Før utføring av hovedanalysene, har jeg først brukt deskriptiv statistikk for å undersøke dataene nærmere. Dette innebærer fjerning av outliers, korrigering av manglende data og kontroll av om statistiske forutsetninger av normalitet, linearitet og homoscedasticitet er oppfylt. Dette gjøres for å minimere tilstedeværelsen av såkalt «støy» i dataene (Aiken, West, & Reno, 1991). Deskriptiv statistikk innebærer også å få oversikt over de viktigste egenskapene og mønstre i datasettet, gjennom korrelasjoner, gjennomsnitt på viktige variabler, og standardavvik. Etter denne preliminære analyse, har alle hypoteser blitt testet ved hjelp av en «*conditional process modelling*» programvare «PROCESS», som bruker en såkalt «*ordinary least-squares path analytical framework*» for å teste direkte og indirekte effekter (Hayes, 2012). Hayes' PROCESS er en macro (plugg-in) for SPSS som kan lastes ned gratis på både Mac og Windows (<https://processmacro.org/download.html>). Hayes prosessmodell er praktisk for analysen av data i denne oppgaven, da det tillater undersøkning av parallell mediering (dvs. flere mediatorer i en og samme modell). Her er det PROCESS Model 4 (parallell mediering) og Model 7 (modererende mediasjon) som har blitt valgt. Hayes PROCESS har flere viktige fordeler. For det første kan en forsker vurdere om en samlet effekt av et sett mediatorer eksisterer. For det andre reduserer denne statistiske metoden sannsynligheten for å utelate andre viktige medierende variabler som kan føre til parameter bias. For det tredje kan styrken av spesifikke indirekte effekter vurderes og sammenlignes med hverandre, noe som gjør det mulig å teste for konkurrerende hypoteser. Dette gjør det praktisk for denne oppgaven å inkludere hele Berrys akkulturasjonsramme (dvs. de fire akkulturasjonsholdningene) i analysene, for å redusere sannsynligheten for å utelate andre teoretisk relevante medierende variabler. De indirekte effektene ble undersøkt med 5000 *bootstrap samples* og 95% biaskorrigerede konfidensintervaller. Mediering ble bestemt av signifikansen av den totale indirekte effekten fra den uavhengige variabelen (IV) til den avhengige variabelen (DV) via mediator (M) variabelen (MacKinnon, Fairchild & Fritz, 2007). En bestemt effekt betraktes som signifikant dersom null faller utenfor øvre og nedre grense for bootstrap-konfidensintervallet (Preacher & Hayes, 2008). De overordnede modellene ble evaluert ved hjelp av χ^2 -testen sammen med andre tilpassede indekser. Resultatene presenteres og diskuteres i det etterfølgende kapittelet (kapittel 5.1-5.3).

Selv om det i denne masteroppgaven blir brukt begreper som «predikering», «effekt» og «mediering», begreper som ofte blitt brukt i tverrsnittstudier (Hayes, 2012; Preacher & Hayes,

2008) blir disse begrepene ikke brukt til å uttrykke kausalitet eller tidsmessige forhold mellom variablene som har blitt analysert. Disse begrepene blir snarere brukt som statistiske predikeringer og medieringer basert på «*cross-sectional*» assosieringer (også kalt «*atemporal*»), (se Winer, Cervone, Bryant, McKinney, Liu, & Nadorff, 2016). Gjennom regresjonsanalyser ble det undersøkt hvilke uavhengige variabler som viste et uavhengig bidrag (dvs. å kontrollere for den delte variansen av de andre predikerende variablene) til modellene som forklarer variansen i språkbruk og ferdighet. Medieringsanalyser ble brukt til å undersøke om en del av den delte variansen mellom etnisk identitet og bruk av førstespråk/ferdighet var betydelig forklart av holdninger til akkulturasjon. Som i regresjonsanalyser, gjennom å inkludere alle fire medierende variabler i samme modell, fikk vi statistisk sett fjerne den delte variansen mellom de medierende variablene, samt mellom de medierende variablene og de avhengige variablene.

4.6 Forskningens styrker og svakheter

I denne delen kommer jeg til å presentere styrker og svakheter ved denne masteroppgaven. Dette gjøres ved å innledningsvis diskutere masteroppgavens validitet (kapittel 4.6.1), etterfulgt av å diskutere masteroppgavens reliabilitet (kapittel 4.6.2), og til slutt blir målefeil diskutert (kapittel 4.6.3).

4.6.1 Validitet

Validitetsbegreper er noe vi bruker for å kunne vurdere kritisk eget og andres forskningsarbeid. Design og validitet er viktige begreper innenfor både kvalitativ og kvantitativ forskning (Bryman, 2016). Validitet handler om det måleinstrumentet som har blitt utarbeidet og brukt i forskningen, måler det den er laget for å måle (Bryman, 2016). Ifølge Bryman (2016) er det hensiktsmessig å benytte Cook og Campbell (1979) sitt validitetssystem for å undersøke forskningens validitet. Det må imidlertid nevnes at det er en stor diskusjon som har vært pågående i lang tid blant forskere, om deres validitetssystem også kan benyttes for kvalitativ metode. Kleven (2008) er en av dem som mener at validitetssystemet til Cook og Campbell både kan brukes i kvantitativ og kvalitativ metodologi. Hans argumentasjon går ut på at innenfor dette validitetssystemet er Cook og Campbell opptatt av å trekke slutninger, noe som gjøres både i kvantitativ og kvalitativ metodologi. Jeg går ikke dypere inn i denne

diskusjonen. Cook og Campbell (1979) sitt validitetssystem har en overordnet hensikt om å kvalitetssikre om forskningen som har blitt utarbeidet og gjennomført er til å stole på. Validitet er ifølge Cook og Campbell (1979) knyttet til en egenskap i slutninger om at forskere skal trekke mest mulig logiske slutninger (Bryman, 2016). Gjennom Bryman (2016) ser vi at Cook og Campbell introduserer fire forskjellige begreper som deres validitetssystem er bygget opp av, disse fire begrepene har alle sin egen måte å trekke slutninger på. De forskjellige begrepene er følgende: begrepsvaliditet, statistisk validitet, indre validitet og ytre validitet. Hver type av validitet er beskrevet nedenfor, i sammenheng med denne masteroppgaven. Som tidligere nevnt (kapittel 4.4) er skalaene jeg har brukt i denne masteroppgaven tilpasset fra standardiserte skalaer.

Begrepsvaliditet

Begrepsvaliditet handler om spørsmålene som har blitt brukt i spørreskjemaet er gode operasjonaliseringer for å kunne svare på problemstillingen. Begrepsvaliditet blir fremmet ved å sørge for at begrepet har en god definisjon og forklaring. Begreper består imidlertid vanligvis av flere dimensjoner, noe som kan gjøre det vanskelig å bli enige om en definisjon (Bryman, 2016). Dette problemet er forverret i forskning hvor det forskes på abstrakte begreper. De sentrale variablene i denne oppgaven, som for eksempel etnisk identitet, er ikke lett å definere. Som vist i litteraturgjennomgangen (kapittel 3.1), varierer definisjoner og operasjonaliseringer av etnisk identitet på tvers av studier. Operasjonalisering betyr å gjøre noe målbart. For eksempel, etnisk identitet representeres av bestemte spørsmål og skårer på hvert spørsmål. En måte å nærme seg spørsmålet om begrepsvaliditet er dermed ved å gjennomgå eksisterende mål for variabler som er av forskningsinteresse. Ved å gjøre det kan forskeren få kunnskap om ulike målingsinstrument som eksisterer, og deretter velge et instrument som forskeren synes er mest relevant for sin forskning. Ved å velge riktige operasjonaliseringer av variablene i denne masteroppgaven, har jeg sett på hvor etablert og velbrukt målingene er. Psykometriske egenskaper av disse måleinstrumentene rapportert av forskere, og tidsskriftene der disse studiene er publisert i. I tillegg til nøyaktig valg av eksisterende måleinstrumenter med gode psykometriske egenskaper, har jeg også analysert faktorvaliditeten av de sentrale variablene. For å gjøre dette har jeg gjennomført faktoranalyser (vedlegg 1), en faktoranalyse tillater utforskning av faktorstrukturen i variablene. Dette har allerede blitt nærmere forklart tidligere (kapittel 4.5.1). Totalt sett har alle variablene som er brukt i denne oppgaven beholdt deres opprinnelige faktorstruktur, til

tross for at de er oversatt fra engelsk til norsk. Dermed kan jeg konkludere med at konstruktvaliditeten til skalaene som har blitt brukt i denne masteroppgaven er sterk. Med andre ord måler skalaene det konstruert de er laget for å måle.

Statistisk validitet

Statistisk konklusjonsvaliditet refererer til styrken av forholdet mellom variabler (Bryman, 2016). Fra denne definisjonen kan det trekkes ut at statistisk konklusjonsvaliditet refererer til statistiske konklusjoner. Først undersøkte jeg om det eksisterte et forhold mellom de uavhengige og avhengige variablene. Deretter har jeg undersøkt styrke på forholdet mellom de uavhengige og avhengige variablene. Begge disse antakelsene er avhengige av statistiske tester, som nullhypotesetesting. Resultater for signifikanstest for denne masteroppgaven er rapportert i kapittel 5 hvor resultater fra undersøkelsen blir presentert.

Ytre validitet

Ytre validitet refererer til i hvilken grad resultatene av en studie kan generaliseres til og på tvers av populasjoner av personer, innstillinger, tider, utfall og behandlingsvariasjoner (Bryman, 2016). Generaliseringen av funnene fra denne oppgaven er kanskje mer begrenset enn studier rettet mot større befolkninger. Denne masteroppgaven har kun undersøkt kurdere i Norge og det er slik at etniske minoritetsgrupper ofte skiller seg betydelig fra hverandre. For eksempel vil etnisk identitet sannsynligvis være mer fremtredende for kurdere enn andre minoriteter, dette er grundigere beskrevet tidligere (kapittel 2.3). På grunn av denne begrensningen til en gruppe, kan funnene fra denne avhandlingen generaliseres til den kurdiske befolkningen. I tillegg kan det argumenteres for at funnene kun kan generaliseres til kurdere som bor i Norge, da nasjonal kultur sannsynligvis vil ha stor innvirkning på forholdene som studeres i denne oppgaven. Men denne begrensningen bør ikke bli tatt for alvorlig, da det fortsatt er sannsynlig at disse resultatene kan generaliseres til andre minoritetsgrupper, og andre land. Som vist i denne masteroppgaven, er resultatmønsteret det samme som tidligere forskning som har undersøkt andre minoritetsgrupper i andre land. Etersom denne masteroppgaven har lyktes med å replikere tidligere funn, virker det trygt å si at disse funnene kan generaliseres til andre grupper av minoriteter i andre land.

Indre validitet

Begrepsvaliditeten knytter seg til ett og ett begrep, den indre validiteten må blant annet vurderes ut fra hvordan faktorene er relatert til hverandre i en teoretisk modell. Mer spesifikt handler dette om kausalitet; hvordan vi kan si at en variabel påvirker en annen variabel (Bryman, 2016). Intern validitet er kanskje en av de primære svakhetene i tverrsnittsdesign, som har blitt brukt i denne oppgaven. Derfor må funn i denne masteroppgaven tolkes med forsiktighet, da funnene bare avslører sammenhenger mellom variabler, ikke retningen av sammenhengene. Selv om funnene tyder på at etnisk identitet er positivt relatert til språkferdigheten, kan det som godt antas at det er språkferdigheter styrker etnisk identitet. Forskere som bruker tverrsnittsdesign kan i visse tilfeller tolke nærvær av kausalitet i funnene sine fordi det i enkelte tilfeller kan føles tryggere i retning av et forhold mellom to variabler (Bryman, 2016). Men dette er vanskelig å gjøre i denne masteroppgaven, da enhver retning er like troverdig, teoretisk sett – dvs, etnisk identitet kan påvirke førstespråkskompetanse, men samtidig kan førstespråkskompetanse påvirke etnisk identitet.

4.6.2 Reliabilitet

Validering er nødvendig, men validering alene er ikke tilstrekkelig for å undersøke om instrumentene som har blitt utarbeidet holder mål (Field, 2013). En annen vurdering som må tas i betraktning når vi skal kritisk vurdere forskning er forskningens reliabilitet. Reliabilitet handler om hvor pålitelig forskningen er, og hvor stor sannsynlig det er for at forskningen kan bli gjort om igjen og likevel produsere de samme resultatene. Dette forutsetter at forskningen blir gjennomført under de samme forholdene (Field, 2013). For å undersøke reliabiliteten av skalaene som ble benyttet i denne masteroppgaven, beregnet jeg Cronbachs alfa (Analyze → Scale → Pålitelighetsanalyse). Ifølge Eikemo og Clausen (2012) er 0.7 en nedre grense for å si at instrumentet har en god intern konsistens. De enkelte faktorene som har en lavere verdi bør forbedres ved å ta bort items som ikke Totalt har måleinstrumentene brukt i denne masteroppgaven en akseptabel intern konsistens (se vedlegg 1), dette tyder på god reliabilitet og reproduserbarhet selv om skalane er oversatt fra engelsk til norsk. Det styrker også studiens reliabilitet/nøyaktighet av dataene som er brukt i denne oppgave.

4.6.3 Målefeil (measurement error)

I forskning er det viktig å håndtere målefeil som kan oppstå ved datainnsamling (Field, 2013). Noen variabler kan måles direkte, men gjennom bruk av spørreskjema og selvrapporing er forskeren tvunget til å bruke indirekte målinger. Selvrapporing vil muligens gi større målefeil enn direkte måling i form av observasjon eller en språktest, dette fordi respondentene muligens kommer til å svare på bakgrunn av andre faktorer enn det som ønskes målt fra forskeren side. Disse faktorene vil påvirke hvordan respondentene responderer til forskerens målinger (Field, 2013). I denne masteroppgaven vil alle målinger baseres på selvrapporing fra respondentene. For eksempel, i denne masteroppgaven er førstespråksferdigheter og andrespråksferdigheter selvrapportert. Riktignok har denne metoden sine begrensninger, da selvrapporing ikke tillater en objektiv måling av respondentenes språkferdigheter. Istedenfor måler en slik metode kun respondentenes egen opplevelse av sine ferdigheter. Selv om enkelte tidligere studier har brukt objektive målinger av språkferdighet i spørreskjemaene, ser det ikke ut til at slike målinger eksisterer for kurdisk språk. Utforming og validering av en slik måling er dessverre utenfor omfanget av denne masteroppgaven.

4.7 Etiske vurderinger og forskerrollen

I all forskning har forskeren et stort ansvar for at forskningen som gjennomføres er etisk forsvarlig og det er i forkant at innhenting av data er det nødvendig at forskeren følger retningslinjer for å sikre personvernet til alle respondentene (NESH, 2016). I forkant av innhenting av data til denne masteroppgaven ble derfor prosjektet meldt fra til Norsk Senter for Forskningsdata (NSD). Vurderingen fra NSD (vedlegg 9) konkluderte med at siden denne masteroppgaven ikke behandler direkte eller indirekte opplysninger som kan identifisere enkeltpersoner i dette prosjektet trengte ikke prosjektet videre vurdering fra NSD. På bakgrunn av denne vurderingen fra NSD har det derfor vært viktig for meg å ivareta personvernet til respondentene som har deltatt i denne masteroppgaven. For å ivareta personvernet til respondentene på best mulig måte har det derfor blitt foretatt noen valg i etterarbeidet og analyse av dataene som sikrer dette. For eksempel ble det som tidligere nevnt (kapittel 4.3.1) at alder var et åpent spørsmål og ble kategorisert inn i tre ulike grupper i etterkant. Aldersgruppene ble grovkategorisert slik at det ikke er noen grupper som har få respondenter. Respondentene som krysset av for at de ble født i et annet land enn Norge fikk deretter spørsmål om å oppgi hvilket land de ble født i. For å sikre personvernet har

fødselssted for både respondentene og deres foreldre blitt kategorisert i to grupper, født i Norge og født et annet land utenfor Norge.

Rekruttering til deltagelse i denne masteroppgaven ble først gjort gjennom mitt nettverk og videre gjennom «*snowball sampling*» metoden (kapittel 4.3.1). For å unngå at personer som var av forskningsinteresse skulle føle seg tvunget til å delta i denne undersøkelsen ble det påpekt at deltagelse var frivillig. I rekrutteringsfasen har det også vært viktig at respondentene har fått den informasjonen de har krav på i forbindelse med denne masteroppgaven (NESH, 2016). På forsiden til spørreskjemaet var det derfor kort informasjon med vedlagt link som førte til informasjonsskrivet om masteroppgaven, slik at respondentene kunne lese formålet med masteroppgaven før vurdering av deltagelse. Siden det ble benyttet et elektronisk spørreskjema til innhenting av data var det nødvendig med et elektronisk samtykke. For å kunne starte med å svare på spørreskjemaet var det først nødvendig at respondentene samtykket til deltagelse. Det ble presisert før svaralternativet «Ja, jeg samtykker til å delta i studien» og ved å krysse av på dette svaralternativet samtykkes det til både deltagelse i studien og at opplysningene behandles frem til prosjektet er avsluttet. Det ble også presisert at gjennom å samtykke har respondentene mottatt og forstått informasjonen om prosjektet og i tillegg fått anledning til å stille spørsmål dersom de hadde spørsmål angående studien. Etter at samtykke var gitt kunne respondentene når som helst trekke seg fra undersøkelsen ved å ikke fullføre spørreskjemaet. Samme prosedyre ble også benyttet i piloteringen av undersøkelsen.

Gjennom bruk av en anonym løsning på Nettskjema har respondentene under hele prosessen vært verken direkte eller indirekte identifiserbare og det er ingen spor som kan kobles direkte tilbake til den enkelte respondenten gjennom datamaterialet som er innhentet. I datamaterialet fra Nettskjema har alle respondentene (N=222) fått et randomisert ID-nummer.

Alle spørsmål som ble gjort obligatoriske i spørreskjemaet hadde et svaralternativ som for eksempel: «vet ikke/vil ikke svare». Dette ble gjort for at respondentene ikke ble tvunget til å svare på noe som de enten opplevde som ubehagelig å svare på eller dersom de ikke ønsket å svare (NESH, 2016). For eksempel ble spørsmålet som omhandler respondentenes kjønn et ekstra svaralternativ «annet/vil ikke svare». Spørsmålene som ble gjort obligatoriske er for det meste innenfor demografiske variabelen. Videre i spørreskjemaet er det spørsmål som også kan muligens være ubehagelig å svare på for noen og derfor ble disse spørsmålene ikke gjort

obligatoriske. Dette betyr at respondentene kunne gå videre uten å måtte svare dersom de ikke ønsket å gjøre det. For eksempel gjelder dette spørsmål om holdninger til akkulturasjon, identitet og språk.

4.8 Oppsummering av metode

I denne masteroppgaven har jeg brukt en kvantitativ metode (kapittel 4.1). Til innhenting av data benyttet jeg et elektronisk selvrapportert spørreskjema (kapittel 4.1.1). Alle måleinstrumentene er tatt fra ulike skalaer som har vært brukt i ICESY-studien som er gjennomført av Berry et al. (2006) (kapittel 4.4). Skalaene som har vært oversatt fra engelsk til norsk, og brukt i denne masteroppgaven, har god validering da disse er standardiserte skalaer (4.6). Utvalget er kurdere i Norge over 15 år (kapittel 4.2). Det var totalt 222 respondenter som gjennomførte spørreskjemaet. Av disse ble 8 respondenter utelatt fra analysene, noe som fører til at det endelige utvalget som er en del av analysene videre er totalt 214 respondenter (kapittel 4.2.1). Respondenter ble rekruttert hovedsakelig gjennom mitt nettverk av familie og venner, deretter ble «snowball samling» metoden benyttet for å nå personer som var av forskningsinteresse (kapittel 4.3.1). Analyse av data ble gjennomført i SPSS (4.5).

5 RESULTATER

I dette kapitlet blir resultatene fra denne masteroppgaven presentert. Disse resultatene skal hjelpe til med å svare på oppgavens problemstilling, forskningsspørsmål og hypoteser. Resultatene blir lagt frem ved en korrelasjonsanalyse (kapittel 5.1.2) og til slutt blir resultater fra medieringsanalysen presentert (kapittel 5.2). Resultatene fra denne oppgaven kan kun si noe om sammenhenger mellom variablene og ikke kausalitet, derfor må resultatene leses og forstås med forsiktighet (se kapittel 4.6).

5.1 Deskriptiv statistikk

Nedenfor blir den deskriptive statistikken (beskrivende statistikken) for resultatene i denne studien lagt frem. Den deskriptive statistikken skal være til hjelp for å gi en oversikt over resultatene og for å belyse hvilke analyser som kan gjennomføres videre (Tabachnick & Fidell, 2013). Som tidligere nevnt (kapittel 4.2) ble 8 respondenter kategorisert som outliers og ble dermed fjernet fra etterfølgende analyser. Disse respondentene ble ekskludert fra videre analyse, noe som resulterte i et totalt utvalg på 214 respondenter. For å identifisere disse avvikene ble det først opprettet en ny variabel i SPSS som grupperte respondenter med «annen identitet» og «ingen annen identitet». Respondentene som svarte høyere enn 3 på 5-punkt Likertskalaen ble kodet til «annen identitet». For snittverdier på hver skala se kapittel 4.4.

5.1.1 Korrelasjoner, median og interquartile range

Tabell 8 viser median, interquartile range og korrelasjoner mellom variablene. På grunn av at fordelingen i mine funn har en skeivfordeling ble det derfor brukt Spearman's rho til å undersøke korrelasjonen mellom variablene (Norris et al., 2014). I tillegg er det mest hensiktsmessig å undersøke median og interquartile range når det er en skeiv fordeling i resultatene (Norris et al., 2014). For å undersøke fordelingen i resultatene ble det først benyttet et «scatterplot» for å undersøke variablene nærmere og resultatet viste at det er en linearitet blant variablene, noe som tillater å ta i bruk en korrelasjonsanalyse. Med hensyn til fordelingen av variablene, ble flere indikatorer undersøkt for å klare å få en bedre forståelse av fordelingen. For det første, viste «skewness» og «kurtosis» koeffisientene nær avvik fra

normalitet for noen av variablene som er av forskningsinteresse. Ingen av koeffisientene (unntatt to «*kurtosis*» koeffisienter) var utenfor normalitetsgrensen, det vil si $+3/-3$, dette blir ikke ansett som alvorlige avvik fra normalitet (Onwuegbuzie & Daniel, 2002). For det andre, indikerte «*Kolmogorov-Smirnov*» normalitetstesten en signifikant verdi for alle variabler, noe som indikerer en «ikke-normalitet» blant variablene. Til slutt ble den faktiske formen på fordelingen for hver gruppe undersøkt ved å se på histogrammer for hver variabel, noe som viste en skjevhet på alle variablene. Oppsummert betyr dette at de fleste indikatorene viser en «ikke-normalitet» av variablene. På grunn av denne skjevheten ble en «ikke-parametrisk» prosedyre benyttet, i dette tilfellet var det Spearmans rangordnings korrelasjonskoeffisient (også kalt Spearmans rho).

Tabell 8 viser korrelasjonen mellom uavhengige variabler, avhengige variabler, medierende variabler, modererende variabler og kontroll variabler. Som vist i tabell 8 ser vi at kurderne identifiserer seg sterkt med sin etnisitet ($M = 4.6$), noe som bekrefter at kurdiske innvandrere har en sterk tilknytning med sin etnisitet. Spearmans rho viser at kurdisk identitet er signifikant korrelert med bruk av kurdisk språk ($r_s = .325, p < .01$) og kurdiske språkferdigheter ($r_s = .273, p < .01$). Dette gir preliminær støtte til hypotese 1 (*H1: det er en positiv relasjon mellom etnisk identitet og bruk av førstespråk*) og hypotese 2 (*H2: det er en positiv relasjon mellom etnisk identitet og førstespråksferdigheter*). Jeg ønsket også å undersøke hvordan kurdisk identitet korrelerer med bruk av norsk språk og norske språkferdigheter. Resultatene viser at disse to korrelasjonene ikke er signifikante.

Som forventet var holdninger til akkulturasjon og identitet (både kurdisk og norsk) signifikant og positivt korrelert. Mer spesifikt er både kurdisk identitet og norsk identitet positivt korrelert med integrasjon [$(r_s = .329, p < .01)$, $(r_s = .255, p < .01)$]. Derimot korrelerer både kurdisk identitet og norsk identitet med assimilering og separasjon i motsatte retninger; kurdisk identitet er negativt korrelert med assimilering ($r_s = -.181, p < .01$), norsk identitet er positivt korrelert med assimilering ($r_s = .159, p < .05$) og negativt korrelert med separasjon ($r_s = -.197, p < .01$). Videre er mønstrene av korrelasjoner mellom holdninger til akkulturasjon samme som i ICSEY-studien av Berry et al. (2006) – dette viser robustheten av resultatene. Holdninger til integrasjon er negativt knyttet til de tre andre akkulturasjonsholdningene. Sammenhengene mellom de tre gjenværende akkulturasjonsholdningene er positive. Dette indikerer at personer som har en positiv holdning til integrasjon generelt ikke foretrekker

andre typer av akkulturasjonsholdninger. Disse resultatene fra denne masteroppgaven er generelt samme resultater som forekom i ICESY-studien av Berry et al. (2006). Dette viser dermed robustheten av disse resultatene.

I tillegg ser vi interessante sammenhenger mellom respondentenes foreldres sosioøkonomiske status (yrkes og utdanning), kurdisk/norsk språkbruk, kurdiske/norske språkferdigheter og kontakt med norske jevnaldrende. Foreldres yrke og utdanning er positivt korrelert med bruk av norsk språk [($r_s = .264, p < .01$), ($r_s = .202, p < .01$)], norske språkferdigheter [($r_s = .152, p < .05$), ($r_s = .164, p < .01$)]. Det er en positiv korrelasjon mellom foreldres yrke og kontakt med norske jevnaldrende ($r_s = .137, p < .05$). På den andre siden er foreldres yrke negativt korrelert med bruk av kurdisk språk [($r_s = -.176, p < .05$)] og foreldres utdanning er negativt korrelert med både bruk av kurdisk språk [($r_s = -.196, p < .01$)] og kurdiske språkferdigheter [($r_s = -.157, p < .05$)].

Kontakt med jevnaldrende, både kurdiske og norske, viser seg å ha interessante korrelasjoner. Først ser vi at kontakt med kurdiske jevnaldrende er positivt korrelert med positive holdninger til integrering ($r_s = .293, p < .01$), kurdisk identitet ($r_s = .464, p < .01$), norsk identitet ($r_s = .179, p < .05$), bruk av kurdisk språk ($r_s = .292, p < .01$), kurdiske språkferdigheter ($r_s = .272, p < .01$), og positive holdninger til separasjon ($r_s = .137, p < .05$). På den andre siden ser vi at kontakt med norske jevnaldrende er positivt korrelert med positive holdninger til assimilering, norsk identitet og foreldres yrke.

I tillegg er det en høy korrelasjon mellom assimilering og marginalisering, noe som virker litt uforventet. I ICESY-studien (Berry et al., 2006) ser vi at det også der forekommer en høy korrelasjon mellom disse to variablene, uten at det blir gitt en forklaring på hva dette kan skyldes. Generelt sett viser korrelasjonene å være som forventet.

Alle disse resultatene som nå har blitt presentert blir videre diskutert i kapittel 6.

Tabell 8
 Median (interquartile range i parenteser) og korrelasjoner mellom sentrale variabler.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Uavhengige variabler																	
1. Et. Identitet	4.60 (1.20)	-															
2. Na. Identitet	3.60 (1.60)	.265**	-														
Avhengige variabler																	
3. Bruk av førstesp.	3.75 (1.38)	.325**	.082	-													
4. Bruk av andresp.	2.50 (1.13)	-.057	.107	-.372**	-												
5. Førstespråksferd.	3.75 (1.50)	.273**	.132	.451**	-.158*	-											
6. Andrespåksferd.	5.00 (.25)	.057	.198**	-.007	.293**	.03	-										
Medierende variabler																	
7. Integring	4.50 (1)	.329**	.255**	.299**	-.063	.260**	.044	-									
8. Assimilering	2.00 (1.15)	-.181**	.159*	-.127	.008	-.003	-.144*	-.127	-								
9. Separasjon	1.50 (.75)	.144*	-.197**	-.002	-.073	.05	-.132	-.159*	.259**	-							
10. Marginalisering	1.40 (.8)	-.09	.037	-.125	-.132	-.018	-.313**	-.230**	.466**	.432**	-						
Modererende variabler																	
11. Foreld. utdan.	4.00 (3.00)	-.220**	.034	-.196**	.202**	-.157*	.164*	-.065	-.03	-.047	-.067	-					
12. Foreld. yrke	1.00 (3.00)	-.052	.054	-.176*	.264**	-.109	.152*	-.142*	.015	-.014	-.05	.478**	-				
Kontrollvariabler																	
13. Et. jevnald.	3.00 (1.50)	.464**	.179**	.292**	-.149*	.272**	-.076	.293**	-.116	.149*	.076	-.184**	-.113	-			
14. Na. jevnald.	3.00 (1.50)	.017	.241**	-.054	.103	-.015	.101	.081	.219**	-.034	.009	.131	.137*	.026	-		
15. Alder	25.00 (9.00)	-.012	.150*	.246**	-.290**	.393**	-.235**	.207**	.146*	-.063	.183**	-.283**	-.274**	.198**	-.115	-	
16. Kjønn	.00 (1.00)	.042	.089	.166*	-.208**	.164*	-.152*	-.029	.295**	.101	.190**	-.202**	-.137*	.171*	.029	.274**	-
17. Utdann	3.00 (1.00)	.023	.159*	.158*	-.112	.239**	.111	.198**	-.04	-.206**	-.087	-.055	-.099	.066	.005	.533**	-.009

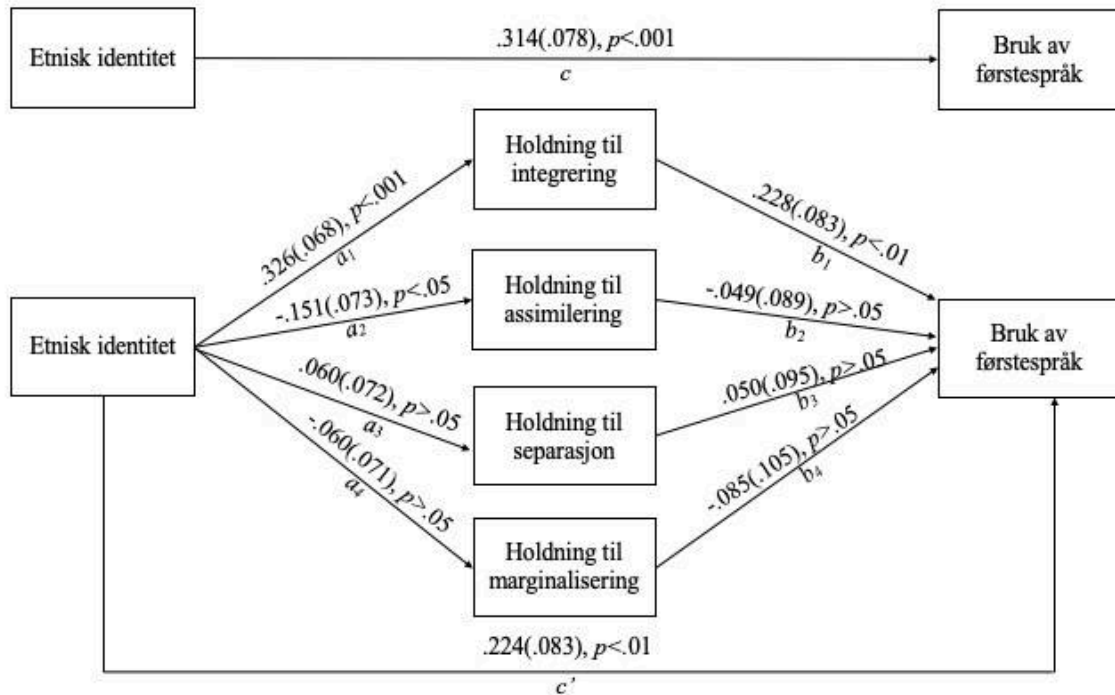
** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

5.2 Regressionsanalyse - hypotesetesting

Alle hypoteser ble testet ved hjelp av et betinget prosessmodelleringsprogram, PROCESS, for å teste direkte og indirekte effekter (Hayes, 2012). Vennligst se tidligere avsnitt (kapittel 4.5.2) for ytterligere detaljer om det analytiske verktøyet som er brukt her. De direkte effektene av etnisk identitet på bruk av førstespråk og førstespråksferdigheter ble undersøkt ved å undersøke signifikansnivået av beta koeffisientene, som ble satt til 5% (dvs. en p-verdi lavere enn 0.5). Holdninger til integrasjon, separasjon, assimilering, og marginalisering ble undersøkt som parallelle medierende variabler i sammenhengen mellom etnisk identitet og bruk av førstespråk og førstespråksferdigheter. Her er det viktig å bemerke at selv om denne masteroppgaven bare har inkludert hypoteser om den medierende effekten av holdning til integrering, så har alle de andre akkulturasjonsholdningene også blitt lagt til i analysene for å undersøke om noen av disse ville vise tegn på mediering. Videre ble hver modell prøvd på nytt, med norsk identitet som den uavhengige variabelen, og norsk språkbruk og norske språkferdigheter som de avhengige variablene. Dette ble gjort for å verifisere hovedmodellene av etnisk identitet og språk. Det vil si, hver modell ble sammenlignet med en «norsk» versjon av samme modell for å undersøke potensielle forskjeller. Se vedlegg 3 (figur 6) og vedlegg 4 (figur 7) for resultater på dette. For å undersøke medierende effekter av holdninger til integrasjon ble øvre og nedre konfidensintervaller undersøkt. En medieringseffekt betraktes som signifikant dersom null faller utenfor øvre og nedre grense for bootstrap-konfidensintervallet (Preacher & Hayes, 2008). Resultatene fra begge prosessmodellene er presentert i vedlegg 2 (tabell 15 og tabell 16). Medieringsanalysen er basert på 210 respondenter og skyldes at jeg har valgt å utelate ufullstendige svar i SPSS, med andre ord har respondenter som ikke har besvart alle spørsmålene blitt utelatt fra medieringsanalysen. Dette valget har jeg tatt på bakgrunn av at jeg ønsket å analysere fullstendige svar.

5.2.1 Hypotese 1 & 3

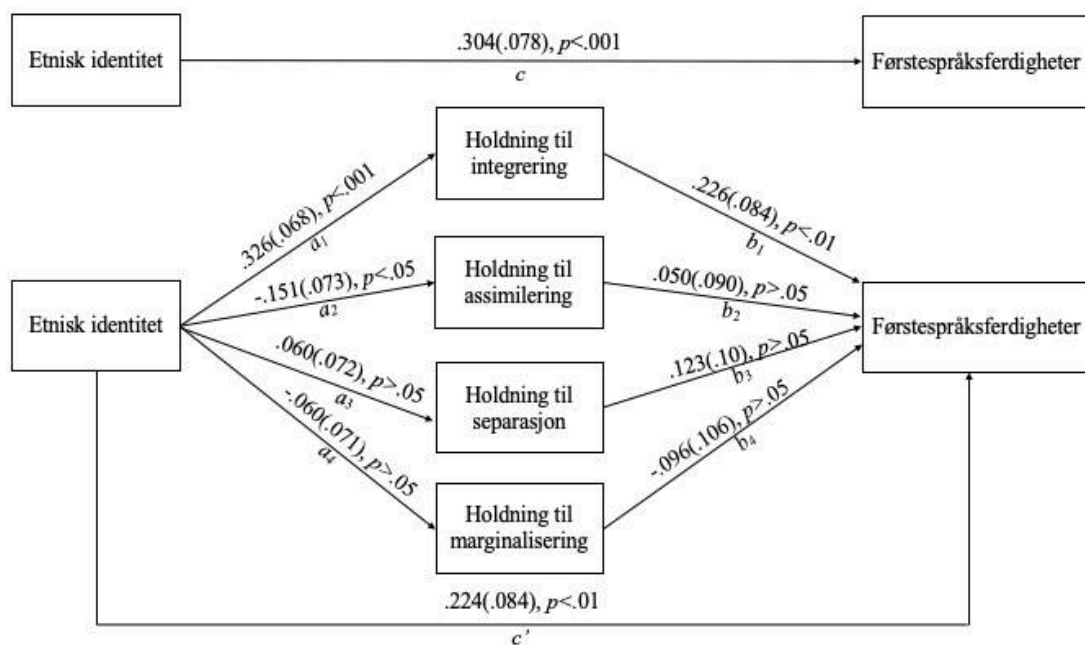
Figur 3: Medieringsanalyse med etnisk identitet som den uavhengige variabelen, akkulturasjonsholdninger som medierende variabler, og bruk av førstespråk som den avhengige variabelen. Ikke-standardiserte regresjonskoeffisienter (og tilhørende standard error) fra en bootstrap prosedyre er gitt langs linjene (N=210). Respondentenes alder, kjønn, utdanning og kontakt med kurdiske jevnaldrende ble lagt til i modellen som kontrollvariabler.

I Figur 3, (PROCESS «Model 4») ble medieringen testet ved hjelp av PROCESS Macro (Hayes, 2012). Bruk av førstespråk ble brukt som avhengig variabel. Alle fire akkulturasjonsholdninger ble oppgitt som medierende variabler for å undersøke relasjonen mellom de andre akkulturasjonsholdningene. Respondentenes alder, kjønn, utdanning og kontakt med kurdiske jevnaldrende ble oppgitt som kovariater (kontrollvariabler). Etnisk identitet ble oppgitt som den uavhengige variabelen, med 10 000 «*bias corrected bootstrap samples*». Figur 3 viser at den totale modellen er signifikant ($_{adj}R^2 = .2443, df = 9, 200, F = 7.1827, p < .001$). Den direkte effekten (c' path) av relasjonen mellom etnisk identitet og bruk av førstespråk, etter å ha regnet med de ulike mediatorene, var relasjonen fortsatt signifikant per Maximum Likelihood (ML) konfidensintervall, $t = 2.6838, p < .01, 95\% \text{ CI } [.0594, .3882]$. Til tross for at path c' fortsatt var signifikant, var det en signifikant indirekte effekt av relasjonen mellom etnisk identitet og bruk av førstespråk gjennom holdninger til integrering (effect $a_1 * b_1$), dette er demonstrert av bootstrapped 95% CI av den indirekte effekten, $b = .0745, SE = .0391, 95\% \text{ CI } [.0067, .1574]$. Det er ikke funnet signifikante

indirekte effekter for de andre akkulturasjonsholdningene (Assimilering: $b=.0074$, $SE = .0161$, 95% CI [-.0183, .0478]), (Separasjon: $b=.0030$, $SE = .0098$, 95% CI [-.0138, .0275]), (Marginalisering: $b=.0052$, $SE = .0127$, 95% CI [-.0157, .0377]). Disse resultatene støtter hypotese 1 ($H1$: *det er en positiv relasjon mellom etnisk identitet og bruk av førstespråk*) og hypotese 3 ($H3$: *holdninger til integrering medierer relasjonen mellom etnisk identitet og bruk av førstespråk*). For regresjonstabell se tabell 15 i vedlegg 2.

Den samme modellen ble testet igjen, men med norsk identitet som den uavhengige variabelen og norsk språkbruk som den avhengige variabelen. I denne modellen viser det seg at integrering ikke lenger medierer relasjonen mellom identitet og språkbruk ($b = -.0236$, $SE = .0175$, 95% CI [-.0619, .0058]). I tillegg fant jeg ingen mediering av de andre akkulturasjonsholdningene. Dette gir dermed ytterligere støtte til hovedmodellen der integrasjonsholdning medierer relasjonen mellom etnisk identitet og bruk av førstespråk. Se vedlegg 3 (Figur 6) for å se den norske modellen med resultatene.

5.2.2 Hypotese 2 & 4

Figur 4: Medieringsanalyse med etnisk identitet som den uavhengige variabelen, holdninger til integrering og holdninger til separasjon som medierende variabler, og førstespråksferdigheter som den avhengige variabelen. Ikke-standardiserte regresjonskoeffisienter (og tilhørende standard error) fra en bootstrap prosedyre er gitt langs linjene. ($N=210$). Respondentenes alder, kjønn, utdanning og kontakt med kurdiske jevnaldrende ble lagt til i modellen som kontrollvariabler.

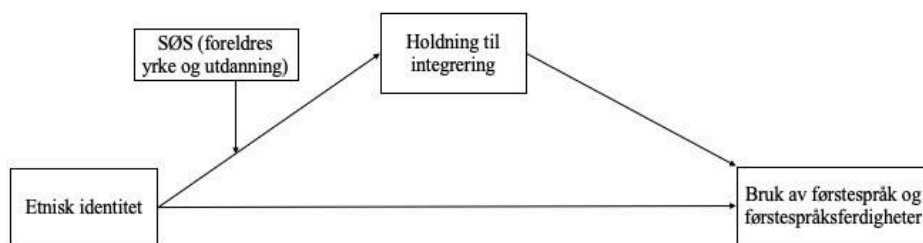
Figur 4 ble testet med etnisk identitet som uavhengig variabel, alle fire akkulturasjonsstrategiene som medierende variabler, og respondentenes alder, kjønn, utdanning og kontakt med kurdiske jevnaldrende som kovariater (kontroll variabler). I figur 4 ble førstespråksferdigheter brukt som den avhengige variabelen. I denne modellen (se figur 4) var den totale direkte modellen signifikant ($_{adj}R^2 = .2731$, $df = 9, 200$, $F=8.3510$, $p < .001$). Den direkte effekten (c' path) av relasjonen mellom etnisk identitet og førstespråksferdigheter, etter å ha lagt til medierende variabler, var sammenhengen fortsatt signifikant per Maximum Likelihood (ML) konfidensintervall, $t=2.6652$, $p=.0083$, 95% CI [.0582, .3896]. Til tross for at path c' var signifikant, var det en signifikant indirekte effekt av etnisk identitet på førstespråksferdigheter gjennom positive holdninger til integrering (effect $a1*b1$), demonstrert av bootstrapped 95% CI av den indirekte effekten, $b=.0738$, $SE = .0397$, 95% CI [.0044, .1587]. Det er ikke funnet en indirekte effekt for de andre akkulturasjonsholdningene (Assimilering: $b=-.0074$, $SE = .0149$, 95% CI [-.0409, .0211]), (Separasjon: $b=.0075$, $SE = .0121$, 95% CI [-.0087, .0388]), (Marginalisering: $b=.0058$, $SE = .0100$, 95% CI [-.0105, .0307]). Disse resultatene støtter hypotese 2 (*H2: det er en positiv relasjon mellom etnisk identitet og førstespråksferdigheter*) og hypotese 4 (*H4: holdninger til integrering medierer relasjonen mellom etnisk identitet og førstespråksferdigheter*). For regresjonstabell se tabell 16 i vedlegg 2.

Den samme modellen var prøvd på nytt med nasjonal identitet (norsk identitet) som avhengig variabel og andrespråksferdigheter (norsk) som avhengig variabel. I denne modellen medierte ikke lenger holdninger til integrering relasjonen mellom identitet og språkferdigheter ($b=-.0131$, $SE = .0160$, 95% CI [-.0171, .0784]). Ingen av de andre akkulturasjonsholdningene medieret denne relasjonen heller. Dermed gir disse funnene videre støtte til den andre hovedmodellen der holdninger til integrering medierer sammenhengen mellom etnisk identitet og førstespråksferdigheter. Se vedlegg 4 (Figur 7) for å se den norske modellen med resultatene.

5.2.3 Hypotese 5 & 6

Denne modererende medieringsanalysen ble testet ved hjelp av PROCESS Model 7 (Hayes, 2012). Totalt var det fire modeller som ble testet: to modeller hvor foreldres utdanning var inkludert som moderator, og to modeller hvor foreldres yrke var inkludert som moderator.

Alle andre variabler inkludert i post-hoc analysen var samme som tidligere analyser (kapittel 5.2.1- 5.2.2). Figur 5 viser en generell visuell fremstilling av modererende medieringsmodellene som er testet. Ingen av de modererende medieringsmodellene var signifikante. Nærmere forklart viste indeksen for moderert mediasjon i begge modellene at nedre og øvre konfidensintervallene inneholdte null. Med foreldres utdanning som moderator og bruk av førstespråk som avhengig variabel, var indeksen for moderert mediasjon ikke signifikant ($b = -.0124$; 95% BCa CI = $-.0366, .0064$). Med foreldres utdanning som moderator og førstespråksferdigheter som avhengig variabel, var indeksen for moderert mediasjon ikke signifikant ($b = -.0106$; 95% BCa CI = $-.0316, .0061$). Som presentert tidligere (kapittel 4.4.7), i variabelen foreldres utdannelse har jeg slått sammen to svaralternativer som overlappet hverandre, disse er «ingen utdannelse» og «0-4 år skole». For å undersøke om denne sammenslåingen av svaralternativene har påvirket disse resultatene har jeg også testet modererende mediasjonsmodellene med den originale variabelen (dvs. original inndelingen av svaralternativene). Resultatene viser seg å være det samme - selv etter en slik inndeling, var indeksen for moderert mediasjon ikke signifikant. Med foreldres yrke som moderator og bruk av førstespråk som avhengig variabel, var indeksen for moderert mediasjon ikke signifikant ($b = -.0050$; 95% BCa CI = $-.0284, .0120$). Med foreldres yrke som moderator og førstespråksferdigheter som avhengig variabel, var indeksen for moderert mediasjon ikke signifikant ($b = -.0051$; 95% BCa CI = $-.0322, .0113$). Dermed støtter ikke disse resultatene hypotese 5 (*H5: Den indirekte relasjonen mellom etnisk identitet og bruk av førstespråk vil bli sterkere ved høyere nivåer av sosioøkonomisk status*) og heller ikke hypotese 6 (*H6: Den indirekte relasjonen mellom etnisk identitet og førstespråksferdigheter vil bli sterkere ved høyere nivåer av sosioøkonomisk status*).

Figur 5: En visuell fremstilling av modererende medieringsanalyse med SØS som den modererende variabelen.

5.3 Oppsummering av resultater

I tabell 9 presenterer jeg et sammendrag av resultatene i lys av masteroppgavens forskningsspørsmål. Avslutningsvis presenterer jeg en oppsummering av hypotesene. Alle disse resultatene blir nærmere diskutert i neste kapittel og skal være til hjelp for å svare på masteroppgavens problemstilling.

Tabell 9:

Oppsummering av resultatene i lys av forskningsspørsmålene.

Forskningsspørsmål	Svar på forskningsspørsmål	Kommentar
<i>1. Hva er sammenhengen mellom etnisk identitet og bruk av førstespråk?</i>	Det er en positiv sammenheng mellom etnisk identitet og bruk av førstespråk. Denne relasjonen er signifikant.	Dette er en av få studier som har undersøkt sammenhengen av etnisk identitet og bruk av førstespråk. Dette forholdet viser at etniske identitet kan predikere hvor aktivt individet bruker sitt førstespråk.
<i>2. Hva er sammenhengen mellom etnisk identitet og førstespråksferdigheter?</i>	Det er en positiv sammenheng mellom etnisk identitet og førstespråksferdigheter. Denne relasjonen er signifikant.	Dette er også et forhold som er sjeldent undersøkt i tidligere studier, da de fleste har fokusert på sammenhengen mellom etnisk identitet og andrespråksferdigheter. Dette viser at etnisk identitet er positivt relatert til førstespråksferdigheter, i tillegg til bruk av førstespråk.
<i>3. Hvordan kan holdninger til integrering forklare disse to relasjonene i forskningsspørsmål 1 og 2?</i>	Som forventet forklarte holdninger til integrering relasjonen mellom a) etnisk identitet og bruk av førstespråk, og b) etnisk identitet og førstespråksferdigheter. Ingen av de andre akkulturasjonsholdningene forklarte disse to relasjonene.	Dette funnet støtter en ny forskningslinje som viser den positive effekten av etnisk identitet på holdninger til integrasjon. I tillegg utvider denne masteroppgaven disse funnene fra tidligere studier ved å vise at relasjonen mellom etnisk identitet og holdning til integrering har positive konsekvenser for førstespråket (språkbruk og språkferdigheter).
<i>4. I hvilken grad er disse forholdene i forskningsspørsmål 1 og 2 avhengige av sosioøkonomisk status?</i>	SØS (foreldres yrke og utdanning) viste ingen signifikante tegn på moderasjon. Dette gjelder spesielt for den indirekte effekten av etnisk identitet på bruk av førstespråk og førstespråksferdigheter via holdninger til integrering, den forblir det samme på tvers av SØS.	Mediasjonsmekanismen som vist ovenfor i forskningsspørsmål 3 er robust. Dette fremgår av medieringens uavhengighet av SØS.

Resultatene som skal være til hjelp for å svare på problemstillingen til denne masteroppgaven har i dette kapitlet blitt presentert. Kort oppsummert ser vi gjennom statistiske analyser at funnene fra oppgaven gir støtte til hypotese H1 (*H1: det er en positiv relasjon mellom etnisk identitet og bruk av førstespråk*), hypotese H2 (*H2: det er en positiv relasjon mellom etnisk identitet og førstespråksferdigheter*), hypotese H3 (*H3: positive holdninger til integrering medierer relasjonen mellom etnisk identitet og bruk av førstespråk*), hypotese H4 (*H4: positive holdninger til integrering medierer relasjonen mellom etnisk identitet og førstespråksferdigheter*). Funnene fra denne oppgaven viser ikke støtte til hypotesen H5 (*H5: den indirekte relasjonen mellom etnisk identitet og bruk av førstespråk vil bli sterkere ved høyere nivåer av sosioøkonomisk status*) og heller ikke til hypotesen H6 (*H6: den indirekte relasjonen mellom etnisk identitet og førstespråksferdigheter vil bli sterkere ved høyere nivåer av sosioøkonomisk status*). Disse resultatene forteller oss kun noe om hvordan variablene korrelerer med hverandre og forteller ingenting hva som er årsaken. Resultater fra dette kapitlet blir videre diskutert i neste kapittel.

6 DISKUSJON

Denne masteroppgaven har tatt utgangspunkt i følgende problemstilling: «*Hva kjennetegner relasjonen mellom a) etnisk identitet og bruk av førstespråk, og b) etnisk identitet og førstespråksferdigheter hos kurdere i Norge?*». For å klare å svare på denne problemstillingen ble det utviklet fire forskningsspørsmål som etterspør om forholdet mellom kurdernes etniske identitet, kurdisk språkbruk og kurdiske språkferdigheter (kapittel 1.3). Videre ble seks hypoteser formulert og testet i forsøk om å svare på disse forskningsspørsmålene. Funn fra hypotese 1 og hypotese 2 viser at etnisk identitet er positivt relatert med bruk av førstespråk (hypotese 1) og førstespråksferdigheter (hypotese 2). Hypotese 3 og hypotese 4 viser at positive holdninger til integrasjon medierer relasjonen mellom både hypotese 1 og hypotese 2. De to siste hypotesene, hypotese 5 og hypotese 6 som predikerte at forholdene i hypotese 3 og hypotese 4 ville være moderert av foreldrenes sosioøkonomiske status (yrke og utdanning) ble ikke støttet. Kort oppsummert ble det funnet støtte til hypotesene 1-4, hypotesene 5 og 6 ble ikke støttet. For en mer detaljert oversikt over resultatene se tidligere kapittel (kapittel 5.2). I dette kapittelet diskuterer og kontekstualiserer jeg alle funnene i lys av tidligere forskning og teori, praktiske implikasjonene av disse funnene vil bli presentert, masteroppgavens begrensninger blir fremhevet og til slutt kommer jeg med forslag til fremtidig forskning.

6.1 Vitenskapelige implikasjoner

6.1.1 Hypotese 1: Kurdisk identitet og kurdisk språkbruk

Som forventer, viser funnene i denne masteroppgaven at etnisk identitet er positivt relatert til bruk av førstespråk. Mesteparten av forskning hittil har undersøkt hvordan bruk av førstespråk er relatert til identitet, få studier har sett på den motsatte siden av dette forholdet. Som angitt av Phinney et al. (2001) «(...) adolescents who have a strong ethnic identity are more likely to learn and use their ethnic language and to associate with peers from their own group» (s. 150). Førstespråket representerer en nøkkelmekanisme hvor enkeltpersoner opprettholder følelsen av etnisk identitet. Nyere forskning understreker i økende grad betydningen av etniske minoriteter som opprettholder sitt førstespråk (Lee & Oxelson, 2006). Som allerede nevnt har denne masteroppgaven undersøkt to dimensjoner av kurdisk språk;

språkbruk og språkferdigheter. Språkbruk beskriver i hvilken grad individet er involvert med sin etniske kultur – mer spesifikt, frekvens av språkbruk med familiemedlemmer innenfor og utenfor hjemmet. Bruk av førstespråket kan gi etniske minoriteter mulighet til å delta i et beriket miljø av erfaringer som stammer fra to kulturer (Grosjean, 1982). I tråd med den etnolinguistiske identitetsteorien (ELIT) (Matsunaga et al., 2010), som beskriver at språkbruk representerer en nøkkelfaktor i individets følelse av en «gruppe-identitet» (Giles et al., 1995), viser funn fra denne masteroppgaven at kurdiske innvandreres etniske identifikasjon har en positiv sammenheng med aktivt bruk av kurdisk språk. Dette er også i tråd med forskning som viser at etnisk identifikasjon letter kommunikasjon med familiemedlemmer og deltakelse i etniske sosiale nettverk (Tannenbaum & Howie, 2002; Berry & Sabatier, 2011). Videre støtte til ELIT viser seg gjennom at bruk av førstespråket er betydelig og positivt forbundet med sosial kontakt med etniske jevnaldrende. Som diskutert i litteraturgjennomgangen (kapittel 3.2.3), blir førstespråket også brukt til å få nye venner og til å definere egen identitet (Caldas & Caron-Caldas, 2002). For eksempel fant Chow (2004) i en studie blant kinesisk-canadiske ungdommer at etnisk identitet var sterkere knyttet til både bedre kinesiske språkferdigheter og en mer aktiv deltakelse i kinesisk kultur. Costigan og Su (2004) fant tilsvarende resultater som viser at det er en positiv sammenheng mellom etnisk identitet og kontakt med etniske jevnaldrende. Den studien var også gjennomført i Canada. Denne positive sammenhengen ser vi også på resultatene fra denne masteroppgaven, mellom kurdisk identitet og kontakt med kurdiske jevnaldrende. Dette funnet kan indikere at kurdere som identifiserer seg sterkere med sin kurdiske etnisitet sosialiserer seg også mer med andre kurdere. Berry et al. (2006) forklarer at relasjonen mellom identitet og språk har vært et tema som har forårsaket mye debatt. Blant innvandrerungdommene i deres ICESY-studie var både ferdigheter og bruk av førstespråk sterkt knyttet til innvandrerungdommenes etniske identitet. Videre viser funn fra denne masteroppgaven også en positiv relasjon mellom kurdisk språkbruk og kurdiske språkferdigheter. Dette funnet støttes også av forskere som hevder at selv om språkferdigheter og språkbruk involverer ulike aspekter av språk, er disse samtidig gjensidig avhengige og forsterker hverandre (Prevoe et al., 2014). Enkelt forklart kan det sies at for kurdere som behersker det kurdiske språket godt også bruker det kurdiske språket mer aktivt og omvendt.

En annen relevant teori i forhold til funnet presentert ovenfor er den subjektivistiske etnolinguistiske vitalityteorien (SEV) (Matsunaga et al., 2010). SEV antyder at språkbruk hos minoritetsmedlemmer er til en grad påvirket av samfunnsfaktorer, som for eksempel

demografisk representasjon og sosioøkonomisk status (SØS) (Bourhis & Sachdev, 1984; Prevoo et al., 2014). En viktig og relevant faktor fremhevet av SEV-teorien er SØS. Selv om SØS ikke modererte noen av de viktigste relasjonene i denne masteroppgaven, ble det funnet en negativ signifikant korrelasjon mellom SØS og bruk av kurdisk språk. I tillegg ble det funnet en positiv signifikant korrelasjon mellom SØS og bruk av norsk språk. Dette kan tyde på at når kurdiske familier har en høyere SØS, bruker disse familiemedlemmene sitt kurdiske språk i mindre. Istedenfor ser det ut som om disse familiene heller bruker det norske språket i større grad. Disse sammenhengene har også blitt funnet i tidligere studier, som i ICSEY-studien av Berry et al. (2006). Dermed kan det konkluderes med at det muligens er gjennom en høyere SØS at kurderne blir eksponert for det norske språket. Det som foregår er at disse personene antageligvis er mer aktive i det norske samfunnet, ved at de snakker mer med norsktalende personer og er bedre kjent med norske kulturelle normer. Slik det fremgikk i frekvensfordelingen (kapittel 4.2.1) har mesteparten av foreldrene til respondentene i denne masteroppgaven en lav SØS. Høy SØS kan føre til at disse medlemmene blir stadig mer assimilert i majoritetssamfunnet, og til slutt mister sin forbindelse med sine etniske røtter (Portes & Rumbaut, 2001). Gitt de viktige psykologiske og kognitive fordelene ved å opprettholde sitt førstespråk, har dette funnet alvorlige implikasjoner for kurdiske familier. Da det viser hvordan kurdiske familiemedlemmer med høy SØS er tilbøyelige for å miste sitt engasjement for å opprettholde det kurdiske språket. Dette funnet er ikke i tråd med tidligere studier. For eksempel, i et utvalg av minoriteter (inklusive kurdere) i Norge, viser Kaya (2014) at foreldre med høyere SØS har en bedre forståelse og setter derfor mer verdi på både barnets første- og andrespråksutvikling. Denne masteroppgaven viser at for kurdere i Norge er høy SØS positivt korrelert med bruk av og ferdigheter i andrespråket, men negativt korrelert med bruk av og ferdigheter i førstespråket.

6.1.2 Hypotese 2: Kurdisk identitet og kurdiske språkferdigheter

Språkferdigheter representerer en distinkt komponent av språk sammenlignet med språkbruk. Som nevnt ovenfor handler språkbruk om personens egen vurdering av språkbruk overfor ulike partnere i ulike kontekster. Språkferdigheter slik det har blitt målt i denne masteroppgaven handler om individets evne til å forstå, snakke, lese og skrive på et språk (Kwak, 1991). Resultatene i denne masteroppgaven viser at kurdisk identitet er positivt relatert til kurdiske språkferdigheter. Det vil si at kurdere som identifiserer seg sterkere med sin etnisitet har gode språkferdigheter innenfor det kurdiske språk. Derimot finner ikke denne

masteroppgaven støtte for teorien om at ferdigheter i førstespråket kan overføres til andrespråket. Som tidligere referert (kapittel 3.2.1), viser forskning at opprettholdelse av førstespråk i form av «*additiv tospråklighet*» fører til flere fordeler hos minoritetsstudenter, blant annet akademiske fordeler (Dolson, 1985; García-Vázquez et al., 1997; Kennedy & Park, 1994; Lee, 2002; Rumberger & Larson, 1998; Slavin & Cheung, 2003) og kognitive fordeler (Cummins, 1986; Hakuta, 1986; Peal & Lambert, 1962). Ifølge flere forskjellige studier kan en additiv tospråklighet være til hjelp ved opplæring i andrespråket dersom individet har et godt utviklet førstespråk (Cummins, 1986, 1992; García-Vázquez et al., 1997; Krashen et al, 1998). Med andre ord kan vi forstå det slik at ferdigheter i førstespråket overføres til andrespråket. Til tross for at resultatene i denne masteroppgaven ikke indikerer at kurdiske språkferdigheter er knyttet til en nedgang i norskspråklige ferdigheter, ser vi gjennom resultatene at kurdiske språkferdigheter er negativt relatert til norsk språkbruk og positivt relatert til kurdisk språkbruk. Dette kan dermed være en indikasjon på at førstespråket (kurdisk) muligens kan forstyrre opplæringen av andrespråket (norsk) på grunn av to ting. For det første kan det tenkes at selv om førstespråksferdigheter (kurdisk) ikke reduserer andrespråksferdigheter (norsk), forbedres dette heller ikke. For det andre kan det tenkes at gode kurdiske språkferdigheter ser ut til å redusere bruken av det norske språket, noe som er bekymringsfullt da bruk av det norske språket er en viktig måte å utvikle sine norske språkferdigheter på. Selv om funnene i denne masteroppgaven understreker betydningen av å fremme kurdiske individers følelse av etnisk identitet siden det fremmer deres kurdiske språkferdigheter, er det viktig å presisere at lærere og foreldre må balansere dette med fokus på utvikling av språkferdigheter i det norske språket også. Dette funnet er i tråd med studier som ikke har funnet støtte for Cummins teori om additiv tospråklighet, og dette er viktig å diskutere da dette er mye debattert blant språkforskere (Melby-Lervåg & Lervåg, 2011). Cummins (1979) foreslo «*Developmental Interdependence Hypothesis*» (DIH) som hevder at språkkunnskaper på andrespråket er en funksjon av språkferdigheter som tidligere har blitt utviklet på førstespråket. Flere forskere har kritisert hypotesen til Cummins, men det eksisterer likevel en delvis støtte til Cummins hypotese. Dette er en viktig diskusjon, men dette er utenfor omfanget av denne masteroppgaven da dette ikke er del av problemstillingen og dessuten er data fra denne oppgaven ikke sterke nok til å gå dypere inn i denne diskusjonen.

Til tross for mangel på empirisk støtte for denne hypotesen om at kunnskap i et språk kan overføre til et annet språk, er det flere viktige faktorer som ligger til grunn for å etablere en positiv relasjon mellom kurdisk identitet og kurdiske språkferdigheter. En viktig grunn er eksempelvis psykologiske fordeler (Berry, 1997; Berry et al., 2006) knyttet til et slikt forhold som kan være nyttige for kurdiske personer i Norge. Forskning har vist at en sterkere følelse av etnisk identitet og sterk tilknytning til ens etniske minoritetsgruppe øker selvtillit hos individene (Lee, 2002). Som nevnt tidligere, fører dette også til at den enkelte personen har mulighet til å delta i et beriket miljø sammensatt av erfaringer som stammer fra to kulturer (Grosjean, 1982). I motsetning til dette kan dårlige førstespråksferdigheter hindre disse individene i å oppleve og se verden fra ulike perspektiver, og dette kan også føre til brudd i kommunikasjon med familiemedlemmer, fremmedgjøring av etniske fellesskapet og føre til lavere selvtillit (Tannenbaum & Howie, 2002). Rumbaut (1995) fant at studenter som ikke hadde mulighet til å utvikle språkferdigheter fullt ut på begge sine språk, var mer utsatt for å droppe ut av skolen enn de som hadde gode språkferdigheter på begge sine språk. For flerspråklige minoritetsungdommer handler dette derfor om mer enn bare tap av et språk; det er en adskillelse fra deres røtter, en form av fornektelse av deres etniske identitet, og i lengden kan dette bety at de mister muligheten til å bli tospråklige og flerkulturelle medlemmer av samfunnet. I sammenheng med at mangfoldet i befolkningen begynner å vokse, blir det enda viktigere for individer å ha en forståelse av sine etniske røtter og å bygge broer mellom ressurser og kunnskaper både innenfor og utenfor hjemmet. Derfor er opprettholdelse av førstespråket en problemstilling som er verdt å sette fokus på, i tillegg til investeringer fra både lærere og det større samfunnet.

6.1.3 Hypotese 3 & 4: medierende mekanismen av integrasjonsholdning

En sentral komponent i den konseptuelle modellen (se Figur 1, kapittel 1.3) som har vært foreslått i denne masteroppgaven er den medierende rollen som holdninger til integrering spiller. Som forventet, viser resultatene at holdning til integrering medierer relasjonen mellom a) etnisk identitet og bruk av førstespråk, og b) etnisk identitet og førstespråksferdigheter. Dette betyr at en underliggende faktor bak forholdet mellom etnisk identitet og førstespråkskompetanse er en positiv holdning til integrering i det norske samfunnet. Dette diskuterer jeg nærmere litt seinere i dette avsnittet. Resultatene (se kapittel 5.1-5.3) viser at det kun er holdning til integrering som medierer de to hovedrelasjonene denne masteroppgaven fokuserer på (hypotese 1 og hypotese 2) når alle fire variablene fra

akkulturasjonsholdningene ble lagt til. Det vil si at verken holdninger til separasjon, assimilering og marginalisering medierte disse to relasjonene. Dette funnet er unikt da det etter min informasjon ikke er noen tidligere studier som har undersøkt dette forholdet. Det er unikt i den forstand at dette funnet kan ved første øyekast virke som overaskende, da det trolig ville vært forventet at holdninger til separasjon ville mediere et slikt forhold. For eksempel foreslo Van Oudenhoven, Prins og Buunk (1998) at flertallet av nederlandske folk antar at innvandrere foretrekker å separere seg fra majoritetssamfunnet. Det er kanskje normalt å tro at indikasjoner på at innvandrere ønsker å opprettholde sin etniske kultur og språk, tolkes som om innvandrere ønsker å separere seg fra en ønsket situasjon. I denne masteroppgaven som forsker på kurdiske unge og voksne i Norge, er det imidlertid en positiv holdning til integrasjon som forklarer forholdet mellom deres etniske identitet, bruk av førstespråk og førstespråksferdigheter. I tillegg viser funnene at den overordnede akkultureringsholdningen som kurderne i Norge har, er integrering. Dette er i tråd med tidligere forskning som har funnet ut at integrasjon er den mest foretrukne måten å akkulturere blant innvandrere (Mishra et al., 1996; Nguyen et al., 1999; Badea et al., 2011). Det er viktig å merke seg at integrasjon som den foretrukne strategien for akkulturering er sterkt påvirket av den sosiale konteksten, særlig nasjonal politikk på flerkulturalitet (Berry & Kalin, 1995; Berry et al., 1977). På grunn av at positive holdninger til integrasjon viser seg å spille en viktig rolle i denne masteroppgaven, kan dette fungere som en positiv indikasjon på Norges fokus på flerkulturalitet og integrasjon. Siste årene har norsk innvandrings- og integrasjonspolitikken løftet fokuset fra en mer «assimilasjonsideologi» til å støtte et mangfoldig og flerkulturelt samfunn. Resultater fra denne masteroppgaven kan innebære at den nye politikken har blitt godt implementert, da det ser ut til at kurdisk-norske individer føler endringene i politikken.

I tillegg til at det kan forstås at innvandrere generelt foretrekker integrering ovenfor andre former for akkulturasjon, er det også andre viktige psykologiske årsaker til hvorfor holdninger til integrering kan ha mediert relasjonen mellom etnisk identitet, bruk av førstespråk og førstespråksferdigheter. Forskere har vist at en følelse av etnisk identitet gjør det mulig for den enkelte å oppleve og delta i mer enn én verden (Grosjean, 1982). Denne erfaringen av å leve i flere «verdener» har blitt mye diskutert. Det har vært diskutert at det har sine positive sider blant annet fordi dette øker individenes åpenhet, og forståelse av andre individer som kommer fra forskjellige land og som har forskjellige kulturer. I tråd med denne oppfatningen

var holdninger til integrering positivt knyttet til både etnisk og nasjonal identitet, noe som tyder på at en positiv holdning til integrering blant kurdere i Norge øker både etnisk og nasjonal identifikasjon. Dette funnet støttes av nyere forskning. For eksempel fant Lauglo (2017) gjennom data fra en storskalaundersøkelse av minoritets- og majoritetsungdom i alderen 14-17 år i Oslo at etnisk identifikasjon var positivt knyttet til holdninger til integrasjon. På samme måte, ved hjelp av et utvalg av ungdommer med kurdisk, persiske og jugoslavisk etnisitet i Sverige, fant Hällsten et al. (2018) at etnisk identitet var knyttet til en adaptasjon av både kulturen i verts-samfunnet og sin etniske kultur.

Tidligere studier har vist mange psykologiske fordeler med en positiv holdning til integrasjon (Berry, 1997; Berry et al., 2006). Integrasjon gjør det mulig for et individ å tilpasse seg i samfunnet og samtidig som det lar individet opprettholde sin tilknytning til sin etnisitet. Denne balansen av integrering øker selvtillit og utvider individets språklige repertoar, som for eksempel kan holdninger til integrering føre til høyere kompetanse på både første- og andrespråket. Funn fra denne masteroppgaven viser at en positiv holdning til integrasjon, som er forsterket gjennom etnisk identitet, er bedre førstespråkskompetanse. I motsetning til forventningene var holdninger til integrering ikke knyttet til bruk av andrespråk (norsk) og andrespråksferdigheter i utvalget til denne masteroppgaven. Dette funnet er overraskende da en positiv holdning til integrering bør innebære like mye bruk og like gode ferdigheter i begge språk. Positive holdninger til assimilering var heller ikke relatert til norsk språkbruk og norske språkferdigheter. Dette kan muligens tyde på at kurdere i Norge generelt ikke er eksponert for det norske språket og har svake norskspråklige ferdigheter. Dette kan imidlertid variere i noen grad som følge av individets SØS. Funnene i denne masteroppgaven viser en negativ korrelasjon mellom foreldres yrke og holdninger til integrering, noe som betyr at kurdisk-norske muligens blir mindre positive til integrasjon når de beveger seg opp i samfunnsstigen. I tillegg var begge aspekter av SØS (foreldres yrke og utdanningsnivå) positivt korrelert med norsk språkbruk og norske språkferdigheter, men negativt korrelert med kurdisk språkbruk. Det var også en negativ korrelasjon mellom foreldres utdanning og kurdiske språkferdigheter. Det er derfor mulig at kurdisk-norske blir mer involvert i det norske samfunnet kun når de oppnår høyere nivåer av SØS. Samtidig fører dette også til mindre positive holdninger til integrasjon, og det ser ut som de favoriserer assimilering i majoritetssamfunnet istedenfor.

6.1.4 Hypotese 5 & 6: modererende rolle av SØS på

mediasjonsmekanismen av integrasjonsholdning

Det siste steget i denne masteroppgaven involverte testingen av en moderert medieringsmodell. Det ble antatt at foreldrenes SØS (utdanning og yrke) ville moderere den medierende effekten av integrasjon. Forståelse av SØS sin rolle hos kurderne i Norge er viktig, som i de fleste land er etniske minoritetsfamilier overrepresentert i lavere SØS-grupper (Crul & Doornik, 2003; Mesman et al., 2012). Slik det ble presentert i frekvensfordelingen (kapittel 4.3.1) har de fleste kurdiske familiene i denne masteroppgaven lav SØS. Resultatene viste ingen tegn på moderert mediering. Det vil si at den indirekte effekten av etnisk identitet på førstespråkskompetanse via en integrasjonsholdning ikke varierte på tvers av SØS.

Likevel, i lys av korrelasjonene som ble presentert i denne masteroppgaven (kapittel 5.1.2), er det ikke overraskende at resultatene ikke støtter den modererte medieringsmodellen.

Korrelasjonstabellen viser at SØS korrelerer med andre variabler på måter som ikke stemmer overens med tidligere forskning. Dessuten var noen av disse korrelasjonene til og med i motsatt retning av dem som har blitt funnet i tidligere studier, som for eksempel at SØS er generelt forbundet med sterkere etnisk identifikasjon (Berry et al., 1977; Myers, 2009; Hurwich-Reiss et al., 2015; Kerpelman et al., 2008). Funnene som har blitt presentert viser imidlertid at foreldrenes yrkesstatus (ett komponent i SØS) er negativt korrelert med etnisk identitet, bruk av førstespråk og førstespråksferdigheter. I tillegg var begge komponentene i SØS (foreldrenes yrkesstatus og utdanningsnivå) positivt korrelert med bruk av andrespråk og andrespråksferdigheter. Videre har forskere også diskutert om en positiv sammenheng mellom SØS og positive holdninger til integrasjon (Ataca & Berry, 2002). Igjen, dette blir ikke støttet av denne masteroppgaven og viser derimot en negativ korrelasjon mellom foreldrenes yrkesstatus og holdninger til integrasjon. Disse funnene er svært overraskende; på tvers av flere variabler, ser vi at funnene strider mot tidligere forskning.

Kurdere i Norge ser derfor ut til å vise forskjellige egenskaper, sammenlignet med andre etniske minoritetsgrupper som har blitt studert i tidligere forskning. I henhold til dette kan det vurderes i hvilken grad funn fra denne masteroppgaven kan ha vært påvirket av samfunnsnormer, og holdninger til hvordan innvandrere skal delta i det norske samfunnet. En mulig forklaring er at i Norge ser det ut til å være et gap mellom den politiske tilnærmingen til akkulturasjon og samfunnets generelle holdning til akkulturerings. Det politiske domenet

domineres i stor grad av en positiv holdning til integrasjon, der det vektlegges at alle enkeltpersoner skal ha like muligheter. I motsetning til dette synes kanskje flertallet av befolkningen til å ha en positiv holdning til assimilering, som styres av holdninger til at innvandrere skal innta norske normer og verdier. Ifølge en rapport fra SSB fra 2017 er 50 prosent av befolkningen i Norge enige om at «innvandrere i Norge bør streve for å være så nordmenn som mulig» (Blom, 2016). Eriksen (2013) forklarer at selv om norsk politikk legger vekt på integrering, kan disse retningslinjene lett forstås som en orientering til assimilering. Det er ingen terminologisk forskjell mellom likestilling og kulturell likhet. Dette er delvis et resultat av den norske nasjonalismens historie, der likestilling alltid har vært knyttet til kulturell homogenitet (Eriksen, 2013, s. 7). Faktisk er Norge sterk i nasjonalisme og patriotisme. Warner-Soderholm og Cooper (2016) fant at blant de skandinaviske landene hadde Norge høyest poengsum (5.34) på «*In-Group Collectivism*» - et instrument som måler enkeltpersoners grad av åpenlyst uttrykt stolthet og lojalitet overfor sitt land. Dette kan resultere i mer fiendtlige holdninger til innvandrere, som funnet av Barber, Torney-Purta og Fennelly (2010). I tillegg er «janteloven» kjernen i norsk tankegang. Derfor kan prioritering av visse minoritetsgrupper eller støtte for opprettholdelsen og utviklingen av deres etniske identitet, og førstespråk få opposisjon blant andre på grunn av at «ingen er bedre enn jeg er, og jeg er ikke bedre enn noen» ideologien. Det er høyst sannsynlig at kurdiske innvandrere i Norge, så vel som andre innvandrergupper i Norge, er følsomme ovenfor disse norske sosiale normene og forventninger om livsstil. Etterhvert som kurdiske innvandrere når høyere trinn i samfunnsstigen, kan denne gruppen begynne å speile seg i norske verdier og normer for å opprettholde sin posisjon i samfunnet. Likevel viser funn fra denne masteroppgaven at SØS ikke er relatert til assimilering eller nasjonal (norsk) identitet. Derfor er det viktig å presisere at disse konklusjonene bør tolkes med forsiktighet.

6.2 Praktiske implikasjoner

Hovedfunnet i denne oppgaven er at en positiv holdning til integrasjon medierer (forklarer) forholdet mellom etnisk identitet og førstespråkskompetanse (språkbruk og språkferdigheter). Dette viser at norsk integreringspolitikk gir gode resultater for kurdiske innvandrere, da dette tillater disse personene å uttrykke seg fritt og opprettholde en forbindelse med sine etniske røtter. Slike resultater er veldig viktige ettersom det gir en følelse av tilhørighet og anerkjennelse. Resultatene i denne masteroppgaven viser at høy SØS hos kurdiske

innvandrere fører til tap av det kurdiske språket, men en økning i det norske språket. Dette betyr at når kurdere når høyere nivåer i samfunnet ser det ut som om de foretrekker assimilering ovenfor integrering. En konsekvens av dette, som vist tidligere, er tap av det kurdiske språket. Videre viser resultatene at høy SØS blant kurderne er negativt korrelert med holdning til integrering. Dette kan muligens skyldes at kurdere med høyere SØS begynner å vedta normer og verdier som støtter holdninger til assimilering - holdninger som er vanlige i det norske samfunnet. Disse kurderne med høy SØS står derfor i fare for å miste sin tilknytning til egen etnisitet. Det er en selvfølge at for å kunne bli en velfungerende borger i det norske samfunnet kreves det at innvandrere må tilpasse seg samfunnets normer og verdier, noe som krever god norskspråklig kompetanse. Men dette bør ikke gå på bekostning av at et individ taper sitt førstespråk, da tap av førstespråk kan føre til uønskede konsekvenser. Disse konsekvensene kan være, for eksempel, vansker med å kommunisere med familie som kun snakker førstespråket, det kan også føre til dårligere selvtillit og det kan føre til mindre aksept for egen etnisk opprinnelse. Politikere bør derfor vurdere å revidere innvandringspolitikken slik at den sikrer at innvandrere blir integrert i samfunnet, i stedet for å kun bli assimilert i samfunnet. Med andre ord er disse retningslinjene for innvandringspolitikken viktig, men dette er ikke tilstrekkelig dersom dette ikke blir praktisert i samfunnet. Samtidig ser vi gjennom resultater fra denne masteroppgaven at kurdere i Norge, i hvert fall blant de som har lavere SØS, har et forbedringspotensial når det gjelder å utvikle sine norske språkferdigheter. Som nevnt tidligere i dette avsnittet er innvandrernes norskspråklige kompetanse avgjørende for å kunne tilpasse seg inn i samfunnet.

Videre er det nyttig at lærere blir gjort oppmerksomme på fordelene knyttet til å støtte tospråklige elever om å opprettholde sitt førstespråk. I en studie gjennomført av Lee og Oxelson (2006) på offentlige skoler i California fant forskerne ut at lærere som var gjort oppmerksomme på hvilke fordeler opprettholdelse av førstespråk hadde for elevene var mer åpne for å støtte opprettholdelse av førstespråk. Denne studien fant også at for lærere som ikke hadde fått opplæring i fordelene en slik opprettholdelse hadde for elevene var mer negative til å støtte dette. Lærerne som var negative til å oppmuntre elevene til å opprettholde sitt førstespråk konkluderte med at et slikt fokus på førstespråket ville muligens være en barriere og ikke en ressurs for akkulturerings. Dette begrunnet lærerne med at det kunne være en barriere for at elevene skulle kunne bli fullstendige medlemmer av majoritetssamfunnet. Gjennom denne studien ser vi betydningen av at lærere er oppmerksomme på fordelene

oppretholdelse av førstespråk medfører for elevene. Disse fordelene er knyttet til minoritetslevenes personlige, akademiske og sosiale fordeler. Likevel er det viktig å poengtere at hovedansvaret for opprettholdelse av førstespråk er tilknyttet enkeltpersonene og familiene (Wiley & Valdès, 2000). Men gjennom støtte og oppmuntring fra lærerne til å opprettholde dette språket står individuelle familier og enkeltpersoner sterkere rustet til å stå mot presset om assimilering (Fishman, 2002). Det er også overraskende at det ikke er blitt gitt mer oppmerksomhet til samarbeidet mellom skolen og hjemmet om opprettholdelse av førstespråk, spesielt fordi lærere og skolen har en betydelig innflytelse på elevene. Som nevnt tidligere (kapittel 1.2) har støtte fra skolene sterk påvirkning på foreldres motivasjon for å hjelpe sine barn med å ivareta sitt førstespråk (Nesteruk, 2010).

6.3 Begrensninger og videre forskning

Første begrensningene i denne masteroppgaven er knyttet til dataene. På grunn av at dataene som har vært samlet er en tverrsnittsstudie, kan resultatene ikke forklare årsakssammenhenger. Den største begrensningen i denne masteroppgaven er at survey undersøkelser ikke gir mulighet for å avdekke kausale sammenhenger. Nærmere bestemt, selv om resultater fra denne masteroppgaven finner at etnisk identitet predikerer for eksempel økt førstespråkskompetanse (språkbruk og språkferdigheter), er det like mulig at det er førstespråkskompetanse som fører til en sterkere identifisering med etnisk identitet. Dermed foreslår jeg at fremtidig forskning bør teste forholdene som er funnet i denne masteroppgaven ved hjelp av andre forskningsdesign, spesielt ved bruk av en longitudinell studie.

Longitudinelle studier kan måle variablene flere ganger over lenger perioder, og dette kan være spesielt nyttig i studier som undersøker etnisk identitet fordi etnisk identitet utvikles og endres over tid (Phinney, 1992). På grunn av at etnisk identitet utvikles og endres over tid, kan det være ulike øyeblikk som fører til både aksept og avvisning av sin etnisitet. Språkbruk og språkferdigheter kan variere over tid. I tillegg endres og utvikles holdninger til akkulturasjon også over tid. Longitudinelle studier kan gi en grundig undersøkelse av prosessen med etnisk identitetsdannelse hos kurdisk-norske og kan bidra til å avgjøre hvordan endringer i etnisk identitet kan påvirke holdninger til akkulturasjonsholdninger og språkkunnskaper.

Videre er en annen viktig begrensning i denne masteroppgaven er at alt av data har vært samlet gjennom selvrapporterte målinger. Slike subjektive målinger kan føre til økt risiko for skjevhet i dataene på flere måter. Data kan bli skjevt ved subjektive målinger fordi respondentene for eksempel svarer basert på det respondentene tror er forventet. Selv om slike forstyrrelser i forskning aldri kan elimineres helt, finnes det forskningsmetoder som lar forskeren kontrollere dem. Forskere kan gjøre dette ved for eksempel å sammenligne selvrapporteringsdataene med data rapportert på det samme av andre personer som kjenner respondentene godt (f.eks. ved at respondentenes språkkompetanse også blir rapportert av respondentenes foreldre eller lærere). Språkferdighetsmålingen brukt i denne oppgaven er sannsynligvis den som fører til den høyeste risikoen for en skjevhet, nemlig at respondentene overvurderer eller undervurderer sine språkferdigheter. På grunn av begrensede ressurser i gjennomføringen av denne masteroppgaven ville det vært upraktisk å implementere slike «bias-reduserende» tilnærminger. Det skal imidlertid bemerkes at skalaen som måler språkferdigheter, som også alle de andre skalaene, er velvaliderte og har blitt brukt mye i tidligere forskning. I tillegg viste faktor- og reliabilitetsanalysene (vedlegg 1) at skalaen holdt sin pålitelighet og gyldighet i denne masteroppgaven. I tillegg har språkbruk og språkferdigheter som målt i dette utvalget vist konvergerende validitet (i hvilken grad to målinger av konstruksjoner som skal relateres, faktisk er relatert). Selv om enkelte forskere for en tid tilbake har uttrykt bekymring for gyldigheten av selvrapporteringer om språkferdigheter (Shuy, 1981), viser andre undersøkelser sterke sammenhenger mellom selvrapporter og objektive målinger av språkferdigheter (Kenji & d'Andrea 1992; Birdsong 1992).

En annen begrensning denne masteroppgaven har er at spørsmålet om både respondentenes utdanning og foreldrenes utdanning inkluderte svaralternativ «ingen utdanning» når svaralternativet «0-4 år skole» var en kategori som alle kunne svare på. Dette har jeg rettet opp i ved å slå sammen disse to kategoriene i analysen. Som vist tidligere i resultatkapittel (kapittel 5.2.3) var det ingen forskjell i funnene når de originale svaralternativene var brukt i analysen istedenfor sammenslåingen.

Denne masteroppgaven har også noen andre begrensninger som bør noteres. Respondenter ble rekruttert først gjennom mitt nettverk og videre gjennom sosiale plattformer som Facebook, noe som kan ha redusert representativiteten til den sanne befolkningen av kurdere i Norge.

Informasjon om den kurdiske befolkningen i Norge er imidlertid svært begrenset, da det for øyeblikket ikke er statistikk tilgjengelig. Fremtidige studier bør teste om funn fra denne masteroppgaven vil generalisere til kurdiske innvandrere i andre land, og om funnene også kan generalisere til andre etniske minoriteter. Som vi har sett innledningsvis (kapittel 2), gitt kurdernes historie, er det mulig at identifisering med egen etnisitet er sterkere for kurderne enn andre minoritetsgrupper. Dette kan muligvis ha ledet til en overvurdering av sammenhengene som ble undersøkt i denne masteroppgaven.

6.4 Oppsummering av diskusjon - hva betyr disse

funnene egentlig?

Hva betyr disse funnene egentlig? En gammel afrikansk filosofi kalt «*Ubuntu*» oppsummerer funnene fra denne masteroppgaven godt. Filosofien «*Ubuntu*» blir oversatt til «*I am because you are*». Den sør-afrikanske nobelprisvinneren Desmon Tutu beskrev denne gamle filosofien som «*I am human because I belong*» (Panse, 2018). Denne tanken er spesielt viktig når det gjelder etniske minoriteter; tilhørighet er en følelse som er gitt til disse individene, ikke ved å forvente at individene skal endre hvem de er, men ved å akseptere dem for hvem de er. Som vi har sett i denne masteroppgaven er det da kanskje ikke så rart at det er en positiv holdning til integrering som hjelper kurdisk-norske med å opprettholde deres forbindelse med deres etniske røtter – forutsatt at en positiv holdning til integrasjon er en indikasjon på hvordan individer faktisk integrerer seg. Kurdere har opplevd mye motgang gjennom historien med undertrykkelser og krig. Samtidig har det vært forsøk på å frarøve deres etniske kurdiske identitet og i noen tilfeller har hensikten vært å eliminere deres etniske kurdiske identitet. Mange vil derfor kanskje tro at sterk identifisering med sin kurdiske etnisitet vil gjenspeile seg i et ønske om å separere seg fra det norske samfunnet. Men i tråd med tidligere forskning viser det seg at kurdere i Norge som har en sterk etnisk kurdisk identitet foretrekker å integrere seg i samfunnet. Denne orienteringen til integrering fører igjen til flere psykologiske og kognitive fordeler hos minoritetsetniske individer, hvorav en som denne masteroppgaven har funnet, er en økning i både bruk av kurdisk språk og kurdiske språkferdigheter. Dermed kan det tenkes at integrasjon er en nøkkelingrediens til å sette disse personene i stand til å leve i «to verdener» i harmoni.

7 KONKLUSJON

Det poetiske stykket skrevet av min far, presentert i introduksjonen (kapittel 1.1), fremstiller kurdernes langvarige lengsel for en følelse av tilhørighet. Kurderne har hatt en lang historie av undertrykkelse, hvor uttrykk for deres etnisitet i stor grad har vært begrenset. Ikke så overraskende er dette noe som har utviklet etnisk identitet til noe som har stor betydning for kurdiske innvandrere. Etter min informasjon har flertallet av studier som undersøker etniske minoriteter fokusert på innflytelse av etnisk identitet på andrespråkskompetanse. Selv om andrespråkskompetanse uten tvil er en nøkkel for innvandrers navigering i samfunnet (f.eks. på skolen og i arbeid), er det like viktig at disse individene opprettholder sine førstespråksferdigheter også. I tråd med nyere diskusjoner blant forskere på feltet, har det i denne masteroppgaven blitt undersøkt hvordan kurdisk etnisk identitet predikerer førstespråkskompetanse (målt gjennom språkbruk og språkferdigheter). Denne masteroppgaven har også undersøkt potensielle drivere av denne relasjonen. Mer spesifikt fant denne masteroppgaven at en positiv holdning til integrasjon medierer (forklarer) relasjonen mellom a) etnisk identitet og bruk av førstespråk og b) etnisk identitet og førstespråksferdigheter. Dette er etter min kunnskap den første studien som har prøvd å avdekke forklarende mekanismer bak relasjonen mellom etnisk identitet og førstespråkskompetanse. Like viktig er dette funnet i tråd med en trend i teori og perspektiver i forskning som støtter ideen om at etnisk identitet øker positiv holdning til integrasjon på grunn av økt åpenhet mot andre kulturer (f.eks. Lauglo, 2017; Hällsten et al., 2018). Denne masteroppgaven bygger videre på disse studiene og viser at dette også forbedrer bruk av førstespråk og førstespråksferdigheter. Holdning til integrering forklarte ikke lenger de to relasjonene når jeg erstattet de avhengige og uavhengige variablene med norsk identitet, norsk språkbruk og norske språkferdigheter; dette gir videre støtte til hovedmodellene som har blitt testet i denne masteroppgaven.

Selv om kurdere utgjør verdens største etniske gruppe uten et selvstendig land, forblir de også en stort sett understudert gruppe innenfor forskning. Dermed bidrar funnene fra denne masteroppgaven også til forskning ved å vise at forventede effekter basert på nyere studier og teorier replikeres i et utvalg med kurdiske minoriteter. I dette rike datamaterialet som har blitt samlet inn gjennom denne masteroppgaven er det mange interessante sammenhenger. Mange av disse sammenhengene kunne jeg ønsket å se nærmere på, men dette har jeg ikke fått

mulighet til innenfor tidsrammen av denne masteroppgaven. Derfor håper jeg å kunne gå inn på nye analyser for å se nærmere på disse interessante sammenhengene som forekommer i datamaterialet.

Litteraturliste

- Aiken, L. S., West, S. G., & Reno, R. R. (1991). *Multiple regression: Testing and interpreting interactions*. Sage. doi: 10.1037/0021-9010.84.6.897
- Alinia, M. (2004). *Spaces of Diasporas. Kurdish identities, experiences of otherness and politics of belonging* (Doctoral dissertation). Hentet 04.05.2019 fra: <https://www.gu.se/english/research/publication/?publicationId=32374>
- Amnesty International 2008, *Human rights abuses against the Kurdish minority*, Amnesty International Publications, July 2008, MDE 13/088/2008. Hentet 04.05.2019 fra: <https://www.refworld.org/docid/489174f72.html>
- Ashmore, R. D., Deaux, K., & McLaughlin-Volpe, T. (2004). An organizing framework for collective identity: articulation and significance of multidimensionality. *Psychological bulletin*, 130(1), 80. doi: <http://dx.doi.org/10.1037/0033-2909.130.1.80>
- Ataca, B., & Berry, J. W. (2002). Psychological, Socio-cultural, and Marital Adaptation of Turkish Immigrants, *International Journal of Psychology*, Vol. 37(1), pp. 13–26. doi: <https://doi.org/10.1080/00207590143000135>
- Badea, C., Jetten, J., Iyer, A., & Er-Rafiy, A. (2011). Negotiating dual identities: The impact of group-based rejection on identification and acculturation. *European Journal of Social Psychology*, 41(5), 586-595. doi: <https://doi.org/10.1002/ejsp.786>
- Baker, C., & Wright, W. E. (2017). *Foundations of Bilingual Education and Bilingualism*. Multilingual Matters
- Bakermans-Kranenburg, M. J., van IJzendoorn, M. H., & Kroonenberg, P. M. (2004). Differences in attachment security between African-American and white children: Ethnicity or socio-economic status? *Infant Behavior and Development*, 27(3), 417-433. doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.infbeh.2004.02.002>
- Barber, C., Torney-Purta, J., & Fennelly, K. (2010, July). Adolescents' attitudes toward immigrants' rights and nationalism in 25 countries. In *4th IEA International Research Conference (IRC-2010)*, Gothenburg, Sweden. doi: https://www.researchgate.net/profile/Carolyn_Barber/publication/267924322_Adolescents%27_Attitudes_toward_Immigrants%27_Rights_and_Nationalism_in_25_Countries/links/54bfca920cf28a63249fe285/Adolescents-Attitudes-toward-Immigrants-Rights-and-Nationalism-in-25-Countries.pdf
- Belsky, J., Jaffee, S. R., Sligo, J., Woodward, L., & Silva, P. A. (2005). Intergenerational transmission of warm-sensitive-stimulating parenting: A prospective study of mothers and fathers of 3-year-olds. *Child development*, 76(2), 384-396.
- Berlin, L. J., Brady-Smith, C., & Brooks-Gunn, J. (2002). Links between childbearing age and observed maternal behaviors with 14-month-olds in the Early Head Start Research and Evaluation Project. *Infant Mental Health Journal: Official Publication of The World Association for Infant Mental Health*, 23(1-2), 104-129. doi: <https://doi.org/10.1002/imhj.10007>
- Berry J.W, Kalin. R, Taylor, D. (1977). *Multiculturalism and Ethnic Attitudes in Canada*. Ministry of Supply and Services, Ottawa, Canada (1977). doi: <https://eric.ed.gov/?id=ED162029>
- Berry, J. W. (1980). Acculturation as varieties of adaptation. *Acculturation: Theory, models and some new findings*, 9, 25.
- Berry, J. W. (1990). *Acculturation and adaptation: A general framework*.

- Berry, J. W. (1997). Immigration, acculturation, and adaptation. *Applied psychology*, 46(1), 5-34. doi: <https://doi.org/10.1111/j.1464-0597.1997.tb01087.x>
- Berry, J. W. (2005). Acculturation: Living successfully in two cultures. *International journal of intercultural relations*, 29(6), 697-712. doi: <https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2005.07.013>
- Berry, J. W., & Kalin, R. (1995). Multicultural and ethnic attitudes in Canada: An overview of the 1991 national survey. *Canadian Journal of Behavioural Science/Revue canadienne des sciences du comportement*, 27(3), 301. doi: <http://dx.doi.org/10.1037/0008-400X.27.3.301>
- Berry, J. W., & Sabatier, C. (2011). Variations in the assessment of acculturation attitudes: Their relationships with psychological wellbeing. *International Journal of Intercultural Relations*, 35(5), 658-669. doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.ijintrel.2011.02.002>
- Berry, J. W., Phinney, J. S., Sam, D. L., & Vedder, P. (2006). Immigrant youth: Acculturation, identity, and adaptation. *Applied psychology*, 55(3), 303-332. doi: <http://dx.doi.org/10.1111/j.1464-0597.2006.00256.x>
- Biesta, G. J. J., & Schneekloth, M. (2009). *Læring retur: demokratisk dannelse for en menneskelig fremtid* (Vol. nr. 100, Pædagogisk filosofi). København: Unge Pædagoger.
- Birdsong, D. (1992). Ultimate attainment in second language acquisition. *Language*, 706-755. doi: 10.2307/416851
- Blom, S. (2016). *Holdninger til innvandrere og innvandring 2016*. Hentet 24.04.2019 fra: <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/attachment/331802?ts=16020884a38>
- Bosma, H. A., & Kunnen, E. S. (2001). Determinants and mechanisms in ego identity development: A review and synthesis. *Developmental review*, 21(1), 39-66. doi: <https://doi.org/10.1006/drev.2000.0514>
- Bourhis, R. Y., & Sachdev, I. (1984). Vitality perceptions and language attitudes: Some Canadian data. *Journal of Language and Social Psychology*, 3(2), 97-126. doi: <http://dx.doi.org/10.1177/0261927X8400300202>
- Bourhis, R. Y., Moise, L. C., Perreault, S., & Senecal, S. (1997). Towards an interactive acculturation model: A social psychological approach. *International journal of psychology*, 32(6), 369-386. doi: <https://doi.org/10.1080/002075997400629>
- Brislin, R. W. (1970). Back-translation for cross-cultural research. *Journal of cross-cultural psychology*, 1(3), 185-216. doi: <https://doi.org/10.1177/135910457000100301>
- Bryman, A. (2016). *Social research methods*. Oxford university press.
- Caldas, S. J., & Caron-Caldas, S. (2002). A sociolinguistic analysis of the language preferences of adolescent bilinguals: Shifting allegiances and developing identities. *Applied Linguistics*, 23(4), 490-514. doi: <https://doi-org.ezproxy.library.bi.no/10.1093/applin/23.4.490>
- Cho, J., Rios, F., Trent, A., & Mayfield, K. K. (2012). Integrating language diversity into teacher education curricula in a rural context: Candidates' developmental perspectives and understandings. *Teacher Education Quarterly*, 39(2), 63-85. doi: 10.2174/1874916X01509010056
- Chow, H. P. (2004). The effects of ethnic capital and family background on school performance: A case study of Chinese-Canadian adolescents in Calgary. *Alberta Journal of Educational Research*, 50(3). Hentet 04.05.2019 fra: <https://journalhosting.ucalgary.ca/index.php/ajer/article/viewFile/55092/42144>

- Cokley, K. (2007). Critical issues in the measurement of ethnic and racial identity: A referendum on the state of the field. *Journal of Counseling Psychology, 54*(3), 224. doi: <http://dx.doi.org/10.1037/0022-0167.54.3.224>
- Cook, T. D., & Campbell, D. T. (1979). The design and conduct of true experiments and quasi-experiments in field settings. In *Reproduced in part in Research in Organizations: Issues and Controversies*. Goodyear Publishing Company.
- Costigan, C., & Su, T. (2004). Orthogonal versus linear models of acculturation among immigrant Chinese Canadians: A comparison of mothers, fathers, and children. *International Journal of Behavioral Development, 28*(6), 518-527. doi: <https://doi.org/10.1080/01650250444000234>
- Crul, M., & Doornik, J. (2003). The Turkish and Moroccan second generation in the Netherlands: Divergent trends between and polarization within the two groups. *International Migration Review, 37*(4), 1039-1064. doi: <https://doi.org/10.1111/j.1747-7379.2003.tb00169.x>
- Cummins, J. (1979). Linguistic interdependence and the educational development of bilingual children. *Review of educational research, 49*(2), 222-251. doi: <https://doi.org/10.3102/00346543049002222>
- Cummins, J. (1986). Empowering minority students: A framework for intervention. *Harvard educational review, 56*(1), 18-37. doi: <http://dx.doi.org/10.17763/haer.56.1.b327234461607787>
- Cummins, J. (1992). Bilingualism and second language learning. *Annual Review of Applied Linguistics, 13*, 50-70. doi: <https://doi.org/10.1017/S0267190500002397>
- Dailey, R. M., Giles, H., & Jansma, L. L. (2005). Language attitudes in an Anglo-Hispanic context: The role of the linguistic landscape. *Language & Communication, 25*(1), 27-38. doi:10.1016/j.langcom.2004.04.004
- De Angelis, G., & Dewaele, J. M. (2009). The development of psycholinguistic research on crosslinguistic influence. *The exploration of multilingualism, 63-77*.
- De Haas, H., & Fokkema, T. (2011). The effects of integration and transnational ties on international return migration intentions. *Demographic Research, 25*, 755-782. doi: 10.4054/DemRes.2011.25.24
- Dickinson, D. K., Griffith, J. A., Golinkoff, R. M., & Hirsh-Pasek, K. (2012). *How reading books fosters language development around the world*. Child development research, 2012. doi: <http://dx.doi.org/10.1155/2012/602807>
- Dixon, L. Q., Wu, S., & Daraghmeh, A. (2012). Profiles in bilingualism: Factors influencing kindergartners' language proficiency. *Early Childhood Education Journal, 40*(1), 25-34. doi: 10.1007/s10643-011-0491-8
- Dolson, D. P. (1985). The effects of Spanish home language use on the scholastic performance of Hispanic pupils. *Journal of Multilingual & Multicultural Development, 6*(2), 135-155. doi: <https://doi.org/10.1080/01434632.1985.9994192>
- Drageset, S. & Ellingsen, S. (2009). *Forståelse av kvantitativ helseforskning – en introduksjon og oversikt*. Norsk tidsskrift for Helseforskning, 2, p. 100 – 113.
- Drydakis, N. (2012). Ethnic identity and immigrants' wages in Greece. *International Journal of Intercultural Relations, 36*(3), 389-402. doi: 10.1016/j.ijintrel.2011.09.002
- Dunn, M. C. (1995). The Kurdish "question": is there an answer? A historical overview. *Middle East Policy, 4*(1-2), 72-87. doi: <https://doi.org/10.1111/j.1475-4967.1995.tb00209.x>
- Edwards, J. H., & Liu, J. (2018). *Peer response in second language writing classrooms*. University of Michigan Press.
- Eikemo, T. A., & Clausen, T. H. (Eds.). (2012). *Kvantitativ analyse med SPSS: en praktisk innføring i kvantitative analyseteknikker*. Tapir akademisk forlag.

- Entessar, N. (1992). *Kurdish ethnonationalism* (pp. 67-68). Boulder: Lynn Rienner Publishers.
- Eriksen, T. H. (2013). *Immigration and national identity in Norway*. Oslo: UiO.
- Erikson, E. H. (1968). *Identity – Youth and crises*. London: Faber & Faber.
- Faul, F., Erdfelder, E., Lang, A. G., & Buchner, A. (2007). G* Power 3: A flexible statistical power analysis program for the social, behavioral, and biomedical sciences. *Behavior research methods*, 39(2), 175-191. doi: <https://doi.org/10.3758/BF03193146>
- Fennelly, K. (2006). Listening to the experts: Provider recommendations on the health needs of immigrants and refugees. *Journal of Cultural Diversity*, 13(4), 190-201.
- Field, A. (2013). *Discovering statistics using IBM SPSS statistics*. Sage.
- Fishman, J. (2002). Endangered minority languages: Prospects for sociolinguistic research. *International Journal on Multicultural Societies*, 4(2), 270-275.
- Fishman, J. A. (1991). *Reversing language shift: Theoretical and empirical foundations of assistance to threatened languages* (Vol. 76). Multilingual matters.
- Flores, B. B., Clark, E. R., Claeys, L., & Villarreal, A. (2007). Academy for teacher excellence: Recruiting, preparing, and retaining Latino teachers through learning communities. *Teacher Education Quarterly*, 34(4), 53-69.
- FN-sambandet. (2018) Kurdistan. Hentet 27.04.2019 fra: <https://www.fn.no/Konflikter/Kurdistan>
- Fulland, H. (2016). *Language Minority Children's Perspectives on Being Bilingual: On "bilanguagers" and Their Sensitivity towards Complexity*. Doctoral Dissertation, Universitetet i Oslo, Oslo.
- Gándara, P., & Rumberger, R. W. (2009). Immigration, Language, and Education: How Does Language Policy Structure Opportunity? *Teachers College Record*, 111(3), 750-782.
- García-Vázquez, E., Vázquez, L. A., López, I. C., & Ward, W. (1997). Language proficiency and academic success: Relationships between proficiency in two languages and achievement among Mexican American students. *Bilingual Research Journal*, 21(4), 395-408. doi: <https://doi-org.ezproxy.library.bi.no/10.1080/15235882.1997.10162712>
- Genesee, F., Geva, E., Dressler, C., & Kamil, M. (2006). Synthesis: Cross-linguistic relationships. *Developing literacy in second-language learners: Report of the National Literacy Panel on Language-Minority Children and Youth*, 153-174.
- Gibbons, J., & Ramirez, E. (2004). Different beliefs: Beliefs and the maintenance of a minority language. *Journal of Language and Social Psychology*, 23(1), 99-117. doi: <https://doi.org/10.1177/0261927X03260809>
- Giles, H., Williams, A., Mackie, D. M., & Rosselli, F. (1995). Reactions to Anglo-and Hispanic-American-Accented speakers: Affect, identity, persuasion, and the English-only controversy. *Language & Communication*, 15(2), 107-120. doi: [http://dx.doi.org/10.1016/0271-5309\(94\)00019-9](http://dx.doi.org/10.1016/0271-5309(94)00019-9)
- Grosjean, F. (1982). *Life with two languages: An introduction to bilingualism*. Harvard University Press.
- Grøver, V. (2018). *Å lære språk i barnehagen. Kvaliteter ved barns samhandling med voksne og jevnaldrende som fremmer språklæring*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Grøver, V., Lawrence, J., & Rydland, V. (2016). Bilingual preschool children's second-language vocabulary development: The role of first-language vocabulary skills and second-language talk input. *International Journal of Bilingualism*, 22(2), 234-250. doi: 10.1177/1367006916666389
- Gunter, M. M. (2011). *The Kurds ascending: The evolving solution to the Kurdish problem in Iraq and Turkey*. Palgrave Macmillan.
- Hakuta, K. (1986). *Mirror of Language. The Debate on Bilingualism*. Basic Books, Inc., 10 East 53rd Street, New York, NY 10022.

- Hällsten, M., Edling, C., & Rydgren, J. (2018). The acculturation in Sweden of adolescents of Iranian and Yugoslavian origin. *Acta Sociologica*, 61(2), 163-181. doi: <https://doi.org/10.1177/0001699317714517>
- Hassanpour, A. (1992). *Nationalism and language in Kurdistan, 1918-1985*. Edwin Mellen Pr.
- Hassanpour, A. (1999). Modernity, popular sovereignty and the Kurdish question: a rejoinder to Argun. *Journal of Muslim Minority Affairs*, 19(1), 105-114. doi: <https://doi.org/10.1080/13602009908716427>
- Hayes, A. F. (2012). PROCESS: A versatile computational tool for observed variable mediation, moderation, and conditional process modeling. Hentet 04.05.2019 fra: <http://www.afhayes.com/public/process2012.pdf>
- Hecht, M. L., Warren, J., Jung, E., & Krieger, J. (2005). The communication theory of identity. *Theorizing about intercultural communication*, 257-278.
- Holt, L. F., Hovick, S. R., Fete, E. M., & Dailey, P. M. (2017). Taking a closer look at the factors that influence ethnic identity. *Communication Studies*, 68(2), 227-241. doi: <https://doi.org/10.1080/10510974.2017.1303620>
- Honneth, A. (2008). *Kamp om anerkjennelse*. Oslo: Pax forlag.
- Howitt, D., & Cramer, D. (2014). *Introduction to statistics in psychology* (6th rev. ed.). Harlow: Pearson.
- Hurwich-Reiss, E., Rienks, S. L., Bianco, H., Wadsworth, M. E., & Markman, H. J. (2015). Exploring the role of ethnic identity in family functioning among low-income parents. *Journal of Community Psychology*, 43(5), 545-559. doi: <https://doi.org/10.1002/jcop.21701>
- Jakobsen, J. (2009). Å lide av ubestemthet; Axel Honneths hegelianske samtidsdiagnose. *Agora*, 27(4), 5-22.
- Kaveh, C., & Wiborg, S. (2019). *Kurdere*. I Store norske leksikon. Hentet 29.04.2019 fra: <https://snl.no/kurdere>
- Kaya, M. S. (2014). Hvordan håndterer andregenerasjonsinnvandrere sin identitet i Norge? *Sosiologisk tidsskrift*, 22(02), 146-177.
- Kenji, H., & d'Andrea, D. (1992). Some properties of bilingual maintenance and loss in Mexican background high-school students. *Applied Linguistics*, 13(1), 72-99. doi: <https://doi-org.ezproxy.library.bi.no/10.1093/applin/13.1.72>
- Kennedy, E., & Park, H. S. (1994). Home language as a predictor of academic achievement: A comparative study of Mexican-and Asian-American youth. *Journal of Research & Development in Education*, 27(3), 188-194.
- Kerpelman, J. L., Eryigit, S., & Stephens, C. J. (2008). African American adolescents' future education orientation: Associations with self-efficacy, ethnic identity, and perceived parental support. *Journal of Youth and Adolescence*, 37(8), 997-1008. doi: <http://dx.doi.org/10.1007/s10964-007-9201-7>
- Kleven, T. A. (2008). Validity and validation in qualitative and quantitative research. *Nordic Studies in Education*, 28(03), 219-233.
- Kondo-Brown, K. (2005). Differences in language skills: Heritage language learner subgroups and foreign language learners. *The Modern Language Journal*, 89(4), 563-581. doi: <https://doi.org/10.1111/j.1540-4781.2005.00330.x>
- Krange, O., & Øia, T. (2005). *Den nye moderniteten: ungdom, individualisering, identitet og mening*. Cappelen akademisk.
- Krashen, S. D., Tse, L., & McQuillan, J. (Eds.). (1998). *Heritage language development* (p. 41). Culver City, CA: Language Education Associates.
- Kreyenbroek, P. G., & Sperl, S. (Eds.). (2005). *The Kurds: a contemporary overview* (Vol. 4). Routledge.

- Kwak, K. (1991). *Second language learning in a multicultural society: A comparison between the learning of a dominant language and a heritage*. Unpublished doctoral dissertation, Queen's University, Kingston, Ontario, Canada.
- Lauglo, J. (2017). Does ethnic identification promote integration into the larger society? A study of youth in Oslo. *Ethnicities*, 17(3), 392-417. doi: <https://doi.org/10.1177/1468796815595819>
- Lawler, S. (2014). *Identity: Sociological perspectives* (2nd ed.). Cambridge: Polity.
- Lee, J. (2002). Racial and ethnic achievement gap trends: Reversing the progress toward equity? *Educational researcher*, 31(1), 3-12. doi: <https://doi.org/10.3102/0013189X031001003>
- Lee, J. S., & Oxelson, E. (2006). "It's not my job": K-12 teacher attitudes toward students' heritage language maintenance. *Bilingual Research Journal*, 30(2), 453-477. doi: <https://doi.org/10.1002/j.1545-7249.2007.tb00075.x>
- Lewin, K. (1935). Psycho-sociological problems of a minority group. *Character & Personality; A Quarterly for Psychodiagnostic & Allied Studies*.
- Liebkind, K. (2006). *Ethnic identity and acculturation*. In D. L. Sam & J. W. Berry (Eds.), *The Cambridge handbook of acculturation psychology* (pp. 78-96). New York, NY, US: Cambridge University Press. doi: <http://dx.doi.org/10.1017/CBO9780511489891.009>
- Lund, T. (red.) (2002): *Innføring i forskningsmetodologi*. Oslo: Unipub AS.
- MacKinnon, D., Fairchild, A., & Fritz, M. (2007). Mediation Analysis. *Annual Review of Psychology*, 58, 593.
- Mancilla-Martinez, J., & Lesaux, N. K. (2011). The gap between Spanish speakers' word reading and word knowledge: A longitudinal study. *Child development*, 82(5), 1544-1560. doi: 10.1111/j.1467-8624.2011.01633.x
- Mansfield, S. (2014). *The miracle of the Kurds: A remarkable story of hope reborn in northern Iraq*. Worthy Books.
- Matsunaga, M., Hecht, M. L., Elek, E., & Ndiaye, K. (2010). Ethnic identity development and acculturation: A longitudinal analysis of Mexican-heritage youth in the Southwest United States. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 41(3), 410-427. doi: 10.1177/0022022109359689
- Mead, G. H. (1974): *Mind, self and society*. Chicago: University Press.
- Melby-Lervåg, M., & Lervåg, A. (2011). Cross-linguistic transfer of oral language, decoding, phonological awareness and reading comprehension: A meta-analysis of the correlational evidence. *Journal of Research in Reading*, 34(1), 114-135. doi: 10.1111/j.1467-9817.2010.01477.x
- Menken, K. (2013). Emergent bilingual students in secondary school: Along the academic language and literacy continuum. *Language Teaching*, 46(4), 438-476.
- Mesman, J., van IJzendoorn, M. H., & Bakermans-Kranenburg, M. J. (2012). Unequal in opportunity, equal in process: Parental sensitivity promotes positive child development in ethnic minority families. *Child Development Perspectives*, 6(3), 239-250. doi: <https://doi.org/10.1111/j.1750-8606.2011.00223.x>
- Mishra, R. C., Sinha, D., & Berry, J. W. (1996). *Ecology, acculturation and psychological adaptation: A study of adivasis in Bihar*. Sage Publications, Inc.
- Moyerman, D. R., & Forman, B. D. (1992). Acculturation and adjustment: A meta-analytic study. *Hispanic Journal of Behavioral Sciences*, 14(2), 163-200. doi: <http://dx.doi.org/10.1177/07399863920142001>
- Myers, K. (2009). Immigrants and ethnic minorities in the history of education. *Paedagogica Historica*, 45(6), 801-816. doi: 10.1080/00309230903335710

- Nandi, A., & Platt, L. (2015). Patterns of minority and majority identification in a multicultural society. *Ethnic and Racial Studies*, 38(15), 2615-2634. doi: <http://dx.doi.org/10.1080/01419870.2015.1077986>
- Natali, D. (2005). *The Kurds and the state: Evolving national identity in Iraq, Turkey, and Iran*. Syracuse University Press.
- NESH. (2016). Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap, humaniora, juss og teologi. Hentet 04.05.2019 fra: https://www.etikkom.no/globalassets/documents/publikasjonersom-pdf/60125_fek_retningslinjer_nesh_digital.pdf.
- Nesteruk, O. (2010). Heritage language maintenance and loss among the children of Eastern European immigrants in the USA. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 31(3), 271-286. doi: 10.1080/01434630903582722
- Nguyen, A. M. D., & Benet-Martínez, V. (2013). Biculturalism and adjustment: A meta-analysis. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 44(1), 122-159. doi: 10.1177/0022022111435097
- Nguyen, H. H., Messé, L. A., & Stollak, G. E. (1999). Toward a more complex understanding of acculturation and adjustment: Cultural involvements and psychosocial functioning in Vietnamese youth. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 30(1), 5-31. doi: <http://dx.doi.org/10.1177/0022022199030001001>
- Norris, G., Qureshi, F., Howitt, D., & Cramer, D. (2014). *Introduction to statistics with SPSS for social science*. Routledge.
- NOU 2011:14. (2011). Bedre integrering - mål, strategier, tiltak. Hentet fra <http://www.regjeringen.no>
- Ocampo, K. A., Bernal, M. E., & Knight, G. P. (1993). *Gender race and ethnicity: the sequencing of social constancies (pp. 11-30)*. *Ethnic identity: formation and transmission among Hispanic and other minorities*. Bernal ME, Knight GP, eds. Albany: State University New York Press.
- Onwuegbuzie, A. J., & Daniel, L. G. (2002). A framework for reporting and interpreting internal consistency reliability estimates. *Measurement and evaluation in counseling and development*, 35(2), 89.
- Øzerk, K. (2008). *Interkulturell danning i en flerkulturell skole. Dens vilkår, forutsetninger og funksjoner*. I: P. Arneberg & L.G. Briseid (red.), *Fag og danning – mellom individet og fellesskap* (209-227). Bergen: Fagbokforlaget Vigmostad & Bjørke.
- Øzerk, K. Z. (2006). *Tospråklig opplæring: utdanningspolitiske og pedagogiske perspektiver*. Oplandske bokforl.
- Pahl, K., & Way, N. (2006). Longitudinal trajectories of ethnic identity among urban Black and Latino adolescents. *Child Development*, 77(5), 1403-1415.
- Pallant, J. (2013). *SPSS survival manual*. McGraw-Hill Education (UK).
- Panse, S. (2018). Understanding the Essence of Ubuntu - The African Philosophy. Hentet fra: <http://www.buzzle.com/editorials/7-22-2006-103206.asp>
- Papademetriou, D. G. (2003). *Policy considerations for immigrant integration*. Migration Policy Institute.
- Papadopoulos, D. K., Karasavoglou, A., Geranis, C., & Violitzi, K. (2015). The effect of socio-demographic variables on acculturation of Albanian immigrants in Greece. *Procedia Economics and Finance*, 19, 154-166. doi: 10.1016/S2212-5671(15)00017-9
- Parker, G., Chan, B., & Tully, L. (2006). Recognition of depressive symptoms by Chinese subjects: the influence of acculturation and depressive experience. *Journal of affective disorders*, 93(1-3), 141-147. doi: 10.1016/j.jad.2006.03.002
- Peal, E., & Lambert, W. E. (1962). The relation of bilingualism to intelligence. *Psychological Monographs: general and applied*, 76(27), 1. doi: <http://dx.doi.org/10.1037/h0093840>

- Phinney, J. S. (1990). Ethnic identity in adolescents and adults: review of research. *Psychological bulletin*, 108(3), 499.
- Phinney, J. S. (1992). The multigroup ethnic identity measure: A new scale for use with diverse groups. *Journal of adolescent research*, 7(2), 156-176. doi: <https://doi.org/10.1177/074355489272003>
- Phinney, J. S. (2003). Ethnic identity and acculturation. In K. M. Chun, P. Balls Organista, & G. Marín (Eds.), *Acculturation: Advances in theory, measurement, and applied research* (pp. 63-81). Washington, DC, US: American Psychological Association. doi: <http://dx.doi.org/10.1037/10472-006>
- Phinney, J. S., & Devich-Navarro, M. (1997). Variations in bicultural identification among African American and Mexican American adolescents. *Journal of research on Adolescence*, 7(1), 3-32. doi: 10.1207/s15327795jra0701_2
- Phinney, J. S., & Ong, A. D. (2007). Conceptualization and measurement of ethnic identity: Current status and future directions. *Journal of counseling Psychology*, 54(3), 271. doi: <http://dx.doi.org/10.1037/0022-0167.54.3.271>
- Phinney, J. S., & Rosenthal, D. A. (1992). Ethnic identity in adolescence: Process, context, and outcome. In G. R. Adams, T. P. Gullotta, & R. Montemayor (Eds.), *Advances in adolescent development*, Vol. 4. Adolescent identity formation (pp. 145-172). Thousand Oaks, CA, US: Sage Publications, Inc.
- Phinney, J. S., Horenczyk, G., Liebkind, K., & Vedder, P. (2001a). Ethnic identity, immigration, and well-being: An interactional perspective. *Journal of social issues*, 57(3), 493-510. doi: 10.1111/0022-4537.00225
- Phinney, J. S., Romero, I., Nava, M., & Huang, D. (2001b). The role of language, parents, and peers in ethnic identity among adolescents in immigrant families. *Journal of youth and Adolescence*, 30(2), 135-153.
- Pileberg, S. (2016). Barns språkkunnskaper sløses bort i skolen. Hentet fra <https://www.hf.uio.no/iln/forskning/aktuelt/aktuelle-saker/2016/barns-sprakkunnskaper-sloses-bort.html>
- Portes, A., & Rumbaut, R. G. (2001). *Legacies: The story of the immigrant second generation*. Univ of California Press. doi: <https://doi.org/10.1086/379574>
- Preacher, K., & Hayes, A. (2008). Asymptotic and resampling strategies for assessing and comparing indirect effects in multiple mediator models. *Behavior Research Methods*, 40(3), 879-891. doi: 10.3758/BRM.40.3.879
- Prevoo, M. J., Malda, M., Mesman, J., Emmen, R. A., Yenziad, N., van Ijzendoorn, M. H., & Linting, M. (2014). Predicting ethnic minority children's vocabulary from socioeconomic status, maternal language and home reading input: different pathways for host and ethnic language. *Journal of child language*, 41(5), 963-984. doi: 10.1017/S0305000913000299
- Quiroz, B. G., Snow, C. E., & Zhao, J. (2010). Vocabulary skills of Spanish—English bilinguals: impact of mother—child language interactions and home language and literacy support. *International Journal of Bilingualism*, 14(4), 379-399. doi: <https://doi.org/10.1177/1367006910370919>
- Redfield, R., Linton, R., & Herskovits, M. J. (1936). Memorandum for the study of acculturation. *American anthropologist*, 38(1), 149-152. doi: <https://doi.org/10.1525/aa.1936.38.1.02a00330>
- Rhein, D. (2018). International University Students in Thailand: Shifting from Universalistic Models to an Ethnicity Matters Approach. *Journal of Research in International Education*, 17(3), 286-308. doi: 10.1177/1475240918817412
- Roberts, Robert E, Phinney, Jean S, Masse, Louise C, Chen, Y. Richard, Roberts, Catherine R, & Romero, Andrea. (1999). The Structure of Ethnic Identity of Young Adolescents

- from Diverse Ethnocultural Groups. *The Journal of Early Adolescence*, 19(3), 301-322. doi: 10.1177/0272431699019003001
- Rumbaut, R.G. (1995). *California's Immigrant Children: Theory, Research, and Implications for Educational Policy*. Hentet 04.05.2019 fra: <https://escholarship.org/uc/item/6253g37b>
- Rumberger, R. W., & Larson, K. A. (1998). Student mobility and the increased risk of high school dropout. *American Journal of Education*, 107(1), 1-35. doi: <http://dx.doi.org/10.1086/444201>
- Rydland, V., Grøver, V., & Lawrence, J. (2014). The second-language vocabulary trajectories of Turkish immigrant children in Norway from ages five to ten: the role of preschool talk exposure, maternal education, and co-ethnic concentration in the neighborhood. *Journal of Child Language*, 41(2), 352-381. doi: 10.1017/S0305000912000712
- Salama, V. (2015, July 15). *Kurds world's largest minority group without home state*. The Star. Hentet 27.04.2019 fra: <https://www.thestar.com/news/world/2015/07/25/kurds-worlds-largest-minority-group-without-home-state.html>
- Schwartz, S. J., Montgomery, M. J., & Briones, E. (2006). The role of identity in acculturation among immigrant people: Theoretical propositions, empirical questions, and applied recommendations. *Human development*, 49(1), 1-30. doi: <http://dx.doi.org/10.1159/000090300>
- Seaton, E. K., Scottham, K. M., & Sellers, R. M. (2006). The status model of racial identity development in African American adolescents: Evidence of structure, trajectories, and well-being. *Child development*, 77(5), 1416-1426. doi: <http://dx.doi.org/10.1111/j.1467-8624.2006.00944.x>
- Sheyholislami, J. (2010). Identity, language, and new media: the Kurdish case. *Language policy*, 9(4), 289-312. doi: 10.1007/s10993-010-9179-y
- Shuy, R. W. (1981). Conditions affecting language learning and maintenance among Hispanics in the United States. *NABE Journal*, 6(1), 1-17. doi: <https://doi.org/10.1080/08855072.1981.10668414>
- Skutnabb-Kangas, T., & Fernandes, D. (2008). Kurds in Turkey and in (Iraqi) Kurdistan: A comparison of Kurdish educational language policy in two situations of occupation. *Genocide Studies and Prevention*, 3(1), 43-73. Hentet 04.05.2019 fra: http://scholarcommons.usf.edu/gsp/vol3/iss1/5?utm_source=scholarcommons.usf.edu%2Fgsp%2Fvol3%2Fiss1%2F5&utm_medium=PDF&utm_campaign=PDFCoverPages
- Slavin, R. E., & Cheung, A. (2003). *Effective Reading Programs for English Language Learners. A Best-Evidence Synthesis*.
- Sodowsky, G. R., Kwan, K.-L. K., & Pannu, R. (1995). Ethnic identity of Asians in the United States. In J. G. Ponterotto, J. M. Casas, L. A. Suzuki, & C. M. Alexander (Eds.), *Handbook of multicultural counseling* (pp. 123-154). Thousand Oaks, CA, US: Sage Publications, Inc..
- Sodowsky, G. R., Lai, E. W. M., & Plake, B. S. (1991). Moderating effects of sociocultural variables on acculturation attitudes of Hispanics and Asian Americans. *Journal of Counseling & Development*, 70(1), 194-204. doi: <https://doi.org/10.1002/j.1556-6676.1991.tb01583.x>
- SSB. (2016, December 14). *Flyktninger fra Irak. Irakere i Norge – et demografisk portrett*. Hentet 29.04.2019 fra: <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/irakere-i-norge-et-demografisk-portrett>
- St. Louis, G. R., & Liem, J. H. (2005). Ego identity, ethnic identity and psychosocial well-being of ethnic minority and majority college students. *Identity: An International*

- Journal of Theory and Research*, 5, 227–246. doi:
http://dx.doi.org/10.1207/s1532706xid0503_1
- Stevens, G. (1992). The social and demographic context of language use in the United States. *American Sociological Review*, 171-185. doi: 10.2307/2096203
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics* (6. bs.).
- Tajfel, H. (1981). *Human groups and social categories: Studies in social psychology*. CUP Archive.
- Tajfel, H., & Turner, J. C. (1986). An integrative theory of intergroup relations. *Psychology of intergroup relations*, 7-24.
- Tannenbaum, M., & Howie, P. (2002). The association between language maintenance and family relations: Chinese immigrant children in Australia. *Journal of multilingual and multicultural development*, 23(5), 408-424. doi:
<https://doi.org/10.1080/01434630208666477>
- Toivanen, M. (2013). Language and negotiation of identities among young Kurds in Finland. *Nordic Journal of Migration Research* vol. 3, no. 1, pp.27-35, doi: 10.2478/v10202-012-0010-z.
- Universitetet i Oslo. (2018, 28. oktober). Tiltak for å ivareta anonymitet. Hentet fra
<https://www.uio.no/tjenester/it/applikasjoner/nettskjema/hjelp/hente-inn-svar/tiltak-for-a-sikre-anonymitet.html>
- Van Oudenhoven, J. P., Prins, K. S., & Buunk, B. P. (1998). Attitudes of minority and majority members towards adaptation of immigrants. *European journal of social psychology*, 28(6), 995-1013. doi: [http://dx.doi.org/10.1002/\(SICI\)1099-0992\(1998110\)28:6<995::AID-EJSP908>3.0.CO;2-8](http://dx.doi.org/10.1002/(SICI)1099-0992(1998110)28:6<995::AID-EJSP908>3.0.CO;2-8)
- Verhoeven, L. (2007). Early bilingualism, language transfer, and phonological awareness. *Applied Psycholinguistics*, 28(3), 425-439. doi: <https://doi-org.ezproxy.library.bi.no/10.1017/S0142716407070233>
- Verkuyten, M., Drabbles, M., & Van Den Nieuwenhuijzen, K. (1999). Self-categorisation and emotional reactions to ethnic minorities. *European Journal of Social Psychology*, 29(5-6), 605-619. doi: [https://doi-org.ezproxy.library.bi.no/10.1002/\(SICI\)1099-0992\(199908/09\)29:5/6<605::AID-EJSP949>3.0.CO;2-%23](https://doi-org.ezproxy.library.bi.no/10.1002/(SICI)1099-0992(199908/09)29:5/6<605::AID-EJSP949>3.0.CO;2-%23)
- Wahlbeck, Ö 2005, 'Kurds in Finland', in Encyclopedia of diasporas: immigrant and refugee cultures around the world, eds M Ember, CR Ember & I Skoggard, Kluwer Academic/Plenum Publishers, New York, pp. 1004–1010, doi: 10.1007/978-0-387-29904-4_102
- Warner-Soderholm, G., & Cooper, C. (2016). Be Careful What You Wish for: Mapping Nordic Cultural Communication Practices & Values in the Management Game of Communication. *International Journal of Business and Management*, 11(11), 48. doi: 10.5539/ijbm.v11n11p48
- White, R. M., Roosa, M. W., Weaver, S. R., & Nair, R. L. (2009). Cultural and contextual influences on parenting in Mexican American families. *Journal of Marriage and Family*, 71(1), 61-79. doi: 10.1111/j.1741-3737.2008.00580.x
- Wild, D., Grove, A., Martin, M., Eremenco, S., McElroy, S., Verjee-Lorenz, A., & Erikson, P. (2005). Principles of good practice for the translation and cultural adaptation process for patient-reported outcomes (PRO) measures: report of the ISPOR Task Force for Translation and Cultural Adaptation. *Value in health*, 8(2), 94-104. doi: 10.1111/j.1524-4733.2005.04054.x
- Wiley, T., & Valdés, G. (2000). Editors' Introduction: Heritage Language Instruction in the United States: A Time for Renewal. *Bilingual Research Journal*, 24(4), Iii, vii-vii. doi: 10.1080/15235882.2000.10162770

- Winer, E. S., Cervone, D., Bryant, J., McKinney, C., Liu, R. T., & Nadorff, M. R. (2016). Distinguishing mediational models and analyses in clinical psychology: Atemporal associations do not imply causation. *Journal of Clinical Psychology, 72*(9), 947-955.
- Wong, C. A., Eccles, J. S., & Sameroff, A. (2003). The influence of ethnic discrimination and ethnic identification on African American adolescents' school and socioemotional adjustment. *Journal of personality, 71*(6), 1197-1232.
- Yaman, A., Mesman, J., van IJzendoorn, M. H., & Bakermans-Kranenburg, M. J. (2010). Perceived family stress, parenting efficacy, and child externalizing behaviors in second-generation immigrant mothers. *Social psychiatry and psychiatric epidemiology, 45*(4), 505-512. doi: 10.1007/s00127-009-0097-2
- Yeung, A. S., Marsh, H. W., & Suliman, R. (2000). Can two tongues live in harmony: Analysis of the National Education Longitudinal Study of 1988 (NELS88) longitudinal data on the maintenance of home language. *American Educational Research Journal, 37*(4), 1001-1026. doi: <https://doi.org/10.3102/000283120370041001>
- Yildiz, K., & Tayşi, T. B. (2007). *The Kurds in Iraq: The past, present and future* (p. 109). London: Pluto Press.
- Yip, T., Gee, G. C., & Takeuchi, D. T. (2008). Racial discrimination and psychological distress: the impact of ethnic identity and age among immigrant and United States-born Asian adults. *Developmental psychology, 44*(3), 787. doi: 10.1037/0012-1649.44.3.787
- Zimmerman, M., Ramirez-Valles, J., Washienko, K., Walter, B., & Dyer, S. (1996). The development of a measure of enculturation for Native American youth. *American Journal of Community Psychology, 24*(2), 295-310. doi: 10.1007/BF02510403

Vedlegg 1

Faktoranalyse og reliabilitetsanalyse

Tabellene nedenfor viser resultater fra faktoranalysen og reliabilitetsanalysen jeg har gjennomført for skalaene som er brukt i denne masteroppgaven. Items som hadde lav faktorladning på under 0.5 har blitt utelatt fra analysene, disse items er markert. For å tydeliggjøre reliabiliteten på skalaene som er blitt brukt i denne masteroppgaven har jeg valgt å inkludere resultatene fra reliabilitetsanalysen som har blitt gjennomført i ICESY-studien (Berry et al., 2006) i tillegg. Resultatene fra reliabilitetsanalysen fra ICESY-studien står oppført i parenteser ved siden av resultatene fra reliabilitetsanalysen for denne masteroppgaven.

Tabell 10:

Faktoranalyse og reliabilitetsanalyse av skalaene for identitet.

<i>A. Skala for måling av kurdisk identitet</i>		
Item	Faktor	α
	1	.877 (.82)
1. Jeg tenker på meg selv som kurdisk.	.825	
2. Jeg føler at jeg er en del av kurdisk kultur.	.822	
3. Jeg er stolt av å være kurdisk.	.899	
4. Jeg er glad for å være kurdisk.	.881	
5. Det er viktig for meg å være kurdisk.	.720	

<i>B. Skala for måling av norsk identitet</i>		
Item	Faktor	α
	1	.873 (.84)
1. Jeg tenker på meg selv som norsk.	.739	
2. Jeg føler at jeg er en del av norsk kultur.	.784	
3. Jeg er stolt av å være norsk.	.911	
4. Jeg er glad for å være norsk.	.920	
5. Det er viktig for meg å være norsk.	.716	

Tabell 11:

Faktoranalyse og reliabilitetsanalyse av skalaene for språkbruk

A. Skala for måling av kurdisk språkbruk		
Item	Faktor	α
	1	.801 (.71)
1. Jeg snakker kurdisk med mine foreldre hjemme.	.768	
2. Jeg snakker kurdisk med mine foreldre utenfor hjemmet.	.743	
3. Jeg snakker kurdisk med mine søsken hjemme.	.835	
4. Jeg snakker kurdisk med mine søsken utenfor hjemmet	.796	
5. Hvor ofte bruker du det kurdiske språket på sosiale medier? (<i>dette elementet har blitt utelatt grunnet lav faktorladning på .340</i>).		

B. Skala for måling av norsk språkbruk		
Item	Faktor	α
	1	.743 (.71)
1. Jeg snakker norsk med mine foreldre hjemme.	.682	
2. Jeg snakker norsk med mine foreldre utenfor hjemmet.	.655	
3. Jeg snakker norsk med mine søsken hjemme.	.837	
4. Jeg snakker norsk med mine søsken utenfor hjemmet.	.780	
5. Hvor ofte bruker du det norske språket på sosiale medier? (<i>dette elementet har blitt utelatt grunnet lav faktorladning på .439</i>).		

Tabell 12:

Faktoranalyse og reliabilitetsanalyse av skalaene for språkferdigheter.

A. Skala for måling av kurdiske språkferdigheter		
Item	Faktor	α
	1	.838 (.85)
1. Hvor godt forstår du kurdisk?	.787	
2. Hvor godt snakker du kurdisk?	.850	
3. Hvor godt leser du kurdisk?	.862	
4. Hvor godt skriver du kurdisk?	.857	

B. Skala for måling av norske språkferdigheter		
Item	Faktor	α
	1	.975 (.88)
1. Hvor godt forstår du norsk?	.970	
2. Hvor godt snakker du norsk?	.974	
3. Hvor godt leser du norsk?	.976	
4. Hvor godt skriver du norsk?	.945	

Tabell 13:

Faktoranalyse og reliabilitetsanalyse av akkulturasjonsstrategiene

A. Skala for måling av assimilering.

Item	Faktor	α
	1	.667 (.58)
1. Jeg tenker at kurdere burde tilpasse seg norske kulturtradisjoner og ikke opprettholde sine egne kulturtradisjoner.	.540	
2. Jeg vil heller gifte meg med en norsk partner enn med en kurdisk partner.	.593	
3. Det er viktigere for meg å snakke flytende norsk enn flytende kurdisk.	.558	
4. Jeg foretrekker å ha kun norske venner/bekjente.	.789	
5. Jeg foretrekker sosiale aktiviteter som kun involverer norske venner/bekjente.	.804	

B. Skala for måling av integrering

Item	Faktor	α
	1	.693 (.48)
1. Jeg tenker at kurdere skal opprettholde sine egne kulturtradisjoner, men også tilpasse seg norske kulturtradisjoner.	.672	
2. Jeg er like villig til å gifte meg med en norsk partner som en kurdisk partner (<i>dette elementet har blitt utelatt grunnet lav faktorladning på .154</i>).		
3. Det er viktig for meg å både snakke flytende kurdisk og flytende norsk.	.800	
4. Jeg foretrekker sosiale aktiviteter som involverer både norske medlemmer og kurdiske medlemmer.	.741	
5. Jeg foretrekker å ha både kurdiske og norske venner/bekjente.	.662	

C. Skala for måling av separasjon

Item	Faktor	α
	1	.688 (.64)
1. Jeg vil heller gifte meg med en kurdisk partner enn med en norsk partner (<i>dette elementet har blitt utelatt grunnet lav faktorladning på .413</i>).		
2. Jeg tenker at kurdere burde opprettholde sine egne kulturtradisjoner og ikke tilpasse seg til norske kulturtradisjoner.	.718	
3. Det er viktigere for meg å snakke flytende kurdisk enn flytende norsk.	.700	
4. Jeg foretrekker å ha kun kurdiske venner/bekjente.	.675	
5. Jeg foretrekker sosiale aktiviteter som kun involverer kurdiske venner/bekjente.	.740	

D. Skala for måling av marginalisering.

Item	Faktor	α
	1	.815 (.55)
1. Jeg tenker verken det er viktig for kurdere å bevare sine egne kulturtradisjoner, eller å tilpasse seg norske kulturtradisjoner.	.727	
2. Jeg ville verken gifte meg med en norsk partner eller en kurdisk partner.	.721	
3. Det er verken viktig å snakke flytende kurdisk eller norsk for meg.	.812	
4. Jeg ønsker ikke å delta på sosiale aktiviteter som involverer norske personer eller kurdiske personer.	.721	
5. Jeg ønsker verken å ha norske venner/bekjente eller kurdiske venner/bekjente.	.827	

Tabell 14:

Faktoranalyse og reliabilitetsanalyse av skalaen kontakt med jevnaldrende.

A. Skala for måling av kontakt med kurdiske jevnaldrende		
Item	Faktor	α
	1	.724 (.79)
1. Hvor mange nære kurdiske venner har du?	.741	
2. Hvor ofte driver du med organiserte aktiviteter med kurdiske jevnaldrende?	.693	
3. I skoletiden, hvor ofte er du sammen med kurdiske jevnaldrende?	.715	
4. Utenfor skoletiden, på din fritid, hvor ofte er du sammen med kurdiske jevnaldrende?	.809	
B. Skala for måling av kontakt med norske jevnaldrende		
Item	Faktor	α
	1	.833 (.78)
1. Hvor mange nære norske venner har du?	.797	
2. Hvor ofte driver du med organiserte aktiviteter med norske jevnaldrende?	.755	
3. I skoletiden, hvor ofte er du sammen med norske jevnaldrende?	.837	
4. Utenfor skoletiden, på din fritid, hvor ofte er du sammen med norske jevnaldrende?	.891	

Vedlegg 2

Regresjonstabeller for parallell mediering

Tabell 15:

Regresjonstabell for parallel mediering av akkulturasjonsholdninger på sammenhengen mellom etnisk identitet og bruk av førstespråk.

		B	SE
Kontroll variabler	Alder	.0112	.0090
	Kjønn	.3101	.1327
	Utdanning	.0697	.0800
Uavhengig variabel	Etnisk identitet	.2238	.0840
Medierende variabler	Integrasjon	.2283	.0838
	Assimilering	-.0487	.0894
	Separasjon	.0496	.0960
	Marginalisering	-.0855	.1056
Model summary	Number of cases	210	
	R2	.2443	

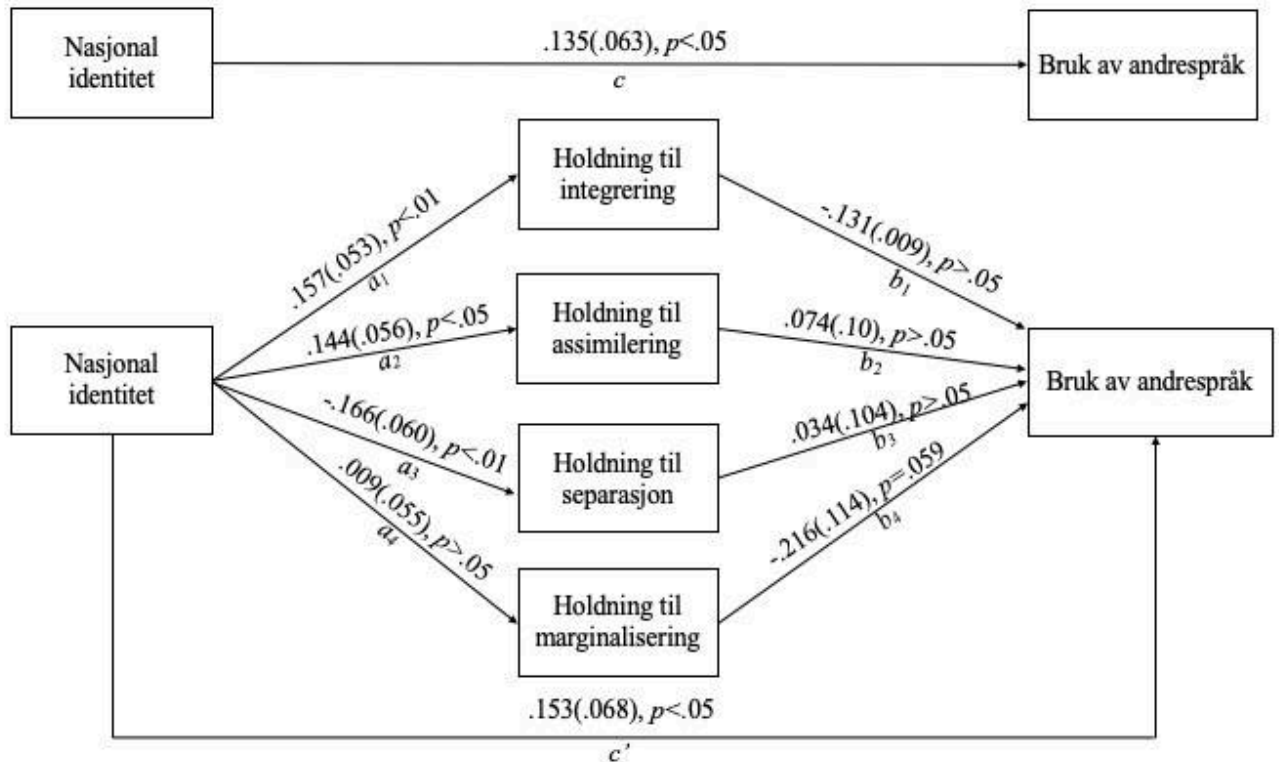
Tabell 16:

Regresjonstabell for parallel mediering av akkulturasjonsholdninger på sammenhengen mellom etnisk identitet og førstespråksferdigheter.

		B	SE
Kontroll variabler	Alder	.0387	.0090
	Kjønn	.1547	.1327
	Utdanning	.0515	.0800
Uavhengig variabel	Etnisk identitet	.2239	.0840
Medierende variabler	Integrasjon	.2261	.0838
	Assimilering	.0492	.0894
	Separasjon	.1234	.0960
	Marginalisering	-.0960	.1056
Model summary	Number of cases	210	
	R2	.2731	

Vedlegg 3

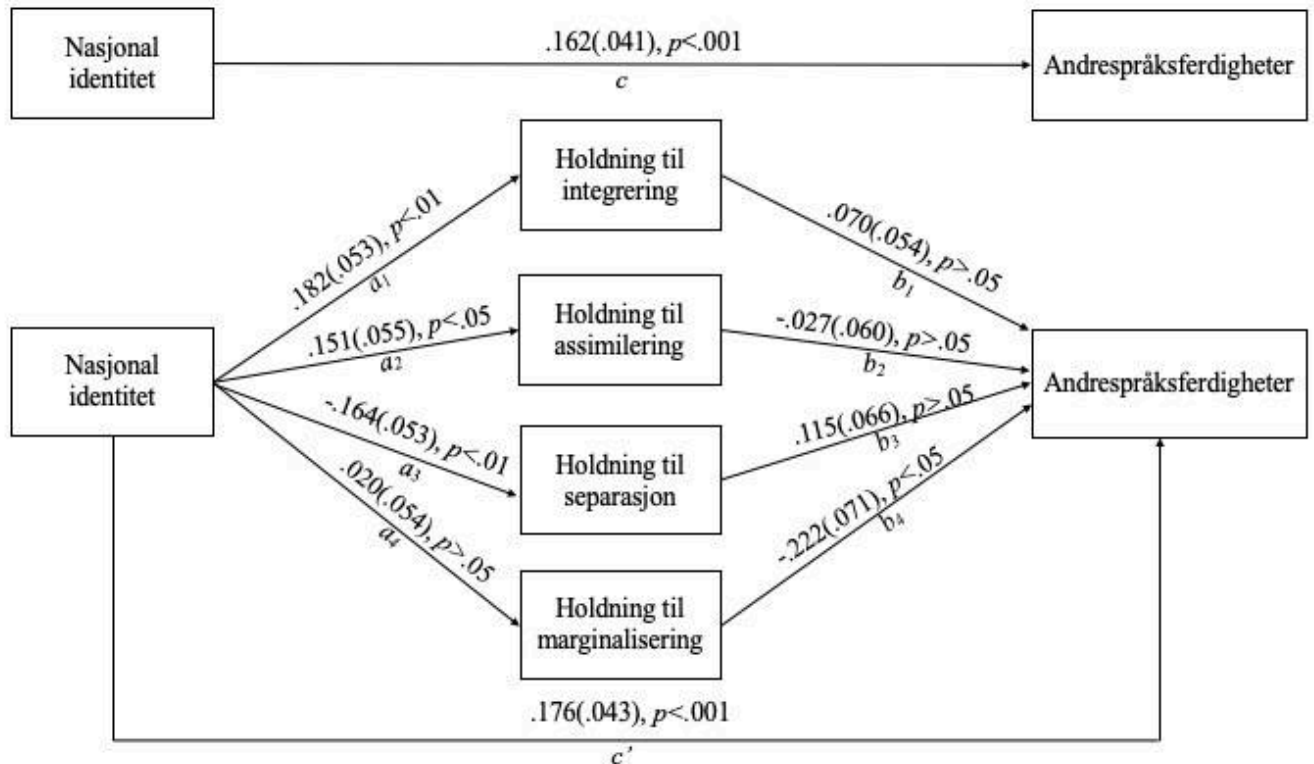
Retest av hypotese 3, nasjonal versjon (norsk identitet og norsk språkbruk).

Figur 6: Retest av hypotese 3 med nasjonal identitet som uavhengig variabel og bruk av andrespråk som avhengig variabel (N=205).

Vedlegg 4

Retest av hypotese 4, nasjonal versjon (norsk identitet og norske språkferdigheter).

Figur 7: Retest av hypotese 4 med nasjonal identitet som uavhengig variabel og andrespråksferdigheter som avhengig variabel (N=205).

Vedlegg 5

Spørreskjemaet – original fra Berry et al. (2006)

Immigrant Adolescent Questionnaire (Berry et al., 2006, s. 255-261)

You can answer almost all the questions by making a check in the bracket (X) beside the answer that applies best. In some cases you are asked to write your answer. Try to answer each question quickly without stopping to think too long. If you wish, you may also write your own comments in the questionnaire.

A. First, here are some questions about yourself and our background. Fill in the blank or check the answer that applies best.

1. How old are you? _____years
2. What is your gender?
 Female/Girl
 Male/Boy
3. In what grade are you in school? _____grade
4. In what country were you born?
 (Host country)
 Another country. What country? _____
5. If born in another country, how old were you when you came to (host country)? _years
6. Are you a (host country) citizen?
 Yes
 No
 Don't know
7. Are you a citizen of another country?
 Yes
 No

Don't know

If yes, what other country are you a citizen? _____

8. What is your religion?

No religion

Jewish

Protestant

Muslim

Roman Catholic

Hindu

Greek Orthodox

Other (write in) _____

9. What is your ethnic background? *(This list was adapted for each group.)*

(Xxx)

(Xxx)

Other (write in) _____

10. What is your mother's ethnic background? *(This list was adapted for each group.)*

(Xxx)

(Xxx)

Other (write in) _____

Don't know

11. What is your father's ethnic background? *(This list was adapted for each group.)*

(Xxx)

(Xxx)

Other (write in) _____

Don't know

12. Where was your mother born?

(Host country)

Another country. What country? _____

Don't know

13. Where was your father born?

- (Host country)
- Another country. What country? _____
- Don't know

14. What is the current occupation of your mother and father?

<u>Mother</u>	<u>Father</u>
☐ Unskilled: farm labor, food service, janitor, house cleaner, factory work.	☐ Unskilled: farm labor, food service, janitor, house cleaner, factory work
☐ Skilled work, such as technician, carpenter, hairdresser, seamstress.	☐ Skilled work, such as technician, carpenter, hairdresser, seamstress
☐ White collar (office) work, such as clerk, salesperson, secretary, small business.	☐ White collar (office) work, such as clerk, salesperson, secretary, small business
☐ Professional: doctor, lawyer, teacher, business, executive.	☐ Professional: doctor, lawyer, teacher, business, executive
☐ Not currently working: unemployed, retired, homemaker, student	☐ Not currently working: unemployed, retired, homemaker, student
☐ Other (specify:) _____	☐ Other (specify:) _____
☐ Don't know	☐ Don't know

15. Which statement is most true about the neighborhood where you live?

- Almost all people are from a different ethnic group than mine
- A majority of the people is from a different ethnic group than mine
- There is about an equal mix of people from my ethnic group and other groups
- A majority of the people is from my ethnic group
- Almost all people are from my ethnic group

B. Here are some questions about languages. Please answer by checking the answer that applies best.

1. What language do you speak at home?

With parents

	Not at all	A little	Half the time	A lot	All the time
a. I speak (ethnic language) with my parents	☐	☐	☐	☐	☐
b. I speak (national language) with my parents	☐	☐	☐	☐	☐

c. Answer the following if you have brothers or sisters.

If not, check here:

I have no brothers or sisters

With brothers and sisters

	Not at all	A little	Half the time	A lot	All the time
d. I speak (ethnic language) with my brothers and sisters	☐	☐	☐	☐	☐
e. I speak (national language) with my brothers and sisters	☐	☐	☐	☐	☐

The following question concern your knowledge of (ethnic language).

	Not at all	A little	Somewhat	Fairly well	Very well
2. How well do you	0	0	0	0	0
(a) <u>understand</u> (ethnic language)?	0	0	0	0	0
(b) <u>speak</u> (ethnic language)?	0	0	0	0	0
(c) <u>read</u> (ethnic language)?	0	0	0	0	0
(d) <u>write</u> (ethnic language)?	0	0	0	0	0

The following questions concern your knowledge of (national language).

	Not at all	A little	Somewhat	Fairly well	Very well
3. How well do you	0	0	0	0	0
(a) <u>understand</u> (national language)?	0	0	0	0	0
(b) <u>speak</u> (national language)?	0	0	0	0	0
(c) <u>read</u> (national language)?	0	0	0	0	0
(d) <u>write</u> (national language)?	0	0	0	0	0

4. Do you speak any other language at home than (national language) or (ethnic language)?

- Yes What language? _____
- No

C. People can think of themselves in various ways. For example, they may feel that they are members of various ethnic groups, such as Vietnamese (etc.), and that they are part of the larger society, (host society). These questions are about how you think of yourself in this respect.

	Not at all	A little	Somewhat	Fairly well	Very well
1. How do you think of yourself?	0	0	0	0	0
a. I think of myself as (ethnic)	0	0	0	0	0
b. I think of myself as (national)	0	0	0	0	0
c. I think of myself as part of another ethnic group. What group? _____	0	0	0	0	0

	Strongly disagree	Somewhat disagree	Not sure/neutral	Somewhat agree	Strongly agree
2. I feel that I am part of (ethnic) culture.	0	0	0	0	0
3. I am proud of being (ethnic)	0	0	0	0	0
4. I am happy to be (ethnic)	0	0	0	0	0
5. I feel that I am part of (national) culture	0	0	0	0	0
6. I am proud of being (national)	0	0	0	0	0
7. I am happy to be (national)	0	0	0	0	0
8. Being part of (ethnic) culture is embarrassing to me	0	0	0	0	0

9. Being (ethnic) is uncomfortable for me	0	0	0	0	0
10. Being part of (ethnic) culture makes me feel happy	0	0	0	0	0
11. Being (ethnic) makes me feel good	0	0	0	0	0

People differ in how important they consider aspects of themselves to be. How important are the following aspects of yourself to you?

	Not at all	A little	Somewhat	Important	Very important
12. That I am (national)	0	0	0	0	0
13. That I am (ethnic)	0	0	0	0	0
14. That I am a person/human being	0	0	0	0	0
15. That I have a religion	0	0	0	0	0
16. That I am male or female (boy or girl)	0	0	0	0	0

D. Here are some statements about language, cultural traditions, friends etc. Please indicate how much you agree or disagree with each statement by checking the answer that applies best to you.

	Strongly disagree	Somewhat disagree	Not sure /neutral	Somewhat agree	Strongly agree
1. I feel that (ethnic group) should adapt to (national) cultural traditions and not maintain those of their own.	0	0	0	0	0
2. I would rather marry a (ethnic) than a (national)	0	0	0	0	0
3. I feel that (ethnic group) should maintain their own cultural traditions but also adapt to those of (national)	0	0	0	0	0
4. I would rather marry a (national) than a (ethnic)	0	0	0	0	0
5. I would be just as willing to marry a (national) as a (ethnic)	0	0	0	0	0
6. I feel that it is not important for (ethnic group) either to maintain their own cultural traditions or to adapt to those of (national)	0	0	0	0	0
7. I feel that (ethnic group) should maintain their own cultural traditions and not adapt to those of (national)	0	0	0	0	0
8. I would not like to marry either a (national) or a (ethnic)	0	0	0	0	0

9. It is more important to me to be fluent in (ethnic) than in (national language)	0	0	0	0	0
10. It is more important to me to be fluent in (national language) than in (ethnic language)	0	0	0	0	0
11. It is important to me to be fluent in both (national language) and in (ethnic language)	0	0	0	0	0
12. It is not important to me to be fluent either in (ethnic language) and in (national language)	0	0	0	0	0
13. I prefer social activities that involve both (national members) and (ethnic members)	0	0	0	0	0
14. I prefer to have only (national) friends	0	0	0	0	0
15. I prefer to have only (ethnic) friends	0	0	0	0	0
16. I prefer social activities that involve (nationals) only	0	0	0	0	0
17. I prefer to have both (ethnic) and (national) friends	0	0	0	0	0
18. I don't want to attend either (national) or (ethnic) social activities	0	0	0	0	0
19. I prefer social activities that involve (ethnic group members) only	0	0	0	0	0
20. I don't want to have either (national) or (ethnic) friends	0	0	0	0	0

E. Here are some questions about your friends and people you know. Indicate the answer that applies best.

1. How many close (ethnic), (national), and (other ethnic) friends do you have?

	None	Only one	A few	Some	Many
(a) Close (ethnic) friends	0	0	0	0	0
(b) Close (national) friends	0	0	0	0	0
(c) Close (other ethnic) friends	0	0	0	0	0

2. How often do you spend free time in school with...

	Almost never	Seldom	Sometimes	Often	Almost always
(a) (Ethnic members)?	0	0	0	0	0
(b) (National members)?	0	0	0	0	0
(c) (Other ethnic members)?	0	0	0	0	0

3. How often do you spend free time out of school with:

	Almost never	Seldom	Sometimes	Often	Almost always
(a) (Ethnic members)?	0	0	0	0	0
(b) (National members)?	0	0	0	0	0
(c) (Other ethnic members)?	0	0	0	0	0

4. How often do you play sports with:

	Almost never	Seldom	Sometimes	Often	Almost always
(a) (Ethnic members)?	0	0	0	0	0
(b) (National members)?	0	0	0	0	0
(c) (Other ethnic members)?	0	0	0	0	0

	Never	Almost never	A few times a year	A few times a month	Weekly
5. How often do you participate in traditional (ethnic) activities or customs?	0	0	0	0	0
6. How often do you participate in traditional (national) activities or customs?	0	0	0	0	0

Vedlegg 6

Spørreskjemaet – oversatt til norsk og brukt i denne masteroppgaven

3.5.2019

Spørreskjema om relasjon mellom språkbruk og identitet hos kurdere i Norge – Vis - Netskjema

Spørreskjema om relasjon mellom språkbruk og identitet hos kurdere i Norge

Samtykke til å delta i denne studien *

Side 1

Vennligst kryss av dersom du samtykker til å være med i denne studien om språkbruk og identitet hos kurdere i Norge. Spørreundersøkelsen tar ca. 10-15 minutter å besvare. Dersom du ønsker mer informasjon om studien kan du lese på informasjonskrivet om studien, dette informasjonskrivet finner du ved å trykke på denne lenken: <https://tinyurl.com/informasjonskriv>

Ved å krysse av på svaralternativet "Ja, jeg samtykker til å delta i studien" samtykker du til å delta i studien og samtykker til at dine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet, ca. desember 2019. I tillegg samtykker du til at du har mottatt og forstått informasjonen om prosjektet, og at du har fått anledning til å stille spørsmål dersom du har spørsmål angående studien.

Ja, jeg samtykker til å delta i studien

Sideskilt

Side 2

Du kan svare på nesten alle spørsmålene ved å krysse av svaret som passer best. I noen tilfeller blir du bedt om å skrive svaret ditt. Prøv å svare på hvert spørsmål raskt uten å måtte tenke for lenge. Hvis du ønsker, kan du også tilføye dine egne kommentarer på slutten av spørreskjemaet.

Vennligst svar på alle spørsmål i dette spørreskjemaet, ditt bidrag er viktig for prosjektet.

Sideskilt

Side 3

A. Spørsmål om din bakgrunn.

Innlørende vil det bli stilt noen spørsmål om deg og din bakgrunn. Kryss av for svaret som passer best for deg eller fyll ut ditt svar der det er fomt.

1. Hvor gammel er du? *

2. Hva er ditt kjønn? *

- Jente/kvinne
 Gutte/mann
 Annet/Vil ikke svare

3. Hva er din høyeste fullførte utdanning? *

- Ingen utdanning
 Grunnskole
 Videregående
 Bachelorgrad (universitet eller høyskole)
 Mastergrad eller mer (universitet eller høyskole)
 Vet ikke/vil ikke svare

Sideskilt

Side 4

4. Hvilket land ble du født i? *

- Norge
 Annet land
 Vet ikke/vil ikke svare

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål #4. Hvilket land ble du født i?: Annet land

<https://netskjema.uio.no/user/form/preview.html?id=106335>

1/8

Dersom du er født i et annet land enn Norge, vennligst oppgi hvilket land du er født i.

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «4. Hvilket land ble du født i?»: Annet land

Dersom du er født i et annet land enn Norge, vennligst oppgi hvor gammel du var da du først kom til Norge.

Sideskift

Side 5

5. Hvilket land ble din mor født i? *

- Norge
- Annet land
- Vet ikke/vil ikke svare

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «5. Hvilket land ble din mor født i?»: Annet land

Dersom hun er født i et annet land enn Norge, vennligst oppgi hvilket land hun er født i.

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «5. Hvilket land ble din mor født i?»: Annet land

Dersom din mor er født i et annet land enn Norge, vennligst oppgi hvor gammel hun var da hun først kom til Norge.

Sideskift

Side 6

6. Hvilket land ble din far født i? *

- Norge
- Annet land
- Vet ikke/vil ikke svare

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «6. Hvilket land ble din far født i?»: Annet land

Dersom han er født i et annet land enn Norge, vennligst oppgi hvilket land han er født i.

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «6. Hvilket land ble din far født i?»: Annet land

Dersom din far er født i et annet land enn Norge, vennligst oppgi hvor gammel han var da han først kom til Norge.

Sideskift

Side 7

7. Svar på følgende spørsmål om utdanning og den nåværende arbeidsposisjonen til din mor. *

A) Hva er den høyeste oppnådde utdanning hos din mor?

- Ingen utdanning
- 0-4 år skole (første del av barneskolen)
- 5-7 år skole (siste del av barneskolen)
- 8-10 år skole (ungdomsskolen)
- 11-13 år skole (videregående skole)
- Bachelorgrad (universitet eller høyskole)
- Mastergrad eller mer (universitet eller høyskole)
- Vet ikke/vil ikke svare

B) Hvilket yrke har din mor?

- Arbeider ikke for tiden (f.eks. arbeidsledig, pensjonert, hjemmевærende eller student)
- Ufaglært (f.eks. gårdsarbeid, malbransjen, vaktmester, vasker eller fabrikkarbeider)
- Faglært (f.eks. tekniker, snekker, frisør eller syerske)
- Kontorarbeid (f.eks. kontorist, selger, sekretær eller liten bedrift)

- Profesjonell (f.eks. lærer, lege, advokat eller daglig leder)
- Annet yrke
- Vet ikke/Vil ikke svare

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «null»: Annet yrke

C) Dersom din mor har et annet yrke, vennligst oppgi hvilket yrke hun har.

Sideskift

Side 8

8. Svar på følgende spørsmål om utdanning og den nåværende arbeidsposisjonen til din far. *

A) Hva er den høyeste oppnådde utdannelsen hos din far?

- Ingen utdanning
- 0-4 år skole (første del av barneskolen)
- 5-7 år skole (siste del av barneskolen)
- 8-10 år skole (ungdomsskolen)
- 11-13 år skole (videregående skole)
- Bachelorgrad (universitet eller høyskole)
- Mastergrad eller mer (universitet eller høyskole)
- Vet ikke/Vil ikke svare

B) Hvilket yrke har din far?

- Arbeider ikke for tiden (f.eks. arbeidsledig, pensjonert, hjemmewærende eller student)
- Ufaglært (f.eks. gårdsarbeid, malbransjen, vaktmester, vasker eller fabrikkarbeider)
- Faglært (f.eks. tekniker, snekker, frisør eller syerske)
- Kontorarbeid (f.eks. kontorist, selger, sekretær eller liten bedrift)
- Profesjonell (f.eks. lærer, lege, advokat eller daglig leder)
- Annet yrke
- Vet ikke/Vil ikke svare

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «null»: Annet yrke

C) Dersom din far har et annet yrke, vennligst oppgi hvilket yrke han har.

Sideskift

Side 9

9. Hvilken påstand er mest sann om nabolaget du bor i? *

- Nesten alle er fra en annen etnisk gruppe enn meg
- Det er omtrent en lik blanding
- Et flertall er fra min egen etnisk gruppe
- Vet ikke/Vil ikke svare

Sideskift

Side 10

B. Språkbruk og språkferdigheter.

Her er noen påstander og spørsmål om språk. Vennligst svar ved å krysse av for svaret som passer best for deg.

1. Hvilket språk snakker du hjemme med dine foreldre?

	Ikke i det hele tatt	Noe	Halvparten av tiden	Mye	Hele tiden
Jeg snakker kurdisk med mine foreldre.	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg snakker norsk med mine foreldre.	☐	☐	☐	☐	☐

Sideskift

Side 11

2. Hvilket språk snakker du utenfor hjemmet med dine foreldre?

	Ikke i det hele tatt	Noe	Halvparten av tiden	Mye	Hele tiden
Jeg snakker kurdisk med mine foreldre utenfor hjemmet.	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg snakker norsk med mine foreldre utenfor hjemmet.	☐	☐	☐	☐	☐

Side 12

Sideskift

3. Har du søsken?

- Ja
 Nei

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «nuli»: Ja
 4. Hvilket språk snakker du hjemme med dine søsken?

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «nuli»: Ja

	Ikke i det hele tatt	Noe	Halvparten av tiden	Mye	Hele tiden
Jeg snakker kurdisk med mine søsken hjemme.	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg snakker norsk med mine søsken hjemme.	☐	☐	☐	☐	☐

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «nuli»: Ja
 5. Hvilket språk snakker du utenfor hjemmet med dine søsken?

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «nuli»: Ja

	Ikke i det hele tatt	Noe	Halvparten av tiden	Mye	Hele tiden
Jeg snakker kurdisk med mine søsken utenfor hjemmet.	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg snakker norsk med mine søsken utenfor hjemmet.	☐	☐	☐	☐	☐

Side 13

Sideskift

Følgende spørsmål handler om hvor godt du kan eller kjenner til det kurdiske språk.

5. Hvor godt...

	Ikke i det hele tatt	Lite	Noe	Ganske bra	Veldig bra
Hvor godt forstår du kurdisk? *	☐	☐	☐	☐	☐
Hvor godt snakker du kurdisk? *	☐	☐	☐	☐	☐
Hvor godt leser du kurdisk? *	☐	☐	☐	☐	☐
Hvor godt skriver du kurdisk? *	☐	☐	☐	☐	☐

Side 14

Sideskift

Følgende spørsmål handler om hvor godt du kan eller kjenner til det norske språk.

6. Hvor godt...

	Ikke i det hele tatt	Lite	Noe	Ganske bra	Veldig bra
Hvor godt forstår du norsk? *	☐	☐	☐	☐	☐
Hvor godt snakker du norsk? *	☐	☐	☐	☐	☐
Hvor godt leser du norsk? *	☐	☐	☐	☐	☐
Hvor godt skriver du norsk? *	☐	☐	☐	☐	☐

Dersom du ikke: forstår, snakker, leser eller skriver norsk, vennligst oppgi hvordan du klarte å svare på dette spørreskjemaet.

Side 15

Sideskift

7. Snakker du noen andre språk hjemme enn kurdisk og norsk? *

- Ja
 Nei

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «7. Snakker du noen andre språk hjemme enn kurdisk og norsk?»: Ja

Hvis ja, vennligst oppgi hvilket språk.

Side 16

Sideskift

8. Hvor ofte benytter du det norske språk på sosiale medier?

Som for eksempel:

Lese nyheter fra nettsider på norsk.

FaceTime med norøktalende personer.

Besøke Facebook-sider eller grupper hvor det norske språk benyttes.

Sende Snapchat med tekst på norsk.

- Aldri/nesten aldri
 Et par ganger i året
 Et par ganger i måneden
 Ukentlig
 Daglig

9. Hvor ofte benytter du det kurdiske språk på sosiale medier?

Som for eksempel:

Lese nyheter fra nettsider på kurdisk.

FaceTime med kurdisktalende personer.

Besøke Facebook-sider eller grupper hvor det kurdiske språk benyttes.

Sende Snapchat med tekst på kurdisk.

- Aldri/nesten aldri
 Et par ganger i året
 Et par ganger i måneden
 Ukentlig
 Daglig

Side 17

Sideskift

C. Identitet

Folk kan tenke på seg selv på ulike måter. For eksempel kan de føle at de er medlemmer av ulike etniske grupper, som kurdisk og at de er en del av det større samfunnet, å føle seg norsk. Disse spørsmålene handler om hvordan du tenker på deg selv i denne forbindelse. Her kommer noen påstander som du må vurdere i hvilken grad påstandene stemmer for deg.

1. Hvordan tenker du på deg selv?

	Stemmer ikke i det hele tatt	Stemmer litt	Stemmer delvis	Stemmer ganske godt	Stemmer veldig godt
Jeg tenker på meg selv som kurdisk	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg tenker på meg selv som norsk	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg tenker på meg selv som tilhørende av en annen etnisk gruppe enn kurdisk og norsk.	☐	☐	☐	☐	☐

Side 18

Sideskift

Her kommer noen påstander som du må vurdere i hvilken grad påstandene stemmer for deg.

2. Vurder påstandene nedenfor.

	Svært uenig	Noe uenig	Ikke sikker/nøytral	Noe enig	Svært enig
Jeg føler at jeg er en del av kurdisk kultur.	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg er stolt av å være kurdisk.	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg er glad for å være kurdisk.	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg føler at jeg er en del av norsk kultur	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg er stolt av å være norsk	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg er glad for å være norsk	☐	☐	☐	☐	☐

Side 19

Sideskift

Folk legger forskjellig vekt på hva som er viktig ved sin identitet. Her kommer noen påstander som du må vurdere i hvilken grad påstandene stemmer for deg.

3. Hvor viktig er følgende påstander for deg?

	Ikke viktig i det hele tatt	Litt viktig	Noe viktig	Viktig	Veidig viktig
Å være norsk	☐	☐	☐	☐	☐
Å være kurdisk	☐	☐	☐	☐	☐

Side 20

Sideskift

D. Spørsmål om kultur

Her er noen påstander om språk, kulturelle tradisjoner, venner osv. Vennligst oppgi hvor enig eller uenig du er i påstandene nedenfor i hver setning ved å kryse av svaret som passer best for deg.

1. Hvor enig eller uenig er du i påstandene nedenfor?

	Svært uenig	Noe uenig	Hverken enig eller uenig (nøytral)	Noe enig	Svært enig
Jeg tenker at kurdere burde tilpasse seg norske kulturtradisjoner og ikke opprettholde sine egne kulturtradisjoner.	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg vil heller gifte meg med en kurdisk partner enn med en norsk partner.	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg tenker at kurdere skal opprettholde sine egne kulturtradisjoner, men også tilpasse seg norske kulturtradisjoner.	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg vil heller gifte meg med en norsk partner enn med en kurdisk partner.	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg er ikke villig til å gifte meg med en norsk partner som en kurdisk partner.	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg tenker verken det er viktig for kurdere å bevare sine egne kulturtradisjoner, eller å tilpasse seg norske kulturtradisjoner.	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg tenker at kurdere burde opprettholde sine egne kulturtradisjoner og ikke tilpasse seg til norske kulturtradisjoner.	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg ville verken gifte meg med en norsk partner eller en kurdisk partner.	☐	☐	☐	☐	☐
Det er viktigere for meg å snakke flytende norsk enn flytende kurdisk.	☐	☐	☐	☐	☐
Det er viktigere for meg å snakke flytende kurdisk enn flytende norsk.	☐	☐	☐	☐	☐

	Svært uenig	Noe uenig	Hverken enig eller uenig (nøytral)	Noe enig	Svært enig
Det er viktig for meg å både snakke flytende kurdisk og flytende norsk.	☐	☐	☐	☐	☐
Det er verken viktig å snakke flytende kurdisk eller norsk for meg.	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg foretrekker sosiale aktiviteter som involverer både norske medlemmer og kurdiske medlemmer.	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg foretrekker å ha kun norske venner/bekjente.	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg foretrekker å ha kun kurdiske venner/bekjente.	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg foretrekker sosiale aktiviteter som kun involverer norske venner/bekjente.	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg foretrekker å ha både kurdiske og norske venner/bekjente.	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg ønsker ikke å delta på sosiale aktiviteter som involverer norske personer eller kurdiske personer.	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg foretrekker sosiale aktiviteter som kun involverer kurdiske venner/bekjente.	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg ønsker verken å ha norske venner/bekjente eller kurdiske venner/bekjente.	☐	☐	☐	☐	☐

Side 21

Sideskilt

E. Kontakt med jevnaldrende

Her er noen spørsmål om dine venner og folk du kjenner. Vennligst angi alternativet som passer best for deg.

1. Hvor mange nære kurdiske, norske og venner fra andre etniske grupper har du?

	Ingen	Bare en	Et par	Noen	Mange
Nære kurdiske venner	☐	☐	☐	☐	☐
Nære norske venner	☐	☐	☐	☐	☐
Nære venner fra andre etniske grupper enn kurdisk og norsk.	☐	☐	☐	☐	☐

Side 22

Sideskilt

2. Hvor ofte driver du med organiserte aktiviteter som for eksempel sport med:

	Aldri/insten aldri	Sjeldent	Noen ganger	Ofta	Nesten alltid
Kurdiske jevnaldrende	☐	☐	☐	☐	☐
Norske jevnaldrende	☐	☐	☐	☐	☐
Jevnaldrende fra andre etniske grupper enn kurdisk og norsk	☐	☐	☐	☐	☐

Side 23

Sideskilt

3. Går du på skole/er du student? *

 Ja Nei

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativ er valgt på spørsmål «3. Går du på skole/er du student?»: Ja
4. I skoletiden, hvor ofte er du sammen med:

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativ er valgt på spørsmål «3. Går du på skole/er du student?»: Ja

	Aldri/insten aldri	Sjeldent	Noen ganger	Ofta	Nesten alltid
--	--------------------	----------	-------------	------	---------------

	Aldri/nesten aldri	Sjeldent	Noen ganger	Ofte	Nesten alltid
Kurdiske Jevnaldrende	☐	☐	☐	☐	☐
Norske Jevnaldrende	☐	☐	☐	☐	☐
Jevnaldrende fra andre etniske grupper enn kurdisk og norsk	☐	☐	☐	☐	☐

5. Utenfor skoletiden, på din fritid, hvor ofte er du sammen med:

	Aldri/nesten aldri	Sjeldent	Noen ganger	Ofte	Nesten alltid
Kurdiske Jevnaldrende	☐	☐	☐	☐	☐
Norske Jevnaldrende	☐	☐	☐	☐	☐
Jevnaldrende fra andre etniske grupper enn kurdisk og norsk.	☐	☐	☐	☐	☐

Sideskift

Side 24

6. Tradisjonelle aktiviteter eller skikker.

	Aldri/nesten aldri	Et par ganger i året	Et par ganger i måneden	Ukentlig	Daglig
Hvor ofte deltar du i tradisjonelle kurdiske aktiviteter eller skikker? (f.eks: Newroz, kurdiske fester, kurdiske sammenkomster, spise kurdisk mat osv.)	☐	☐	☐	☐	☐
Hvor ofte deltar du i tradisjonelle norske aktiviteter eller skikker? (f.eks: gå på tur, 17.mai-feiring, hyttetur, spise norsk mat osv.)	☐	☐	☐	☐	☐

Sideskift

Side 25

Ønsker du å utfylle noe, kommentere eller gi tilbakemelding på noe angående dette spørreskjemaet?

Vennligst skriv inn din kommentar i feltet nedenfor.

Se nylige endringer i Nettskjema (v614_1rc1)

Vedlegg 7

Informasjonsskriv om undersøkelsen

Vil du delta i forskningsprosjektet «*Hvordan kan vi forstå relasjonen mellom førstespråkskompetanse og identitet hos innvandrerdommer i Norge med kurdisk bakgrunn?*»

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er å prøve å forstå relasjonen mellom førstespråkskompetanse og identitet hos innvandrerdommer i Norge med kurdisk bakgrunn. I dette skrivet gir vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Dette prosjektet inngår som en del av min mastergrad i pedagogikk, allmenn studieretning ved Universitetet i Oslo. Data fra dette prosjektet vil bli brukt til min masteroppgave. Til min masteroppgave ønsker jeg å prøve å forstå relasjonen mellom førstespråkskompetanse og identitet hos individer som har kurdisk som sitt førstespråk og norsk som sitt andrespråk.

Gjennom innsamling av data er det ønskelig å analysere følgende forskningsspørsmål:

1. Hvordan påvirker bruk av førstespråket etnisk identitet?
2. A) Hvordan medierer førstespråksferdigheter forholdet mellom førstespråk og etnisk identitet?
B) Hvordan medierer andrespråksferdigheter forholdet mellom andrespråk og etnisk identitet?

I tillegg er det ønskelig å undersøke følgende hypoteser:

Hypotese 1: Bruk av språk har en positiv relasjon med identitet.

Hypotese 2: Bruk av språk har en positiv relasjon med førstespråksferdigheter.

Hypotese 3: Bruk av språk har en positiv relasjon med andrespråksferdigheter.

Hypotese 4: Førstespråksferdigheter har en positiv relasjon med identitet.

Hypotese 5: Andrespråksferdigheter har en positiv relasjon med identitet.

Opplysningene fra dette prosjektet kommer ikke til å bli brukt til andre formål enn det som er nevnt ovenfor.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Universitetet i Oslo, institutt for pedagogikk er ansvarlig for prosjektet.

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Du har fått spørsmål om å delta i dette prosjektet fordi du oppfyller utvalgskriteriene for dette prosjektet. Respondenter som har kurdisk som førstespråk og norsk som andrespråk, og som er 15 år og oppover kommer til å bli spurt om de ønsker å delta i dette prosjektet. Tilsammen er det ønskelig å rekruttere minimum 50-100 respondenter til dette prosjektet. For å sikre at jeg får antall respondenter som er ønsket til prosjektet betyr det at et større antall enn minimumskravet kommer til å få henvendelsen om å delta. Utvalget har blitt trukket ut basert på utvalgskriteriene gjennom mitt nettverk, sosiale medier og kurdiske kulturforeninger. Du har fått spørsmål om å delta fordi du har blitt anbefalt av noen som kjenner deg godt og fordi du utfyller utvalgskriteriene for prosjektet.

Hva innebærer det for deg å delta?

Hvis du velger å delta i dette prosjektet, innebærer det at du fyller ut et elektronisk spørreskjema på internett. Du vil motta en link som inneholder spørreskjemaet du skal fylle ut og det vil ta deg ca. 10 minutter. Spørreskjemaet inneholder spørsmål om blant annet språkbruk, språkferdigheter og identitet. Dine svar fra spørreskjemaet blir registrert elektronisk og vil bli anonymisert. Spørreskjemaet er opprettet ved bruk av nettskjema fra UiO.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykke tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle opplysninger om deg vil da bli anonymisert. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrivet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket. Det er kun student og veiledere av dette prosjektet som vil ha tilgang på datamaterialet. For å sikre at ingen uvedkommende får tilgang til personopplysningene vil dette bli erstattet med en kode som lagres på egen navneliste adskilt fra øvrige data. Ingen av deltakerne i dette prosjektet vil kunne gjenkjennes i publikasjon av masteroppgaven.

Hva skjer med opplysningene dine når vi avslutter forskningsprosjektet?

Prosjektet skal etter planen avsluttes desember 2019 og etter dette vil alle data slettes.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke personopplysninger som er registrert om deg,
- å få rettet personopplysninger om deg,
- få slettet personopplysninger om deg,
- få utlevert en kopi av dine personopplysninger (dataportabilitet), og
- å sende klage til personvernombudet eller Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.

På oppdrag fra Kajsa Amundsen har NSD – Norsk senter for forskningsdata AS vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Hvor kan jeg finne ut mer?

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

- Universitetet i Oslo, institutt for pedagogikk ved Professor Vibeke Grøver vibeke.grover@iped.uio.no eller student Dilman Nomat dilnomat1990@outlook.com
- NSD – Norsk senter for forskningsdata AS, på epost (personverntjenester@nsd.no) eller telefon: 55 58 21 17.

Med vennlig hilsen,

Student
Dilman Nomat

Vedlegg 8

Informasjonsskriv til pilotering

**Takk for at du har samtykket til å delta i piloteringen av
forskningsprosjektet:**

***«Hvordan kan vi forstå relasjonen mellom førstespråkskompetanse og
identitet hos innvandrerungdommer i Norge med kurdisk bakgrunn?»***

Formålet med denne piloteringen er å forbedre spørreskjemaet jeg har valgt å benytte til innhenting av data til mitt mastergradsprosjekt. I dette skrivet informerer jeg om prosjektets formål, om målene for piloteringen og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Dette prosjektet inngår som en del av min mastergrad i pedagogikk, allmenn studieretning ved Universitetet i Oslo. Når piloteringen er over og spørreskjemaet blir åpnet for svar vil data fra undersøkelsen bli brukt til min masteroppgave. Til min masteroppgave ønsker jeg å prøve å forstå relasjonen mellom førstespråkskompetanse og identitet, hos individer som har kurdisk som sitt førstespråk og norsk som sitt andrespråk.

Gjennom innsamling av data er det ønskelig å analysere følgende forskningsspørsmål:

1. Hvordan påvirker bruk av førstespråket etnisk identitet?
2. A) Hvordan medierer førstespråksferdigheter forholdet mellom førstespråk og etnisk identitet?
B) Hvordan medierer andrespråksferdigheter forholdet mellom andrespråk og etnisk identitet?

I tillegg er det ønskelig å undersøke følgende hypoteser:

Hypotese 1: Bruk av språk har en positiv relasjon med identitet.

Hypotese 2: Bruk av språk har en positiv relasjon med førstespråksferdigheter.

Hypotese 3: Bruk av språk har en positiv relasjon med andrespråksferdigheter.

Hypotese 4: Førstespråksferdigheter har en positiv relasjon med identitet.

Hypotese 5: Andrespråksferdigheter har en positiv relasjon med identitet.

Hva innebærer det for deg å delta?

Hvis du fortsatt velger å delta i denne piloteringen, innebærer det at du kommer til å svare på et spørreskjema jeg har valgt til mitt mastergradsprosjekt. Spørreskjemaet inneholder spørsmål om blant annet språkbruk, språkferdigheter og identitet. Før du svarer på spørreskjemaet vil du få utdelt noen spørsmål som vi i fellesskap skal diskutere i etterkant. Du vil få utdelt spørsmål om spørreskjemaet slik at du kan ha disse i bakhodet når du fyller ut skjemaet. Du vil få spørsmål som for eksempel: «er det noen spørsmål som virker utydelige?», «er det noen spørsmål som er vanskelig å svare på?» eller «er det noen spørsmål som bør formuleres på en annen måte?».

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykke tilbake uten å oppgi noen grunn til meg. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta.

Med vennlig hilsen,

Dilman Nomat

Vedlegg 9

Vurdering fra NSD

27.4.2019

Meldeskjema for behandling av personopplysninger

NSD NORSK SENTER FOR FORSKNINGSDATA

NSD sin vurdering

Prosjekttittel

Hvordan kan vi forstå relasjonen mellom førstespråkskompetanse og identitet hos innvandrerungdom i Norge med kurdisk bakgrunn?

Referansenummer

872548

Registrert

30.10.2018 av Dilman Nomat - dilmann@student.uv.uio.no

Behandlingsansvarlig institusjon

Universitetet i Oslo / Det utdanningsvitenskapelige fakultet / Institutt for pedagogikk

Prosjektansvarlig (vitenskapelig ansatt/veileder eller stipendiat)

Vibeke Grøver, vibeke.grover@iped.uio.no, tlf: 22857601

Type prosjekt

Studentprosjekt, masterstudium

Kontaktinformasjon, student

Dilman Nomat, dilnomat1990@outlook.com, tlf: 46321303

Prosjektperiode

29.10.2018 - 30.12.2019

Status

12.11.2018 - Vurdert

Vurdering (1)

12.11.2018 - Vurdert

Det er vår vurdering at det ikke skal behandles direkte eller indirekte opplysninger som kan identifisere enkeltpersoner i dette prosjektet, så fremt den gjennomføres i tråd med det som er dokumentert i meldeskjemaet den 12.11.2018 med vedlegg, samt i meldingsdialogen mellom innmelder og NSD. Prosjektet trenger derfor ikke en vurdering fra NSD.

HVA MÅ DU GJØRE DERSOM DU LIKEVEL SKAL BEHANDLE PERSONOPPLYSNINGER?

Dersom prosjektopplegget endres og det likevel blir aktuelt å behandle personopplysninger må du melde dette til NSD ved å oppdatere meldeskjemaet. Vent på svar før du setter i gang med behandlingen av personopplysninger.

<https://meldeskjema.nsd.no/vurdering/5bd05b5c-6043-4952-9229-b3c075bd643b>

1/2

27.4.2019

Meldeskjema for behandling av personopplysninger

VI AVSLUTTER OPPFØLGING AV PROSJEKTET

Siden prosjektet ikke behandler personopplysninger avslutter vi all videre oppfølging.

Lykke til med prosjektet!

Kontaktperson hos NSD: Kajsa Amundsen

Tlf. Personverntjenester: 55 58 21 17 (tast 1)